

Barn og medier-undersøkelsen 2018

9 – 18-åringer om medievaner og opplevelser

Innhold

Hovedfunn	2
Medievaner	2
Nyhetsinteresse	3
Spill	3
Porno på nett	3
Ubehagelige medieopplevelser	3
Sosiale medier	4
Passord og personvern	4
Deling av bilder og video	5
Seksuelle kommentarer og nakenbilder	5
Aldersgrenser	5
Mobbing på nett	6
Kildekritikk	7
Foreldreinvolvering	7
Informasjon om undersøkelsen	8
Gjennomføring	8
Om utvalget	9
Medievaner	12
Mobiltelefon	12
Tidsbruk	14
Tidsbruk på tv-kanaler, strømmetjenester og YouTube	24
Medieinnhold	36
Sosiale medier	52
Passord og personvern	57
Deling av bilder og video	61
Seksuelle kommentarer og nakenbilder	64
Mobbing på internett, spill eller mobil	71
Aldersgrenser på kino, tv, sosiale medier og spill	83
Kildekritikk	89
Barnas opplevelse av foreldrenes involvering	93
Metode	103

Hovedfunn

Medievaner

Mobiltelefon

Allerede ved 10-årsalderen har omtrent alle barn tilgang til mobil, og over 90 prosent har smarttelefon fra 10–11-årsalderen.

Tidsbruk på ulike aktiviteter

Barn og unge bruker mye tid på mobilen; rundt halvparten brukte to timer eller mer dagen i forveien. Deretter er det familie og venner og sosiale medier barna bruker mest tid på.

Tid brukt på sosiale medier og mobil øker fram til 16–17-årsalderen, samtidig som tiden man bruker med familie og venner synker med alderen før den flater ut rundt 15-årsalderen.

Gutter bruker mer tid på spill enn jenter, mens jentene ligger i toppen når det gjelder tidsbruk på sosiale medier og mobil.

Tidsbruk på tv-kanaler, strømmetjenester og YouTube

Det brukes betydelig mer tid på YouTube og strømmetjenester sammenlignet med tv-kanaler. YouTube er klart mest brukt av guttene, mens det er små kjønnsforskjeller når det gjelder bruk av tv-kanaler. Strømmetjenester brukes noe mer av jentene enn guttene – særlig i aldersgruppen 15 til 16 år.

Barnas vurdering av egen tidsbruk

Barna mener gjennomgående at de bruker passe med tid på ulike aktiviteter, men en del mener de bruker for mye tid på mobilen, sosiale medier og internett og for lite tid på å treffe venner utenfor nettet. Jentene er mer kritiske til egen tidsbruk enn guttene.

Sammenlignet med 2016 har det vært en økning i andelen som synes de bruker for mye tid på mobilen, sosiale medier og internett.

Foretrukne tv-program og YouTube-kanaler

På spørsmål om hvilke tv-program og serier de ser mest på oppga mange av barna Riverdale, Modern Family, Side om side, Farmen, Stranger Things, Game of Thrones og Friends.

Av kanaler/brukere de følger på YouTube oppga særlig mange jenter Amalie Olsen, mens Randulle, Logan Paul og PewDiePie er populært blant guttene.

Nyhetsinteresse

Sosiale medier er den mest benyttede kilden til nyheter for barn og unge. Omtrent halvparten ser daglig nyheter på sosiale medier. Nyheter på tv, nettavis og papiravis brukes i større grad på ukentlig basis. Papiraviser blir relativt lite lest av barn og unge.

Supernytt er populært blant de i alderen 9 til 12 år. Omtrent en tredjedel ser Supernytt hver dag, og en tredjedel ser på det ukentlig.

Andelen som daglig leser eller ser nyheter på nettavis øker med alderen. Daglig bruk av sosiale medier som nyhetskilde øker kraftig fra 9–12-årsalderen før det jevner seg ut.

Spill

96 prosent av guttene og 63 prosent av jentene spiller spill. Blant jentene synker andelen som spiller med økende alder, mens over 90 prosent av guttene spiller – uavhengig av alder.

På spørsmål om hvilke spill de spiller mest oppga store andeler av barna FIFA, Minecraft, Overwatch, GTA og Call of Duty.

Barna har inntrykk av at foreldre har en viss kjennskap til spillene de spiller mest. Omtrent seks av ti barn og unge som spiller spill, mener foreldrene kjenner til innholdet i spillene de spiller mest og til aldersgrensene. Halvparten oppgir at foreldrene kjenner til spillenes navn.

Jevnt over oppgir flere gutter enn jenter at foreldrene har kjennskap til innhold, aldersgrenser og navn på spillene de spiller. Andelen som oppgir at foreldrene ikke vet hva de spiller eller at de i det hele tatt spiller, øker jevnt fra 12-årsalderen.

Porno på nett

42 prosent av ungdom i alderen 13 til 18 år har sett porno på nett. Andelen er betydelig høyere blant guttene enn jentene (65 mot 22 prosent) og økende med alderen for begge kjønn.

Omtrent sju av ti av de som har sett porno på nett søkte opp dette selv, mens én av tre oppgir at de ble vist det av en venn. 15 prosent har svart at de så porno på nett ved et uhell. Betydelig flere av guttene enn jentene søkte etter porno selv, mens en større andel av jentene enn guttene så porno ved et uhell eller ble vist porno av en venn.

Ubehagelige medieopplevelser

Omtrent halvparten synes det er veldig ubehagelig å se på seksuelle overgrep og at dyr har det vondt på tv, film, spill eller internett. 42 prosent synes det er veldig ubehagelig å se selvmord, og mellom 30 og 33 prosent opplever det som veldig ubehagelig å se mobbing, krig, sex og terrorisme fra virkeligheten. 22 prosent synes det er veldig ubehagelig å se skrekk på tv, film, spill eller internett.¹

¹ Spørsmål om det er ubehagelig å se på selvmord og seksuelle overgrep på tv, film, spill eller internett ble kun stilt til de i alderen 13–18 år.

En betydelig større andel jenter enn gutter opplever at det er veldig ubehagelig å se de nevnte typene medieinnhold.

Flere jenter enn gutter fortalte om det ubehagelige de hadde sett til noen i etterkant, mens flere gutter enn jenter ikke gjorde noe. Andelen som ikke gjorde noe etter at de så noe de opplevde som veldig ubehagelig, øker med alderen.

Sosiale medier

Ni av ti barn og unge i alderen 9 til 18 år bruker ett eller flere sosiale medier, og andelen øker med alderen. Fra 12-årsalderen til jenter og 13-årsalderen til gutter bruker omtrent alle sosiale medier.

Snapchat er det mest brukte sosiale mediet blant barn og unge. Hele 81 prosent bruker Snapchat, mens 67 prosent bruker Instagram og 54 prosent Facebook. Twitter, Discord, Jodel og Sarahah er mindre utbredt.

Jevnt over bruker en litt høyere andel av jentene enn guttene de ulike sosiale mediene med unntak av Twitter og Discord som er mer utbredt blant gutter.

Omtrent sju av ti oppgir at foreldrene vet om alle sosiale medier de bruker. Denne andelen synker etter 12-årsalderen for begge kjønn og er gjennomgående noe lavere blant guttene enn jentene.

Passord og personvern

30 prosent kjenner til en venns passord på sosiale medier, og 24 prosent har delt eget passord med venner. Det er betydelig mer vanlig blant jentene enn guttene både å kjenne til venners passord og å dele eget passord på sosiale medier.

Andelen som har delt passordet sitt øker fra barna er 11 til de er 15 år for begge kjønn, men mer for jentene enn guttene. Deretter stabiliserer andelen seg og synker noe fram mot 18-årsalderen.

De fleste delte passordet sitt for å få hjelp med noe (54 prosent) eller for sikkerhets skyld i tilfelle de skulle glemme det (21 prosent). Ni prosent gjorde det for å vise at de er en god venn, mens seks prosent delte passordet for å kunne dele hemmeligheter. Kun to prosent følte seg presset til å dele passordet. Det er også flere som oppgir at de delte passordet fordi de trengte hjelp til å passe på *streaken* på Snapchat².

65 prosent av barn og unge i alderen 9 til 18 år har vært inne og endret personverninnstillingene sine på sosiale medier. Andelen øker med alderen for begge kjønn og er gjennomgående noe høyere blant jentene enn guttene.

² Det å passe på streaken på Snapchat er noe som kommer fram i de åpne kommentarene blant de som har svart *annet* på spørsmålet.

Deling av bilder og video

27 prosent av barna i alderen 9 til 18 år har sendt bilder eller videoer av andre på nett eller mobil uten at de har sagt ja til det. Andelen øker fra 12-årsalderen og stabiliserer seg ved 15-årsalderen.

27 prosent har sendt eller lagt ut tekst, bilder eller videoer på mobil/internett som de senere har angret på. Av disse fikk 78 prosent slettet det i ettertid. Andelen som har lagt ut ting de angret på øker med alderen, og fra 13-årsalderen gjelder dette gjennomgående flere jenter enn gutter.

Seksuelle kommentarer og nakenbilder

18 prosent av barn og unge i alderen 13 til 18 år har i løpet av det siste året fått seksuelle kommentarer på nett som de opplevde som sårende, ubehagelige eller truende. En betydelig høyere andel av jentene enn guttene har vært utsatt for dette (26 mot ti prosent).

De vanligste reaksjonene på slike kommentarer var å blokkere personen (50 prosent), fortelle om det til en venn eller søsken (32 prosent) og rapportere brukeren/personen (24 prosent). Nesten halvparten syntes det var ekkelt (46 prosent). Det var også forholdvis mange som svarte at de ikke brydde seg (44 prosent).

Blant de som har fått sårende, ubehagelige eller truende seksuelle kommentarer på nett, finner vi at jentene oftere enn guttene reagerte med å fortelle om det, blokkere eller rapportere personen og syntes det var ekkelt. En høyere andel av guttene enn jentene brydde seg ikke.

Totalt 13 prosent av barn og unge i alderen 13 til 18 år har i løpet av siste året sendt nakenbilde(r) av seg selv. Det er små kjønnsforskjeller fram til 17-årsalderen, men blant 18-åringene har flere gutter enn jenter sendt nakenbilder. Det er mest vanlig å sende nakenbilder til kjæresten eller en venn av motsatt kjønn, men en relativt høy andel har også sendt nakenbilder til en bekjent eller en person de kun kjenner fra nettet; henholdsvis 18 og 20 prosent av jentene, mot elleve og 14 prosent av guttene.³

37 prosent av jentene har følt seg presset til å sende nakenbilde(r), sammenlignet med kun elleve prosent av guttene. Flertallet av både guttene (83 prosent) og jentene (58 prosent) sier de aldri ble presset til å sende nakenbilde(r).⁴

Aldersgrenser

25 prosent av barna i alderen 9 til 11 år og 52 prosent av de i alderen 12 til 14 år har spilt spill med aldersgrense 18 år.⁵ Andelen øker naturlig nok med alderen, og langt flere gutter enn jenter har spilt slike spill. Sammenlignet med 2016 har andelen som har spilt spill med aldersgrense 18 år økt i alle aldersgrupper.

³ Dette er prosent av de som har sendt nakenbilder.

⁴ Dette er prosent av de som har sendt nakenbilder.

⁵ Dette er prosent av de som spiller spill.

Fire av ti svarer at de alltid følger aldersgrensene på kino, mens mellom to og tre av ti alltid følger aldersgrensene på spill, sosiale medier og tv-program, serier og filmer man ser hjemme. Flere jenter enn gutter følger alltid aldersgrensene på kino, spill og tv-program, serier og filmer de ser hjemme. Når det gjelder sosiale medier, er kjønnsforskjellene mindre.

De fleste bryter aldersgrensene fordi de mener de er moden nok for innholdet. Det er også mange som oppgir at de får lov av sine foreldre til å bryte aldersgrensene og at de bryter grensene fordi de mener aldersgrensene er for strenge.

31 prosent mener i stor grad at sosiale medier har riktig aldersgrense. Når det gjelder filmer på kino, tv-program, serier og filmer på tv og nett og dataspill, varierer denne andelen mellom 19 og 22 prosent. Jentene mener i større grad enn guttene at aldersgrensene på disse mediene er riktige.

Mobbing på nett

Selv opplevd mobbing, trusler og utestenging

28 prosent av barn og unge i alderen 9 til 18 år har opplevd at noen har vært slemme med dem eller mobbet dem på internett, spill eller mobil. Åtte prosent har vært utsatt for dette på ukentlig eller månedlig basis. Videre har 18 prosent blitt truet på internett, spill eller mobil. Seks prosent har opplevd dette ukentlig eller månedlig.

Totalt 22 prosent har opplevd at noen la ut bilder av dem som gjorde dem triste eller sinte, og fire prosent har opplevd dette på månedlig eller ukentlig basis. Til sammen 38 prosent har vært utsatt for utestenging eller å ikke få delta på internett, spill eller mobil. Ti prosent har opplevd dette månedlig eller ukentlig.

Andelen som har vært utsatt for slike handlinger er gjennomgående høyere blant de eldre enn yngre barna. Videre er det mer vanlig blant guttene enn jentene å bli utsatt for trusler, mobbing eller at noen er slem med dem på internett, spill eller mobil. Jentene har i noe større grad enn guttene opplevd utestenging og det at andre har lagt ut bilder/video av dem som gjorde dem sinte eller triste.

Selv mobbet, truet eller utestengt

14 prosent av barn og unge i alderen 9 til 18 år har vært slemme med eller mobbet noen på internett, spill eller mobil, og åtte prosent har truet noen. Dette er betydelig mer utbredt blant guttene enn jentene – spesielt etter 13-årsalderen. Rundt én av ti gutter i alderen 14 til 18 år har månedlig eller oftere truet, mobbet eller vært slemme med noen på internett, spill eller mobil mot nesten ingen av jentene.

14 prosent har selv lagt ut bilder av andre som gjorde vedkommende trist eller sint, omtrent like mange jenter som gutter. Videre har 20 prosent av både gutter og jenter stengt noen ute eller ikke latt noen få delta på internett, spill eller mobil.

Vold på sosiale medier eller på nett

Tre prosent av unge i alderen 13 til 18 år har selv oppfordret til vold gjennom sosiale medier eller på nett, mens tolv prosent kjenner noen som har gjort det. Andelene er litt høyere blant gutter enn jenter.

Rapportering om ting som skjer på internett

53 prosent har rapportert om noe som har skjedd på internett (for eksempel nettmobbing, bilde eller video som noen har delt uten tillatelse eller liknende). Andelen er høyere blant jentene enn guttene (63 mot 43 prosent). Det er mest vanlig å si fra til venner og foreldre, deretter til nettsiden, lærer eller søsken.

Kildekritikk

De aller fleste i alderen 13 til 18 år mener de er litt eller veldig god til å finne informasjon på nett (89 prosent) og til å forstå informasjonen de finner (86 prosent). De fleste mener også de er litt eller veldig god til å forstå om noen prøver å lure dem (85 prosent). 74 prosent mener de er litt eller veldig god til å forstå om informasjon er sann eller falsk. Andelen øker med alderen for begge kjønn. Guttene har imidlertid betydelig større tiltro til egen evne til å forstå om noen prøver å lure dem og om informasjon er sann eller falsk enn det jentene har.

Dersom barn og unge kommer over nyheter eller informasjon de mistenker er usanne, er det mest vanlig å sjekke dette opp gjennom nettsøk (37 prosent), sjekke kjente nyhetskilder⁶ (31 prosent) eller spørre voksne (30 prosent). Det er også en forholdsvis høy andel som sier at de ikke gjøre noen ting (35 prosent).

En høyere andel av jentene enn guttene gjør noe aktivt dersom de kommer over nyheter eller informasjon de mistenker er usanne. Tendensen er også at jo desto eldre, jo mer aktivt forholder de unge seg ved slik mistanke.

Nesten halvparten av barn og unge i alderen 9 til 18 år bryr seg ikke om at bloggere og youtubere får betalt for å snakke om produkter på nett. 44 prosent tror de gjør det mest på grunn av pengene, mens 25 prosent tror de gjør det fordi de selv synes produktet er bra. 24 prosent er usikre på om man kan stole på det de sier.

En betydelig høyere andel av jentene enn guttene er usikre på om de kan stole på det bloggere og youtubere sier, mens guttene oftere enn jentene svarer at de ikke bryr seg.

Andelen som tror bloggere og youtubere snakker om produkter på nett fordi de selv synes produktet er bra, synker med alderen. Andelen som tror de gjør det mest på grunn av pengene, øker med alderen.

Foreldreinvolvering

Barn er oftere uenig med foreldrene om hvor mye tid de bruker på ulike medier enn om hva de bruker mediene til. Gutter er i større grad enn jenter uenig med foreldrene om spilling, mens det motsatte gjelder for uenighet om tid brukt på mobil, internett, sosiale medier og film, serier eller tv.

⁶ NRK, VG, Aftenposten osv.

Ifølge barna viser foreldrene relativt stor interesse for andre fritidsaktiviteter de har. Barna opplever i mindre grad at foreldrene er interessert i bøker de har leser, filmer/serier/tv-program de har sett, hva de gjør på sosiale medier, hva de gjør på internett og spill de har spilt.

Informasjon om undersøkelsen

Undersøkelsen Barn og unges mediebruk 2018 er gjennomført av Sentio Research Norge på oppdrag fra Medietilsynet.

Formålet med undersøkelsen er å gi en samlet framstilling av barn og unges bruk av ulike digitale medier. Dette omfatter barn og unges digitale deltakelse, kompetanse og dømmekraft i tillegg til foreldres deltakelse og regulering av barn og unges mediehverdag. Inn under disse problemstillingene kartlegger undersøkelsen blant annet medievaner (sosiale medier, spill, tv), negative opplevelser (mobbing, ubehagelige seksuelle kommentarer), kildekritikk og holdninger til medieregulering.

Medietilsynet samarbeider med et bredt nettverk av aktører og har et særskilt opplysnings- og informasjonsarbeid med fokus på trygg bruk av digitale medier for barn og unge. I den forbindelse bidrar undersøkelsen med et empirisk kunnskapsgrunnlag basert på barn og unges egen rapportering om deres faktiske bruk, erfaringer, holdninger, opplevelser og følelser knyttet til nettbruk.

Medietilsynet er faglig ansvarlig for undersøkelsen både når det gjelder spørsmål og spørsmålsutforming, metode, gjennomføring og rapportering. Datainnsamling og databearbeiding er gjennomført av Sentio Research Norge i nært samarbeid med Medietilsynet.

Gjennomføring

Det er samlet inn svar fra 4 805 barn i alderen 9–18 år. Undersøkelsen ble gjennomført ved at Sentio rekrutterte et utvalg skoler til å delta. For å oppnå et mest mulig representativt utvalg, ble rekrutteringen basert på klyngeutvalg. Datainnsamlingen er gjennomført på skoler ved bruk av elektronisk spørreskjema. Feltarbeidet foregikk i oktober og november 2017.

Parallelt med denne undersøkelsen er det gjennomført en undersøkelse blant foreldre til barn i alderen 1 til 18 år. Dette for å avdekke gap i digital mediebruk, kompetanse og holdninger og foreldrenes kunnskaper om barnas nettbruk og erfaringer.

Se eget vedlegg for mer utfyllende informasjon om undersøkelsene og praktisk gjennomføring.

Tidligere undersøkelser og sammenligning over tid

Spørsmålsområdene tar utgangspunkt i erfaringer fra tilsvarende undersøkelser gjennomført av Medietilsynet i 2003, 2006, 2008, 2010, 2012, 2014 og 2016. Barn og unges digitale mediebruk er imidlertid i så rask utvikling at det kreves vesentlige endringer for hver undersøkelse. Ved utviklingen av årets undersøkelse har det vært en avveining mellom behov for å måle utvikling over tid mot behov for å fange opp nye vaner.

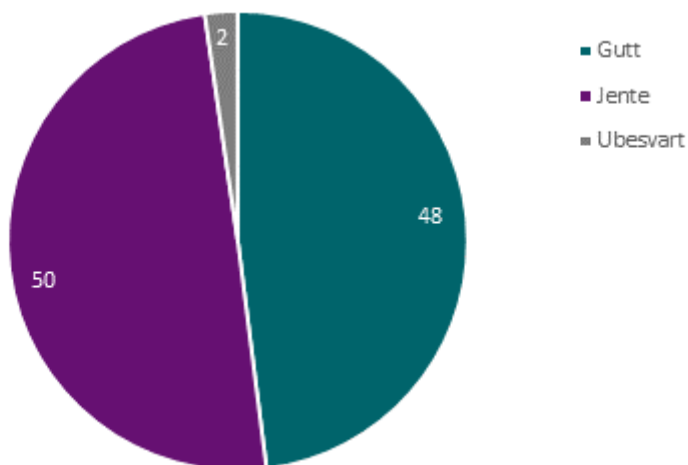
Det har vært endringer i skjemaet sammenlignet med tidligere, både i enkelte formuleringer av spørsmål og i svarskalear, noe som gjør at vi ikke kan sammenligne alle resultater over tid. I tillegg er utvalget noe annerledes sammensatt enn tidligere fordi årets undersøkelse også inkluderer 17- og 18-åringer. Med andre ord er elever fra 2. og 3. klasse på videregående skoler med i datamaterialet. Ved

forrige gjennomføring i 2016 var 1. klasse på videregående skole med, mens det tidligere år kun ble samlet inn data blant elever til og med 10. klasse.

Om utvalget

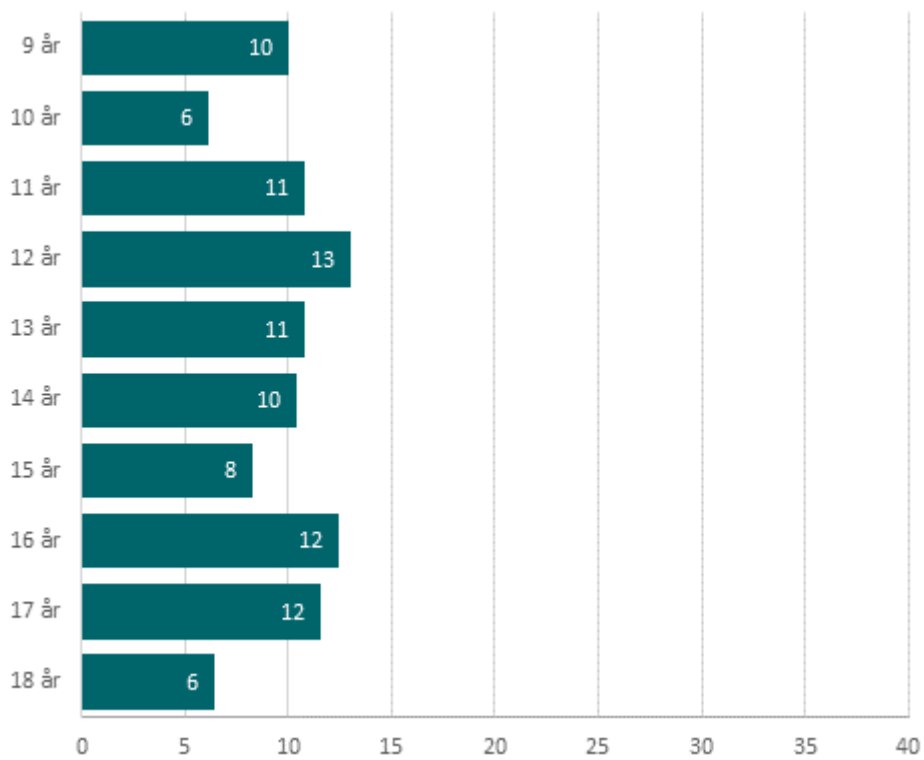
Av totalt 4 805 barn og unge som har svart på undersøkelsen, utgjør jentene 50 prosent, guttene 48 prosent mens to prosent ikke har oppgitt kjønn.

Figur 1: Fordeling kjønn. Prosent. N= 4 805

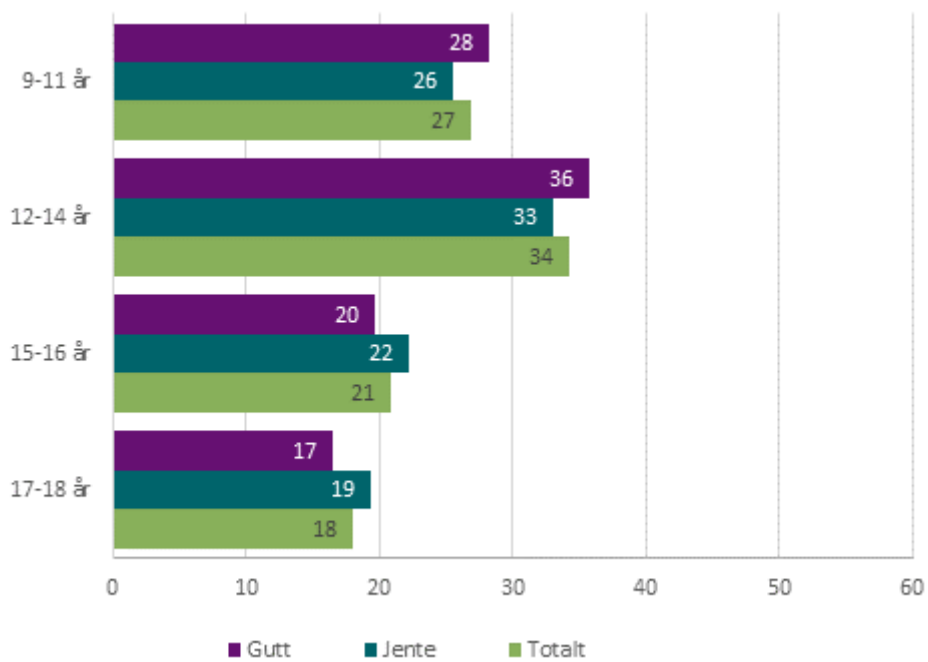
I figur 2 ser vi aldersfordelingen i utvalget. Målgruppen for undersøkelsen er barn og unge i alderen 9 til 18 år, og datainnsamlingen har vært rettet mot skoleklasser fra 4. trinn på barneskolen til 3. trinn på videregående skole. Andelene for hvert årskull varierer fra seks til 13 prosent. De fleste ligger rundt ti prosent.

Figur 2: Utvalgets aldersfordeling. Prosent. N= 4 746

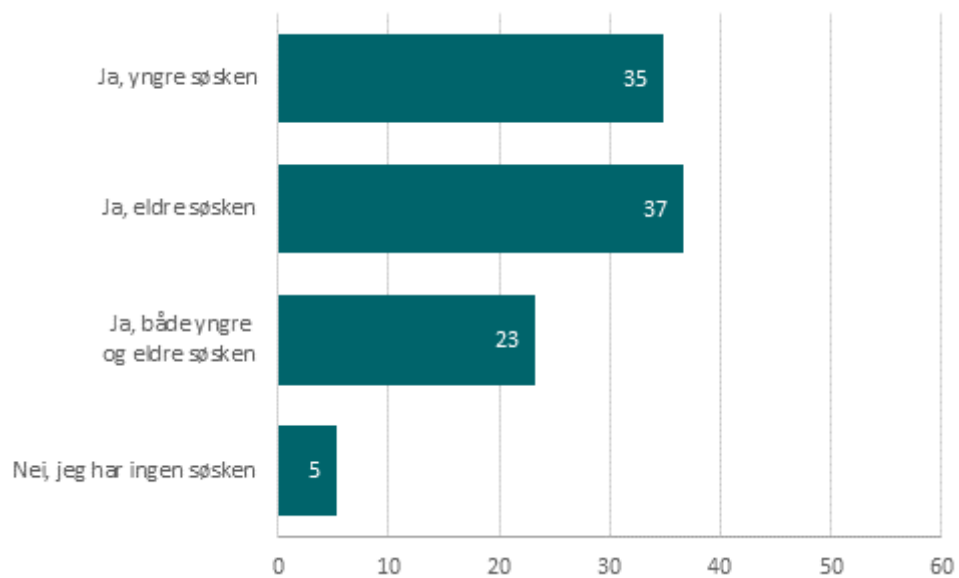
Figur 3 viser at det er en forholdsvis jevn kjønnsfordeling innen alle aldersgrupper.

Figur 3: Aldersfordeling totalt og fordelt på kjønn. Prosent. N= 4 654

95 prosent av barna har søsken, og totalt 23 prosent har både eldre og yngre søsken. 37 prosent har kun eldre søsken, mens 35 prosent kun har søsken som er yngre enn seg selv.

Figur 4: Har du søsken? Prosent. N=4 764

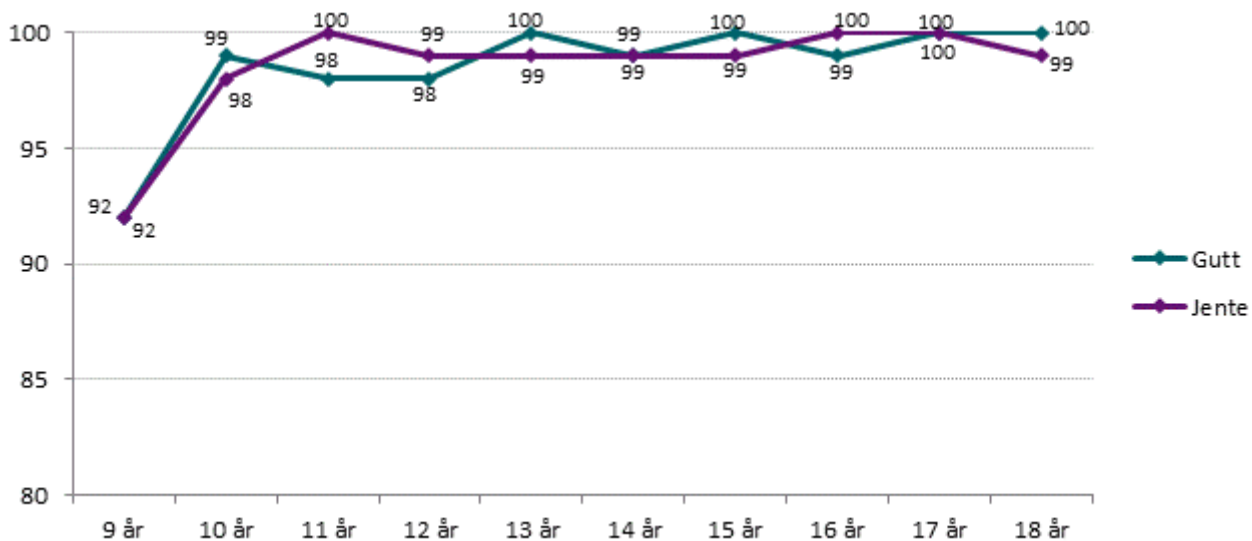
Medievaner

Mobiltelefon

De aller fleste barn og unge i alderen 9 til 18 år har tilgang til mobil. Kun én prosent svarer at de ikke har tilgang. 95 prosent har en smarttelefon, mens tre prosent har en annen mobiltelefon. Det er ikke vanlig å dele mobil med andre i familien.

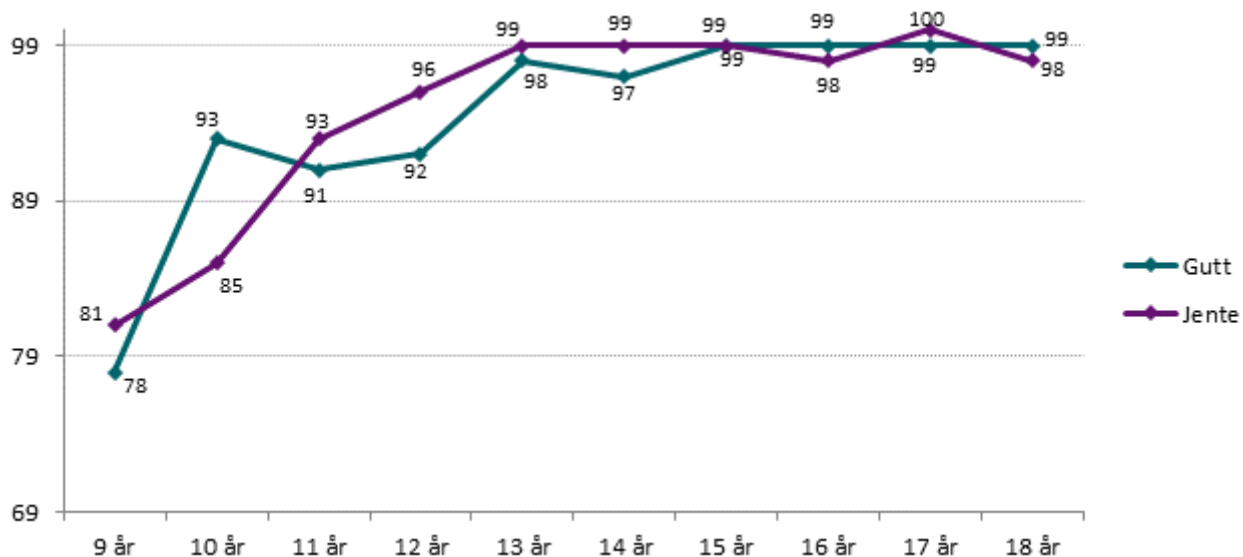
Allerede ved 10-årsalderen har omtrent alle barn tilgang til mobil. Kun én prosent av guttene og to prosent av jentene på 10 år har ikke tilgang på mobil. Det er relativt små kjønnsforskjeller når det gjelder tilgang til mobil.

Figur 5: Prosentandel av gutter og jenter som har tilgang til mobiltelefon.

De aller fleste av barna har en egen smarttelefon. Fra guttene er 10 år og jentene er 11 år, har over 90 prosent sin egen smarttelefon.

Figur 6: Prosentandel av gutter og jenter som har egen smarttelefon.

Over tid har det vært en betydelig økning i andelen 9–11-åringer som har egen smarttelefon, fra 67 prosent i 2014 til 87 prosent i 2018. Det er tilsvarende mønster for 12–14-åringene, selv om økningen ikke er like sterk. 90 prosent av barn i alderen 12 til 14 år hadde en egen smarttelefon i 2014, mot 97 prosent i 2018.

Tabell 1: Prosentandel som har mobiltelefon. Brutt ned på aldersgrupper. Tidsserie. Prosent.

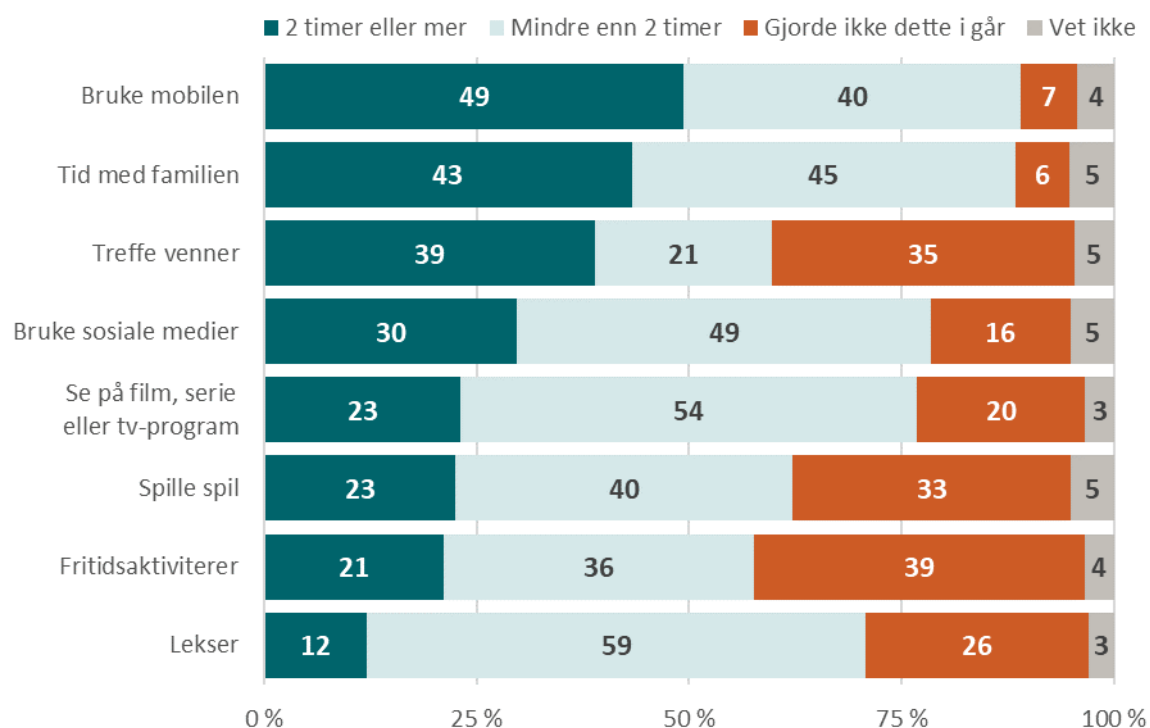
Har du mobiltelefon?	ALDER							
	9–11 år			12–14 år			15–16 år	
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2016	2018
Ja, en egen smarttelefon (iPhone eller lignende)	67	81	87	90	95	97	97	99
Ja, jeg har en egen mobil (ikke smarttelefon)	18	9	9	7	3	2	1	0
Ja, jeg deler en mobil med andre i familien	4	3	1	1	0	0	1	1
Nei	11	7	4	3	2	1	1	0

Tidsbruk

Tidsbruk på aktiviteter

Barna ble spurt om omtrent hvor lang tid de brukte på ulike aktiviteter dagen i forveien. Figur 7 viser fordelingen av tidsbruk for aktivitetene.

Figur 7: Om du tenker på dagen i går, omtrent hvor lang tid brukte du på...? Prosent.

Totalt 89 prosent av barn og unge hadde brukt mobilen, og 49 prosent brukte mobilen to timer eller mer dagen i forveien. Videre hadde de aller fleste (88 prosent) brukt tid med familien, og 43 prosent var med familien to timer eller mer.

79 prosent brukte sosiale medier, og 30 prosent brukte sosiale medier i to timer eller mer dagen i forveien. 77 prosent så film, serie eller tv-program, og 23 prosent gjorde dette i to timer eller mer. Mange brukte også tid på lekser (71 prosent), men kun tolv prosent brukte to timer eller mer på dette.

Videre spilte 63 prosent spill, og 23 prosent gjorde dette i to timer eller mer. 60 prosent traff venner, forholdsvis mange i to timer eller mer (39 prosent). Til sist brukte 57 prosent tid på fritidsaktiviteter, og 21 prosent brukte to timer eller mer på dette.

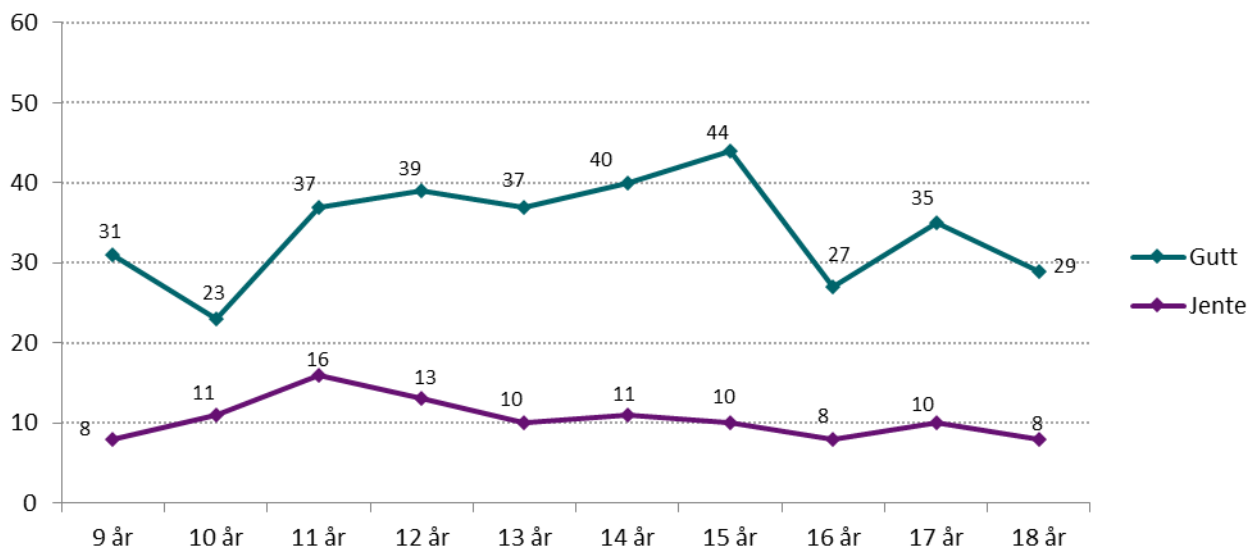
Aktivitetene man i størst grad gjør i to timer eller mer, handler altså om mobilbruk, tid med familien, treffe venner og å bruke sosiale medier. Totalt tre av ti brukte sosiale medier i to timer eller mer, omtrent fire av ti traff venner eller tilbrakte tid med familien, og fem av ti brukte mobilen like lenge.

Spill

Spilling (for eksempel på PC, Playstation, Xbox, mobil, DS) er en aktivitet som utføres betydelig oftere av gutter enn av jenter. Totalt 77 prosent av guttene svarte at de hadde brukt tid på å spille spill dagen i forveien, mot 47 prosent av jentene. Guttene bruker også betydelig mer tid på spilling enn jentene. Blant de som spilte dagen i forveien, spilte 45 prosent av guttene i to timer eller mer mot 22 prosent av jentene.

Figur 8 viser hvor mange prosent av guttene og jentene som spilte spill i to timer eller mer dagen i forveien. Andelen er betydelig høyere blant guttene enn jentene innenfor alle aldersgrupper. Kjønnforskjellen øker med alder fram til 15-årsalderen, hvor henholdsvis 44 prosent av guttene og ti prosent av jentene spilte to timer eller mer dagen i forveien. Dette er en differanse på 34 prosentpoeng. Blant jentene ligger andelen som spilte spill to timer eller mer relativt stabilt på rundt ti prosent i alle aldersgrupper. Denne andelen faller blant guttene etter fylte 15 år, noe som gjør at kjønnforskjellen reduseres noe. Blant 18-åringene spiller 29 prosent av guttene to timer eller mer, mot åtte prosent av jentene, noe som er en differanse på 21 prosentpoeng.

Figur 8: Prosentandel av gutter og jenter som spilte spill i to timer eller mer dagen i forveien.

Som nevnt er andelen blant jentene som spilte to timer eller mer, relativt stabil. Andelen som ikke spilte dagen i forveien øker derimot med alderen; fra 36 prosent av jentene i alderen 9 til 11 år, til 53 prosent av 17-18-åringene. Blant guttene varierer andelen som ikke spilte spill, fra 15 prosent blant de i 12-14-årsalderen, til 24 prosent blant de som er 17-18 år.

Videre er det en klar tendens til at de yngste ikke har like god oversikt over hvor mye tid de bruker på spill, og andelen som svarer *vet ikke* synker raskt med økende alder, fra 16 prosent blant 9-åringene til én prosent blant 17-18-åringene.

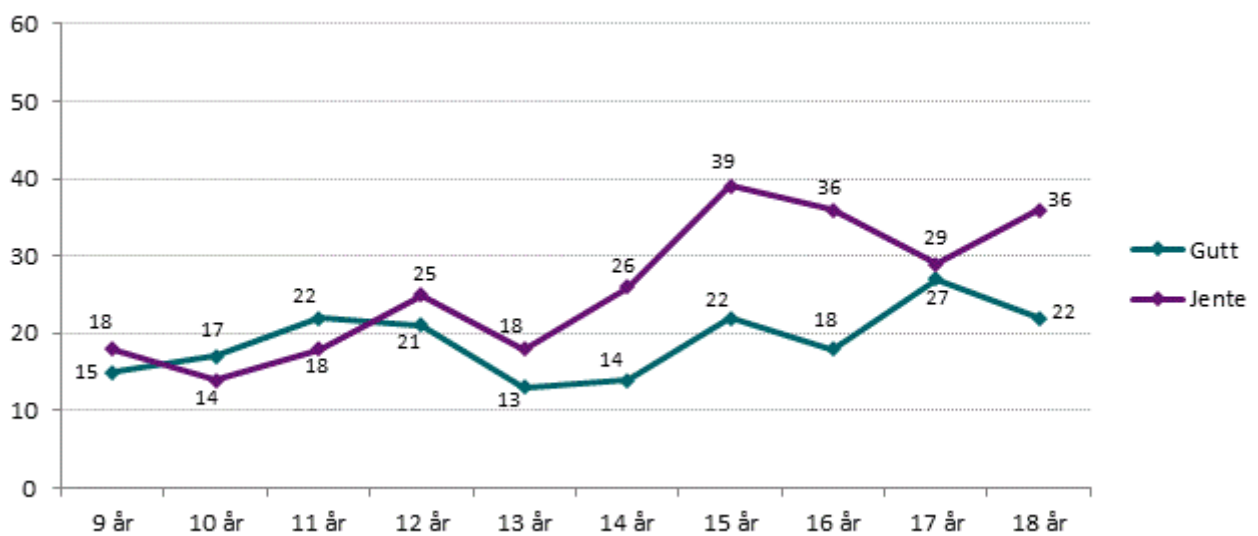
Film eller tv-program

77 prosent av barna så film eller tv-program dagen i forveien. 23 prosent brukte to timer eller mer på dette, mens 20 prosent ikke så film eller tv i det hele tatt. Tre prosent svarte «vet ikke».

Andelen som dagen i forveien brukte to timer eller mer på film eller tv-program, øker med alderen. Dette gjelder 18 prosent av de i alderen 9 til 11 år mot rundt 30 prosent av de i alderen 15 til 18 år.

Figur 9 viser andelen som så på film eller tv-program i to timer eller mer dagen i forveien fordelt på kjønn og alder. Både blant jentene og guttene svinger andelen mellom de ulike aldersgruppene, men jevnt over er det flere jenter enn gutter som ser mye på film eller tv-program. Blant 15–16-åringene finner vi størst kjønnsforskjell, hvor 37 prosent av jentene mot 20 prosent av guttene så film eller tv-program i to timer eller mer.

Figur 9: Prosentandel av gutter og jenter som brukte to timer eller mer på å se på film eller tv-program dagen i forveien.

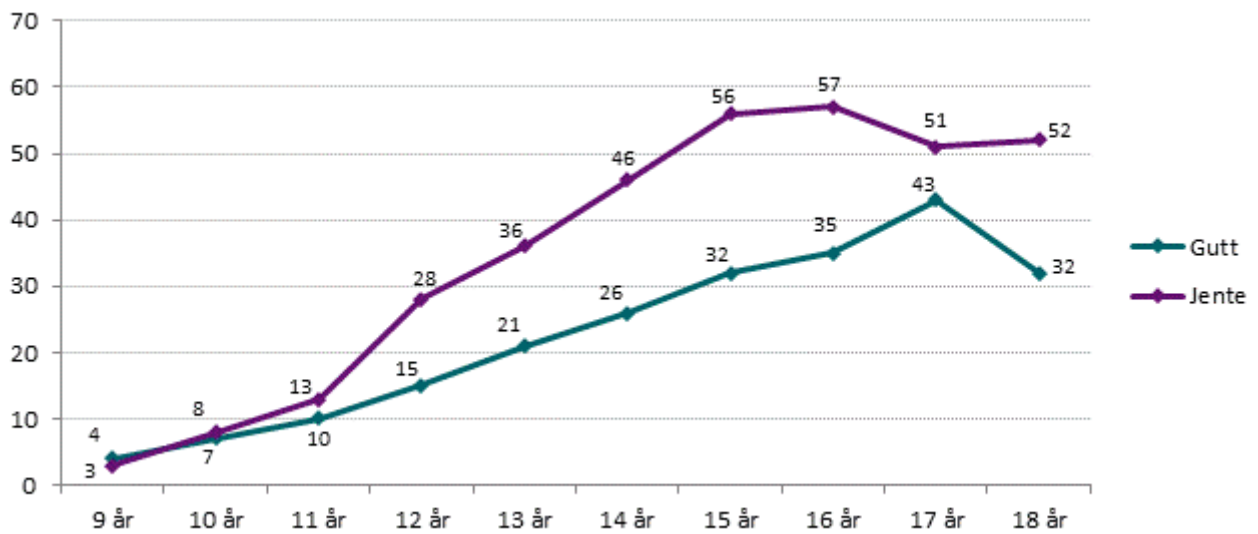
Sosiale medier

79 prosent brukte sosiale medier dagen i forveien – 30 prosent i to timer eller mer, mens 16 prosent ikke brukte sosiale medier. Fem prosent svarte *vet ikke*.

Bruken av sosiale medier har sterk sammenheng med både kjønn og alder. Figur 10 viser andelen som brukte to timer eller mer på sosiale medier dagen i forveien. Andelen øker relativt jevnt med alder fram til 16 år blant jentene og 17 år blant guttene, før den går noe ned.

Fra 12-årsalderen finner vi at betydelig flere jenter enn gutter brukte sosiale medier i to timer eller mer. Den største kjønnsforskjellen er blant 15–16-åringene, hvorav 56 prosent av jentene mot 34 prosent av guttene brukte sosiale medier i to timer eller mer. Deretter reduseres kjønnsforskjellen noe blant 17–18-åringene, der andelen er 52 prosent av jentene og 40 prosent av guttene.

Figur 10: Prosentandel av gutter og jenter som brukte to timer eller mer på sosiale medier dagen i forveien.

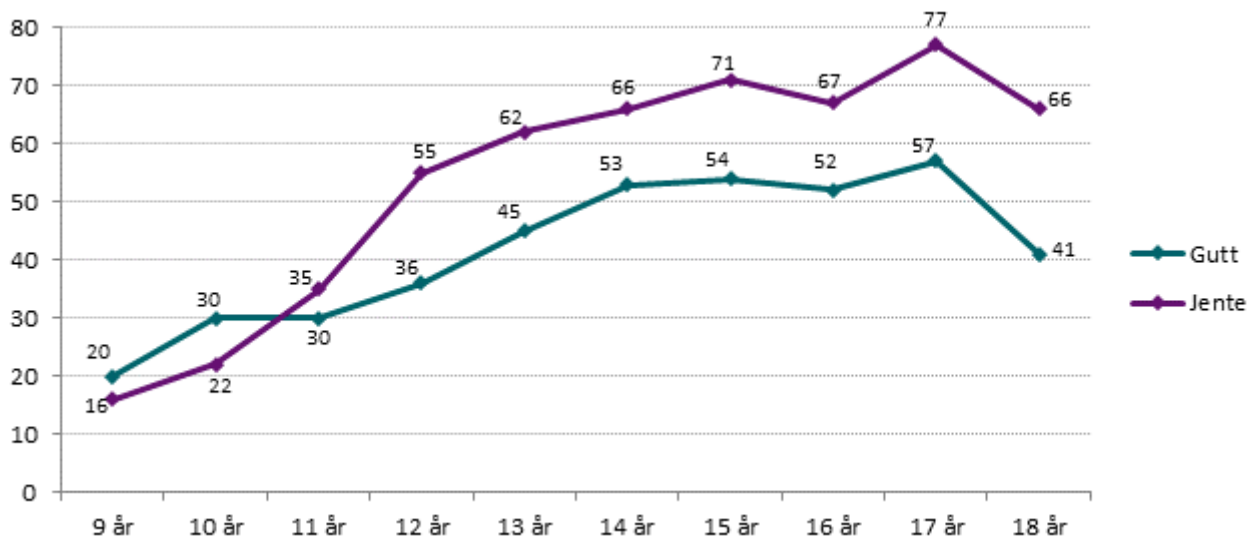

Mobil

89 prosent brukte tid på mobilen dagen i forveien, og 49 prosent brukte den to timer eller mer. Sju prosent svarte at de ikke brukte mobilen, mens fire prosent svarte vet *ikke*.

Mobilbruken varierer med både kjønn og alder. Andelen som brukte mobilen to timer eller mer øker relativt jevnt fram til 14–15-årsalderen, for deretter å gå noe ned. Økningen er større blant jenter enn gutter. Blant 9–11-åringene er det relativt liten kjønnsforskjell, mens det i øvrige aldersgrupper er en betydelig høyere andel jenter enn gutter som brukte mobilen så lenge. Den største differansen finner vi blant 17–18-åringene, hvor 73 prosent av jentene mot 52 prosent av guttene brukte mobilen i to timer eller mer.

Figur 11: Prosentandel av gutter og jenter som brukte mobilen i to timer eller mer dagen i forveien.

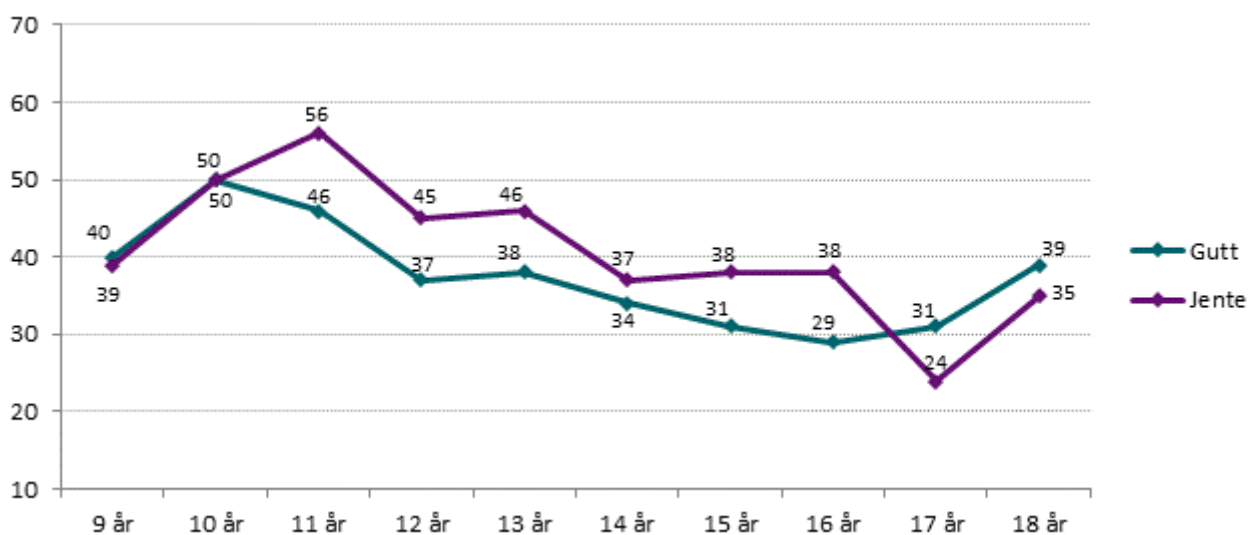
Treffe venner hjemme hos hverandre eller ute andre steder (ikke på nettet)

60 prosent av barn og unge i alderen 9 til 18 år traff venner hjemme hos hverandre eller ute andre steder, og 39 prosent traff venner to timer eller mer. 35 prosent oppga at de ikke traff venner dagen i forveien.

Det er relativt liten forskjell mellom gutter og jenter i andelen som traff venner to timer eller mer, selv om andelen jevnt over er noe høyere blant jentene enn blant guttene, med unntak av blant de yngste og eldste barna.

Andelen som traff venner to timer eller mer dagen i forveien synker med alderen, fra 47 prosent blant 9–11-åringene til 31 prosent blant 17–18-åringene. Samtidig øker andelen som *ikke* traff venner dagen i forveien fra 29 prosent blant 9–11-åringene til 43 prosent blant 17–18-åringene.

Figur 12: Prosentandel av gutter og jenter som treffer venner (ikke på nett) i to timer eller mer dagen i forveien.

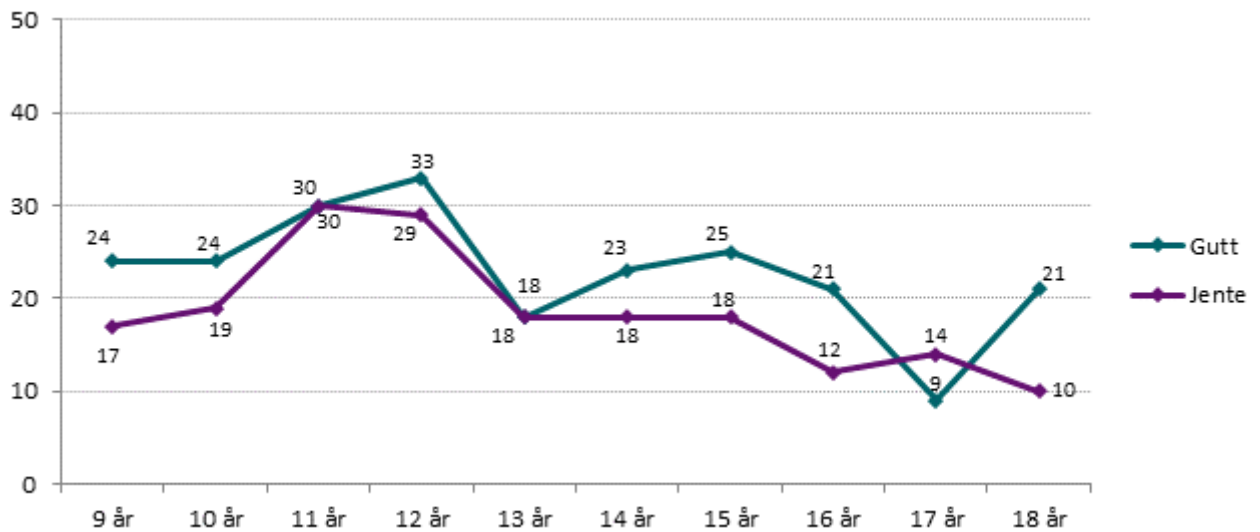
Fritidsaktiviteter som sport, band, osv.

Totalt brukte 57 prosent tid på fritidsaktiviteter som sport, band og lignende dagen i forveien, og 21 prosent brukte to timer eller mer. 39 prosent brukte ikke tid på slike aktiviteter i det hele tatt dagen i forveien.

Andelen blant gutter som brukte to timer eller mer på fritidsaktiviteter, er noe høyere enn blant jenter dersom vi ser på de yngste og eldste og de i alderen 14–16 år. I øvrige aldersgrupper er det relativt liten kjønnsforskjell.

Resultatene viser videre en tendens til at andelen som brukte to timer eller mer på fritidsaktiviteter, synker med alderen – fra 25 prosent blant 9–11-åringene til 13 prosent blant 17–18-åringene.

Figur 13: Prosentandel av gutter og jenter som drev med fritidsaktiviteter som sport, band osv. i to timer eller mer dagen i forveien.

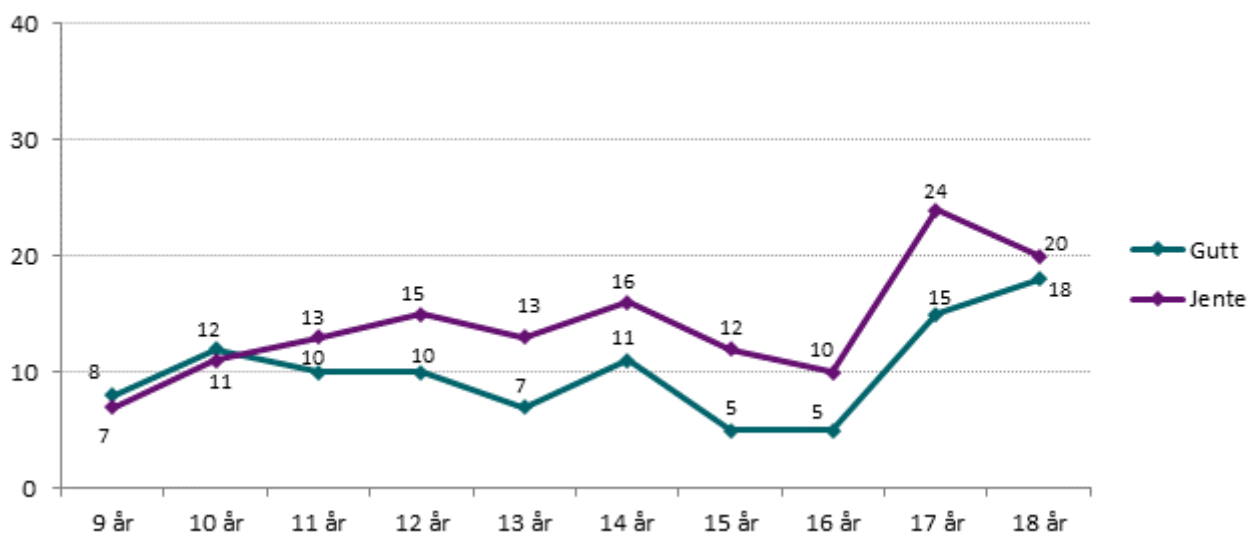

Lekser

71 prosent av barn og unge brukte tid på lekser dagen i forveien, men kun tolv prosent brukte to timer eller mer. Andelen som brukte to timer eller mer er litt høyere blant jentene enn blant guttene, men forskjellen totalt er ganske liten (14 mot ti prosent).

Den klart høyeste andelen som brukte to timer eller mer på lekser, finner vi blant 17-18-åringene (20 prosent). I denne aldersgruppen er det imidlertid også en høy andel som ikke gjorde lekser i det hele tatt dagen i forveien (31 prosent). 15-16-åringene er de som brukte minst tid på lekser, og det er også blant disse vi finner den klart høyeste andelen som ikke gjorde lekser dagen i forveien (38 prosent). Blant 9-11-åringene var det kun 18 prosent som ikke gjorde lekser dagen i forveien.

Figur 14: Prosentandel av gutter og jenter som gjorde lekser i to timer eller mer dagen i forveien.

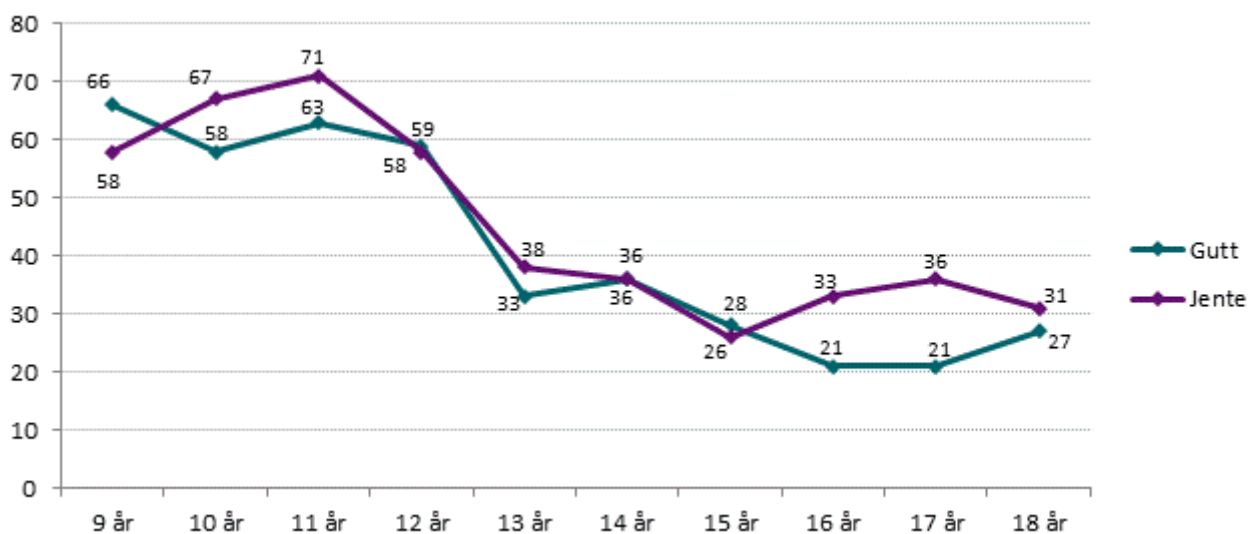
Tid med familien

De aller fleste brukte tid med familien dagen i forveien (88 prosent). Seks prosent sier de ikke gjorde dette, mens fem prosent har svart *vet ikke*.

Det er liten forskjell mellom gutter og jenter med tanke på hvor mye tid de bruker med familien, men forskjellene etter alder er betydelig. Andelen som brukte to timer eller mer, synker mye fra og med 12-årsalderen. Blant 9–11-åringene brukte 64 prosent to timer eller mer sammen med familien, mens denne andelen er 29 prosent blant 17–18-åringene.

Andelen som totalt sett brukte tid med familien, er imidlertid relativt stabil på tvers av aldersgruppene. Det er altså tiden man bruker som går ned med alderen.

Figur 15: Prosentandel av gutter og jenter som brukte tid med familien i to timer eller mer dagen i forveien.

Sammenligning av tidsbruk over tid

Blant guttene i alderen 9 til 14 år har det siden 2016 vært en betydelig økning i andelen som spilte spill eller brukte mobilen i to timer eller mer. Når det gjelder spill har andelen blant guttene i alderen 9 til 11 år økt fra 21 til 32 prosent, mens den har økt fra 31 til 38 prosent blant de i alderen 12 til 14 år. Det har vært en enda større økning i andelen som brukte mobilen i to timer eller mer dagen i forveien. Dette gjaldt 13 prosent av guttene i alderen 9 til 11 år i 2016, mot 27 prosent av guttene i samme alder i 2018. Blant 12–14-åringene har andelen økt fra 28 til 44 prosent.

Videre brukte en høyere andel av guttene i alderen 12 til 14 år sosiale medier i to timer eller mer – henholdsvis tolv prosent i 2016 mot 20 prosent i 2018.

Blant guttene i alderen 9 til 11 år har det vært en økning i andelen som traff venner i to timer eller mer dagen i forveien, fra 34 til 45 prosent.

Det har ellers vært forholdsvis små endringer sammenlignet med 2016 blant guttene i alderen 15 til 16 år. Tendensen er at en litt lavere andel enn tidligere spilte spill eller så film, serie eller tv-program i to timer eller mer.

Tabell 2: Prosentandel av gutter som dagen i forveien brukte 2 timer eller mer på ulike aktiviteter. Tidsserie.

	ALDER					
	9-11 år		12-14 år		15-16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Spille spill (for eksempel på PC, Playstation, mobil eller nettbrett)	21	32	31	38	39	34
Se på film, serie eller tv-program	17	18	15	16	24	20
Bruke sosiale medier (for eksempel Facebook, Snapchat, Instagram, osv.)	4	8	12	20	34	34
Bruke mobilen	13	27	28	44	51	52
Treffe venner, hjemme hos hverandre eller ute andre steder (ikke på nett)	34	45	35	36	31	30

Den største endringen over tid blant jentene i alderen 9 til 14 år er at flere enn tidligere brukte mobilen i to timer eller mer dagen i forveien. Blant de i alderen 9 til 11 år har andelen økt fra 14 til 25 prosent, mens den har økt fra 42 til 60 prosent blant 12-14-åringene. Det er også en tendens til økning i andelen som spilte spill i to timer eller mer, men økningen er betydelig mindre enn blant guttene.

Andelen jenter som traff venner i to timer eller mer dagen i forveien, har økt blant de yngste og gått ned blant de eldste. Samtidig finner vi at blant jentene i alderen 15 til 16 år er det flere enn tidligere som brukte to timer eller mer på film, serie eller tv-program (37 mot 25 prosent). På øvrige områder er det forholdsvis små endringer over tid blant jentene i 15-16-årsalderen.

Tabell 3: Prosentandel av jenter som dagen i forveien brukte to timer eller mer på ulike aktiviteter. Tidsserie.

	ALDER					
	9-11 år		12-14 år		15-16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Spille spill (for eksempel på PC, Playstation, mobil eller nettbrett)	7	12	8	11	6	9
Se på film, serie eller tv-program	12	17	23	23	25	37
Bruke sosiale medier (for eksempel Facebook, Snapchat, Instagram, osv.)	6	8	35	36	54	56
Bruke mobilen	14	25	42	60	72	69
Treffe venner, hjemme hos hverandre eller ute andre steder (ikke på nett)	38	49	48	43	44	38

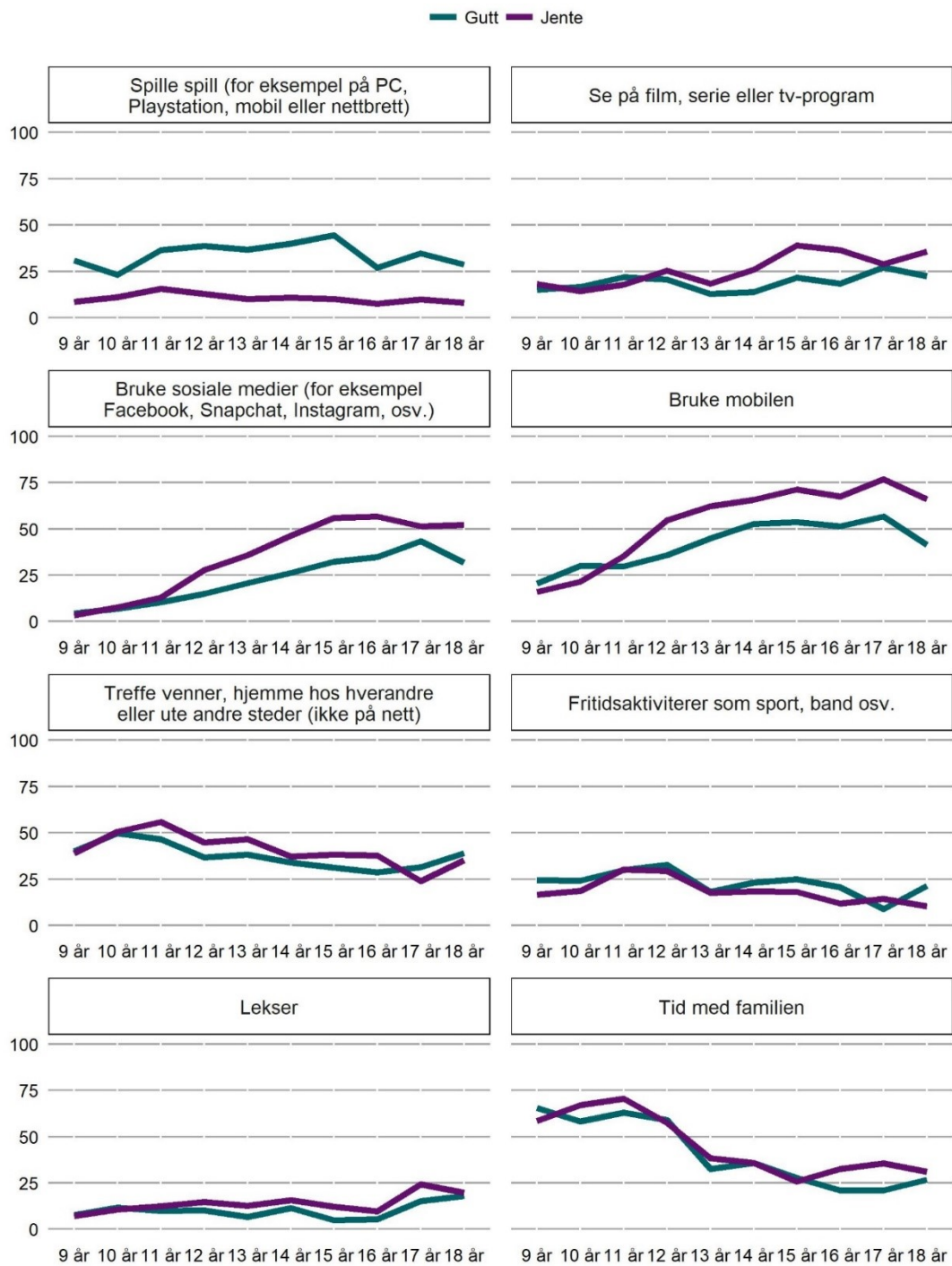
Resultatene viser altså at både jenter og gutter fra en lavere alder enn tidligere brukte mobilen i to timer eller mer på daglig basis. For begge kjønn har andelen økt betydelig blant barna i alderen 9 til 14 år. I denne alderen har også andelen som brukte to timer eller mer på spill økt, spesielt blant guttene.

I den yngste aldersgruppen har andelen som traff venner i to timer eller mer økt blant både jentene og guttene. Blant jentene er imidlertid denne andelen synkende blant 15–16-åringene, samtidig som flere enn tidligere brukte to timer eller mer på film, serie eller tv-program.

Oppsummert om tidsbruk på aktiviteter

Figur 16 viser oppsummerende resultater for tidsbruk på aktivitetene gjennomgått i dette kapitlet, fordelt på kjønn og alder. Oppsummert kan vi merke oss at særlig andelen som brukte to timer eller mer på sosiale medier og mobil, er økende med alder for begge kjønn fram til 16–17-årsalderen. Når det gjelder tid brukt med familien, synker andelen som gjorde dette i to timer eller mer med alderen før den flater ut rundt 15-årsalderen. Det er også betydelige forskjeller mellom jenter og gutter på enkelte områder. Særlig ser vi at guttene spilte mer spill, mens jentene brukte mer tid på sosiale medier og mobil.

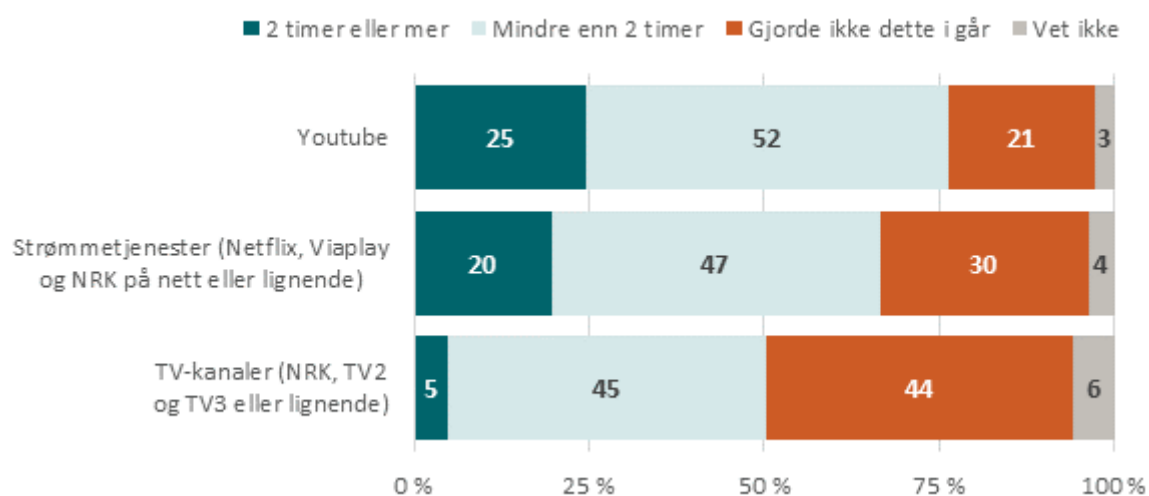
Figur 16: Prosentandel av gutter og jenter som gjorde aktivitetene to timer eller mer dagen i forveien.

Tidsbruk på tv-kanaler, strømmetjenester og YouTube

I undersøkelsen ble barna spurt om hvor lang tid de brukte på å se på tv-kanaler, strømmetjenester og YouTube dagen i forveien. Resultatene viser at barn og unge i alderen 9–18 år bruker betydelig mer tid på YouTube og strømmetjenester sammenlignet med tv-kanaler. Totalt 77 prosent så på YouTube dagen i forveien, og 25 prosent gjorde dette i to timer eller mer. Andelen som brukte strømmetjenester er 67 prosent, og 20 prosent så to timer eller mer på dette. Til sammenligning så halvparten på tv-kanaler, og kun fem prosent gjorde dette i to timer eller mer. Videre er det en betydelig høyere andel som ikke så på tv-kanaler i det hele tatt dagen i forveien (44 prosent) sammenlignet med andelen som ikke brukte strømmetjenester (30 prosent) eller YouTube (21 prosent).

Figur 17: Om du tenker på dagen i går, omtrent hvor lang tid så du på...? Prosent.

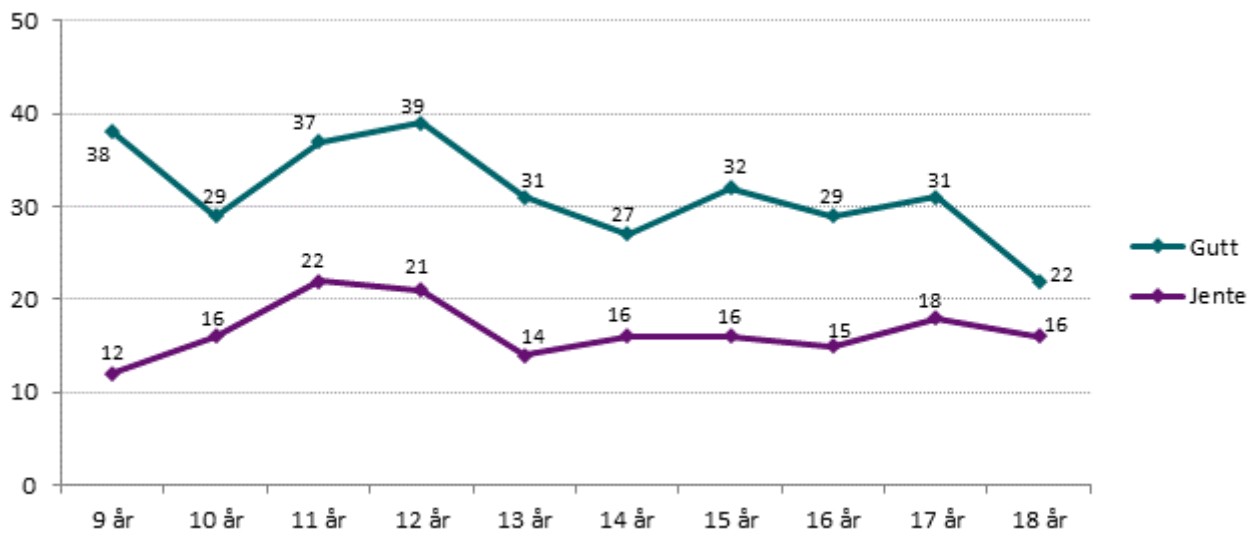
YouTube

Totalt så 77 prosent på YouTube dagen i forveien. Denne andelen er betydelig høyere blant guttene enn jentene (85 mot 67 prosent).

Figur 18 viser andelen som brukte YouTube i to timer eller mer dagen i forveien, og i alle aldersgrupper gjelder dette flere gutter enn jenter. Blant guttene brukte 36 prosent av de i alderen 9 til 11 år YouTube i to timer eller mer, mens dette gjaldt 33 prosent av 12–14-åringene og 30 prosent av 14–16-åringene. Blant jentene ligger andelen betydelig lavere og varierer mellom 15 til 17 prosent for tilsvarende aldersgrupper.

Blant guttene er det altså tendens til at andelen som brukte to timer eller mer på YouTube synker med alderen, mens den holder seg mer stabil blant jentene. Dette gjør at vi finner en noe mindre kjønnsforskjell blant de aller eldste.

Figur 18: Prosentandel av gutter og jenter som så på YouTube i to timer eller mer dagen i forveien.

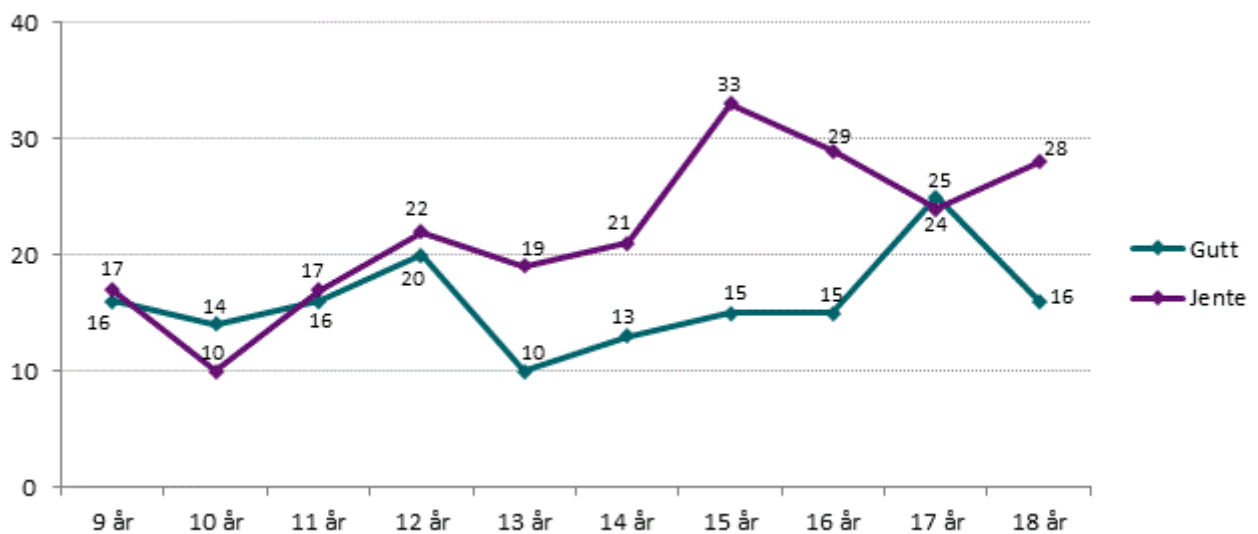
Strømmetjenester

Totalt 57 prosent brukte strømmetjenester dagen i forveien. Dette gjelder en litt høyere andel av jentene enn guttene (70 mot 62 prosent).

Figur 19 viser andelen som brukte strømmetjenester i to timer eller mer dagen i forveien fordelt på kjønn og alder. Blant jentene øker denne andelen fram til de er 15 år, før den er litt synkende og jevner seg mer ut. Blant guttene er det et mindre tydelig aldersmønster.

Den høyeste andelen som brukte strømmetjenester i to timer eller mer, finner vi blant jenter i alderen 15 til 16 år (30 prosent). Blant guttene i samme alder brukte 15 prosent strømmetjenester i to timer eller mer. I øvrige aldersgrupper er kjønnsforskjellene mindre.

Figur 19: Prosentandel av gutter og jenter som brukte strømmetjenester (Netflix, Viaplay og NRK på nett eller lignende) to timer eller mer dagen i forveien.

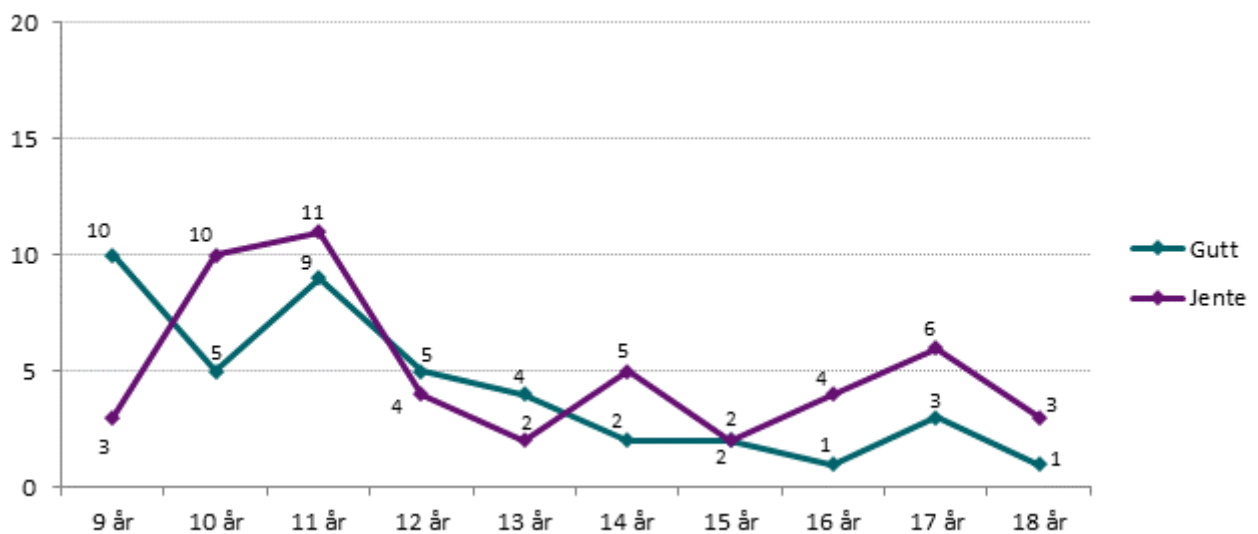

Tv-kanaler

Halvparten av barn og unge i alderen 9 til 18 år så på tv-kanaler dagen i forveien, og det er totalt små forskjeller mellom gutter og jenter (henholdsvis 49 og 51 prosent). Det er også relativt små forskjeller mellom de ulike aldersgruppene her. Den laveste andelen som så på tv-kanaler finner vi blant de yngste. 46 prosent av 9-11-åringene så på tv dagen i forveien, mens 53 prosent av 12-14-åringene og 50 prosent av 17-18-åringene gjorde det.

Figur 20 viser at det i alle aldersgrupper er relativt få som brukte to timer eller mer på tv-titting dagen i forveien. Den er generelt litt høyere blant de yngre barna, men stabilt lav fra og med 12-årsalderen.

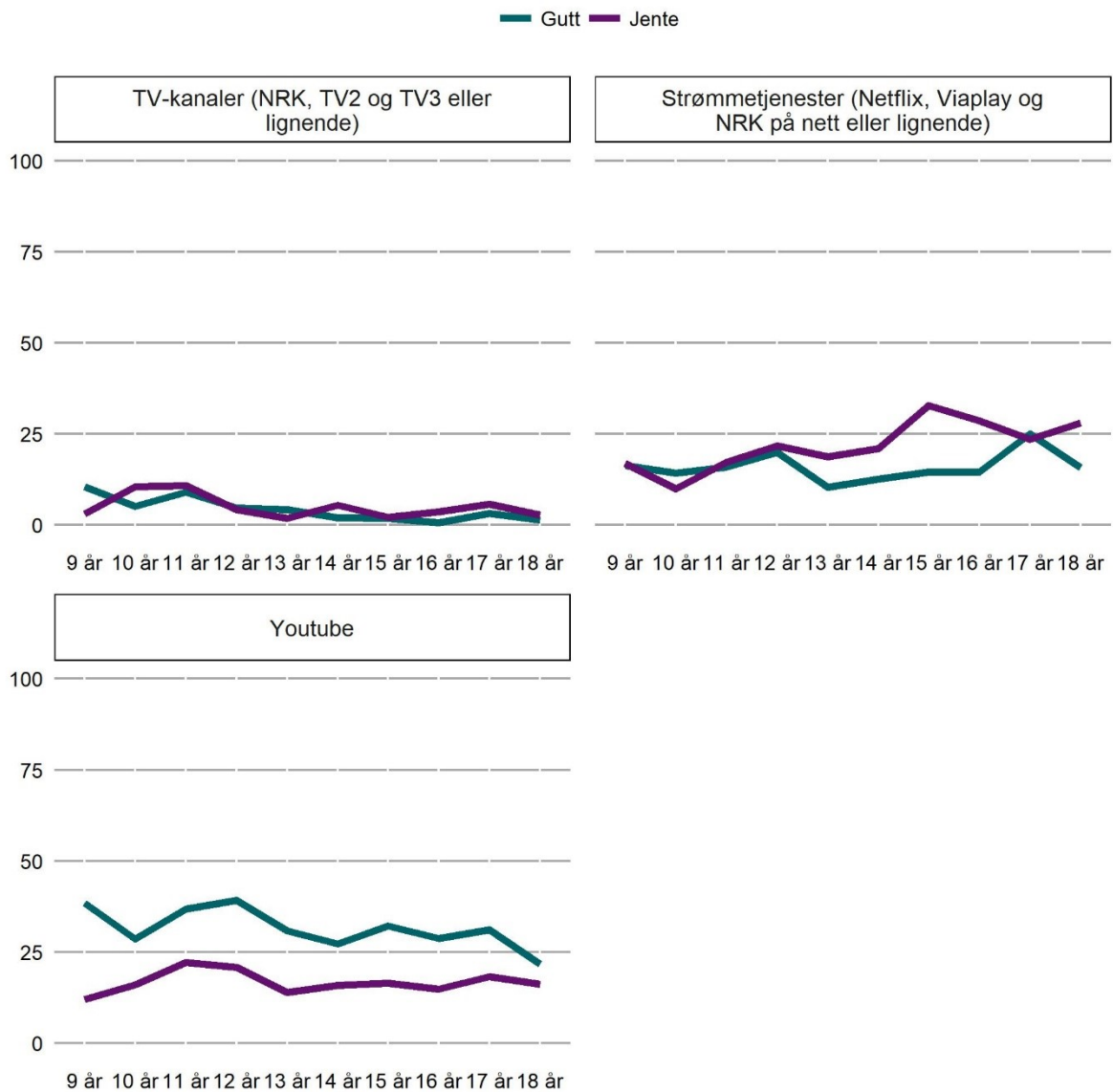
Figur 20: Prosentandel av gutter og jenter som så på tv-kanaler (NRK, TV2 og TV3 eller lignende) i to timer eller mer dagen i forveien.

Oppsummert om tidsbruk på tv-kanaler, strømmetjenester og YouTube

Det brukes betydelig mer tid på YouTube og strømmetjenester sammenlignet med tv-kanaler. YouTube er klart mest brukt av guttene, mens det er små kjønnsforskjeller når det gjelder bruk av tv-kanaler. Strømmetjenester brukes noe mer av jentene enn guttene, særlig om vi ser på aldersgruppen 15 til 16 år.

Figur 21: Prosentandel av gutter og jenter som så på tv-kanaler, strømmetjenester og YouTube to timer eller mer dagen i forveien.

Vurdering av egen tidsbruk

Barna ble bedt om å vurdere om de synes de bruker for mye tid, for lite tid eller passe med tid på ulike aktiviteter – se figur 22. De fleste av barna som gjør de ulike aktivitetene, mener de bruker passe med tid.⁷ Totalt sett er barna mest kritisk til egen tidsbruk når det er snakk om mobil, sosiale medier og internett. 45 prosent mener de bruker for mye tid på mobilen, mens henholdsvis 36 og 35 prosent mener de bruker for mye tid på sosiale medier og internett.

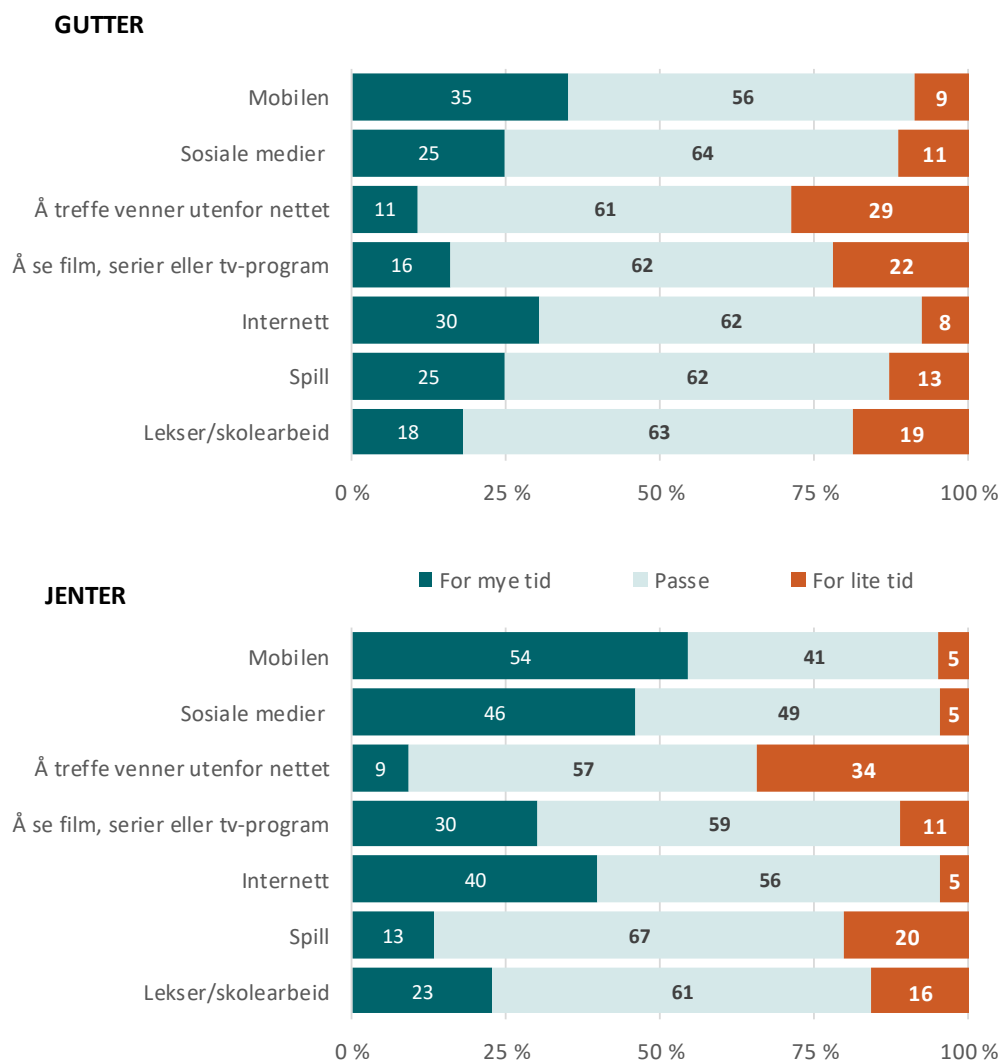
Når det gjelder aktiviteter de mener de bruker for lite tid på, skiller det å treffe venner utenfor nettet seg ut. 31 prosent mener de bruker for lite tid på å treffe venner. Andelen som mener de bruker for lite tid på de øvrige aktivitetene, er mye lavere (fra seks til 17 prosent).

⁷ Prosent av de som bruker. De som har svart at de aldri gjør dette er tatt ut av prosenteringen.

Det er store forskjeller mellom gutter og jenter når det gjelder vurderingen av egen tidsbruk. Jevnt over er jenter mer kritisk til egen tidsbruk enn gutter. En betydelig høyere andel jenter enn gutter mener de bruker for mye tid på mobilen (54 mot 35 prosent), sosiale medier (46 mot 25 prosent), internett (40 mot 30 prosent) og på å se film eller tv (30 mot 16 prosent). Når det gjelder vurdering av tid brukt på spill finner vi imidlertid motsatt mønster. 25 prosent av guttene mener de bruker for mye tid på dette mot 13 prosent av jentene.

Det er forholdsvis små forskjeller mellom jenter og gutter med tanke på hvordan de vurderer tiden de bruker på å treffe venner utenom nettet. Tendensen er at litt flere jenter enn gutter opplever at de bruker for lite tid på dette (34 mot 29 prosent). Det er også ganske små kjønnsforskjeller når det gjelder vurdering av tidsbruk på lekser/skolearbeid. Det er en litt høyere andel av guttene enn jentene som svarer at de bruker for lite tid på lekser/skolearbeid (19 mot 16 prosent), mens en lavere andel mener de bruker for mye tid (18 mot 23 prosent).

Figur 22: Hvor mye tid synes barna de selv bruker på ulike aktiviteter? Prosentandel av gutter og jenter. De som har svart at de aldri gjør dette er tatt ut av prosenteringen.

Figur 23 viser hvordan andelen som mener de bruker for mye tid på ulike aktiviteter, endrer seg med alderen for begge kjønn. Figur 24 viser andelen som mener de bruker for lite tid på de ulike aktivitetene etter kjønn og alder.

Andelen som mener de bruker for mye tid på internett øker betraktelig med alderen for begge kjønn, men mest blant jentene. Blant guttene mener 21 prosent i alderen 9 til 11 år at de bruker for mye tid på internett, mot 42 prosent av 17–18-åringene. Tilsvarende økning blant jentene går fra 17 til 53 prosent.

Det er også en kraftig økning etter alderen fram til ca. 15 år når det gjelder andelen som mener de bruker for mye tid på sosiale medier. Dette gjelder begge kjønn selv om økningen er sterkere for jentene. Blant guttene øker andelen fra 14 prosent blant 9–11-åringene til 31 prosent av de som er 15 år eller eldre. Blant jentene opplever 22 prosent av 9–11-åringene at de bruker for mye tid på sosiale medier sammenlignet med 57 prosent av 15–16-åringene og 54 prosent av 17–18-åringene.

Andelen som mener de bruker for mye tid på mobilen er også sterkt økende med alderen for begge kjønn fram til de er ca. 15 år. Nesten sju av ti jenter som er 15 år eller eldre og fire av ti gutter i samme

alder, mener de bruker for mye tid på mobilen. Blant de i alderen 9 til 11 år gjelder dette ca. to av ti gutter og tre av ti jenter.

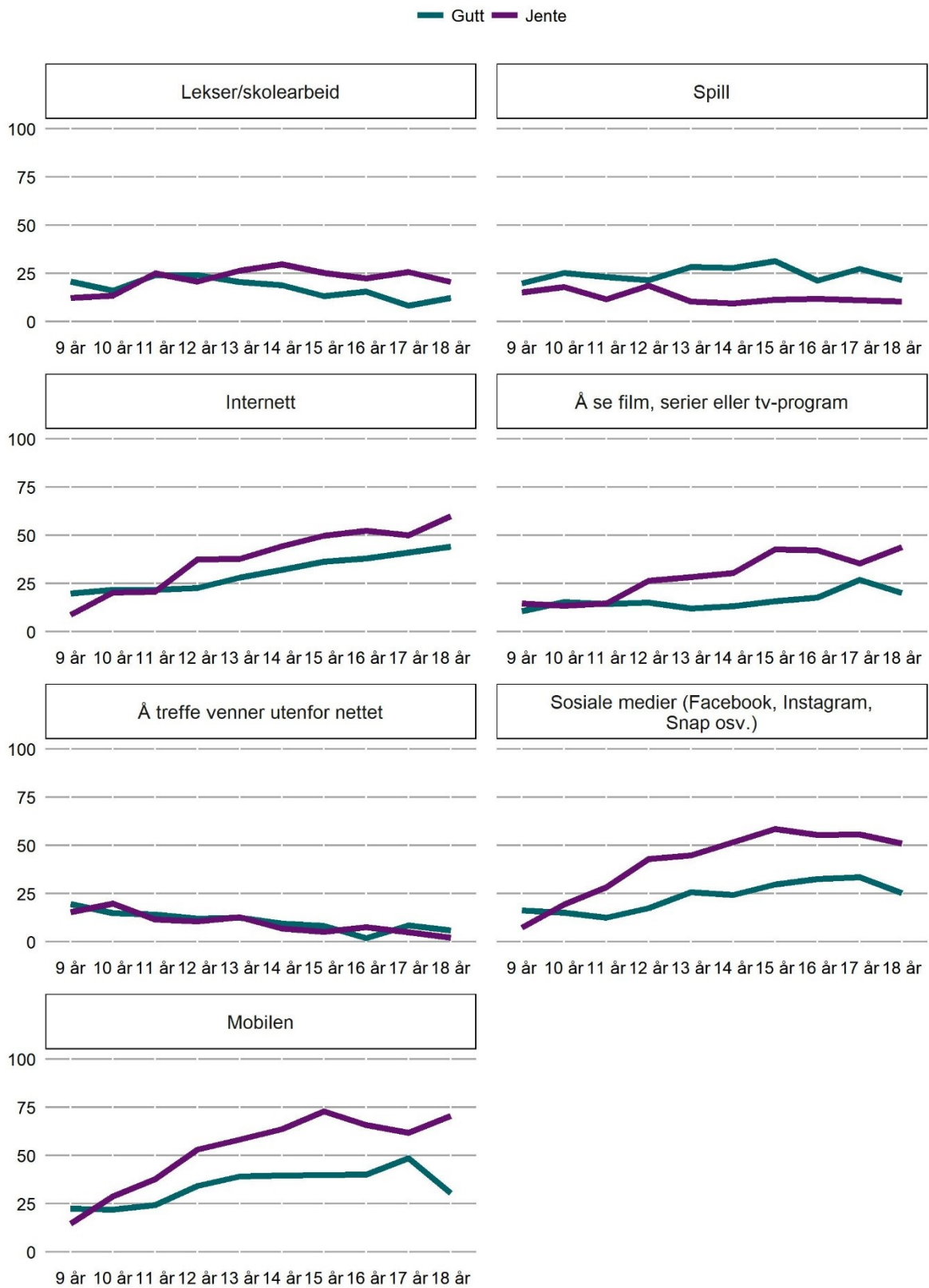
Når det gjelder tiden brukt på å se film, serier eller tv-program er det først og fremst jenter i alderen 15 til 18 år som skiller seg ut ved at en relativt høy andel, omtrent fire av ti, mener de bruker for mye tid på dette.

Blant både jenter og gutter øker andelen som mener at de bruker for lite tid på lekser betydelig med alderen. Andelen er henholdsvis 34 og 40 prosent blant jentene og guttene i alderen 17 til 18 år, mens det gjelder under ti prosent av de som er yngre enn 15 år.

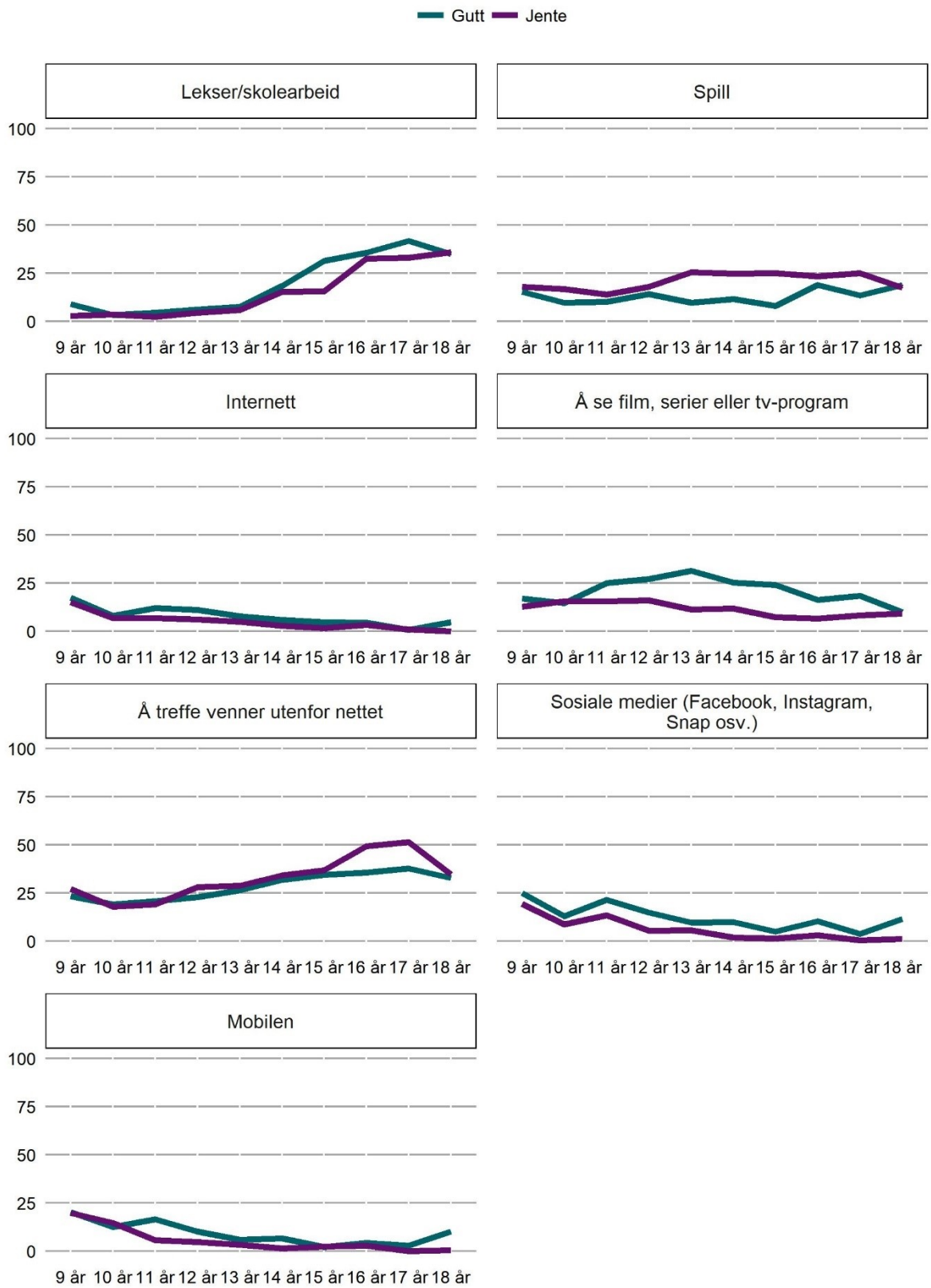
Blant 17-18-åringene finner vi den høyeste andelen som mener de bruker for lite tid på å treffe venner utenom nettet. Dette gjelder 45 prosent av jentene og 36 prosent av guttene i denne aldersgruppen. Til sammenligning opplever kun 21 prosent av både jentene og guttene i alderen 9-11 år at de bruker for lite tid på å treffe venner utenom nettet.

Jevnt over øker altså andelen av barn og unge som mener de bruker for mye tid på internett, mobil, sosiale medier og film, serier eller tv-program, med alderen. Etter hvert som de blir eldre, øker samtidig andelen som mener de bruker for lite tid på å treffe venner utenfor nettet og på lekser/skolearbeid.

Figur 23: Prosentandel av gutter og jenter som mener de bruker for mye tid på de ulike aktivitetene. De som har svart at de aldri gjør dette er tatt ut av prosenteringen.

Figur 24: Prosentandel av gutter og jenter som mener de bruker for lite tid på de ulike aktivitetene. De som har svart at de aldri gjør dette er tatt ut av prosenteringen.

Tabell 4 viser hvordan barnas vurdering av egen tidsbruk har utviklet seg over tid. Tidsserien gjelder for barn i alderen 9 til 11 år, 12 til 14 år og 15 til 16 år. For alle aldersgrupper har det vært en økning i andelen som synes de bruker for mye tid på mobilen, og det er på vurdering av mobilbruken vi finner størst endring over tid. Økningen er sterkest for 12–14-åringene, hvor andelen har økt fra 21 prosent i 2014, til 47 prosent i 2018.

Det har også vært en klar økning i alle aldersgrupper i andelen som mener de bruker for mye tid på sosiale medier. Her kan vi også merke oss at andelen som svarte at de aldri bruker dette har gått ned, særlig blant de yngste. Rundt halvparten av de i alderen 9 til 11 år svarte i 2014 og 2016 at de ikke brukte sosiale medier, mot kun én av ti i 2018. Andelen som mener de bruker for mye tid på internett har også økt noe i alle aldersgrupper.

Til sist ser vi at andelen som mener de bruker for lite tid på å treffe venner utenfor nettet, har sunket blant 15–16-åringene, fra 48 til 39 prosent.

Tabell 4: Vurdering av egen tidsbruk på aktiviteter sammenlignet med tidligere år. Prosentar.

	ALDER									TOTALT
	9-11 år			12-14 år			15-16 år		17-18 år	
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2016	2018	2018	
...lekser/skolearbeid?										
For mye tid	23	19	20	20	20	23	26	18	17	20
Passe	67	75	76	64	70	67	48	49	44	61
For lite tid	8	5	4	14	9	9	21	28	35	17
Gjør aldri dette	2	1	0	3	1	1	4	5	4	2
...spill?										
For mye tid	16	18	17	20	20	17	19	14	14	16
Passe	67	67	64	54	63	51	47	43	41	51
For lite tid	11	10	13	11	7	13	11	12	12	13
Gjør aldri dette	6	5	6	16	10	18	23	31	34	21
...internett?										
For mye tid	13	11	17	28	23	33	39	45	48	34
Passe	74	69	64	64	70	59	58	51	50	57
For lite tid	6	11	10	5	6	7	3	4	1	6
Gjør aldri dette	7	9	8	2	1	2	1	1	0	3
...Å se film, serier eller tv-program										
For mye tid	13	15	14	14	14	20	19	30	31	23
Passe	74	69	67	70	68	56	60	53	54	58
For lite tid	11	14	17	13	15	20	17	12	11	16
Gjør aldri dette	2	3	3	3	4	4	5	6	3	4
...å treffe venner utenfor nettet?										
For mye tid	14	17	14	11	9	10	5	6	5	9
Passe	61	59	58	61	59	59	44	53	53	56
For lite tid	17	16	19	25	29	28	48	39	40	30
Gjør aldri dette	9	9	8	3	3	3	2	3	2	4
...sosiale medier										
For mye tid	10	5	16	22	23	34	37	45	44	35
Passe	37	33	59	56	59	57	57	49	52	54
For lite tid	10	7	15	9	6	8	3	5	3	8
Gjør aldri dette	44	55	10	13	12	2	3	1	1	3

...mobilen?										
For mye tid	8	15	24	21	30	47	43	55	54	44
Passe	63	58	57	62	59	46	50	41	42	47
For lite tid	12	15	14	12	8	5	5	3	2	7
Gjør aldri dette	17	12	5	5	3	2	2	0	1	2

Medieinnhold

Mest sette programmer eller serier

Barna ble spurt om hvilke tv-program eller serier de ser mest på⁸, og de kunne oppgi én til tre alternativer. Totalt sett er Riverdale det mest populære programmet, og elleve prosent svarer at dette er ett av programmene de ser mest på. Deretter følger Modern family (åtte prosent), Side om side (sju prosent), Farmen (seks prosent) og Stranger Things (seks prosent). Av andre program/serier som er populære, finner vi Game of Thrones, Friends, Pretty Little Liars og Rick and Morty. Disse blir nevnt av tre til fire prosent som noe av det de ser mest på.

Tabell 5: Topp 5 tv-program barna liker best å se på. Brutt ned på kjønn og alder.

Gutter 9–11 ÅR	n=550	Gutter 12–14 år	n=710	Gutter 15–16 år	n=371	Gutter 17–18 år	n=303
Side om side	7 %	Rick and Morty	8 %	Game of Thrones	12 %	Game of Thrones	27 %
Farmen	5 %	Farmen	8 %	Stranger Things	12 %	Stranger Things	12 %
Teen Titans Go!	5 %	The Flash	8 %	Rick and Morty	11 %	Rick and Morty	12 %
The Flash	4 %	Side om side	7 %	Modern Family	8 %	How I Met Your Mother	10 %
Simpsons	4 %	Modern Family	6 %	Prison Break	8 %	Riverdale	8 %
Jenter 9–11 år	n=568	Jenter 12–14 år	n=698	Jenter 15–16 år	n=483	Jenter 17–18 år	n=416
Side om side	14 %	Riverdale	20 %	Riverdale	31 %	Riverdale	24 %
Farmen	7 %	Pretty Little Liars	14 %	Stranger Things	14 %	Modern Family	16 %
Skal vi danse	7 %	Modern Family	10 %	Modern Family	13 %	Game of Thrones	14 %
Supernytt	6 %	Side om side	9 %	Friends	13 %	Friends	12 %
Armans hemmelighet	5 %	The Vampire Diaries	8 %	Pretty Little Liars	11 %	Stranger Things	11 %

Hvilke program som er mest populære avhenger noe av både kjønn og alder. Som vi ser av tabellen ligger Side om side og Farmen på topp blant de yngste guttene og jentene. Videre er også Teen Titans Go!, The Flash og Simpsons populært blant guttene i alderen 9 til 11 år, mens Skal vi danse, Supernytt og Armans hemmelighet kommer på topp 5 blant jentene i denne alderen.

Programmet Side om side kommer også på topp 5 blant jentene og guttene i 12–14-årsalderen. Ellers er det Rick and Morty, Farmen og The flash som er mest populært blant 12–14-årige gutter, mens jentene i størst grad ser på Riverdale, Pretty Little Liars og Modern Family.

⁸ På strømmetjenester som Netflix, Viaplay og TV 2 Sumo eller tv-kanaler

Blant 15–16-åringene er det Game of Thrones som er mest populært blant guttene etterfulgt av Stranger Things og Rick and Morty. Blant jentene i denne alderen kommer Riverdale klart på topp etterfulgt av Stranger Things, Modern Family og Friends.

17–18-åringene ser på mye av det samme som 15–16-åringene. Blant guttene dukker imidlertid Riverdale opp på topp 5-lista, mens Game of Thrones kommer inn på lista til jentene. Det er blant de eldste vi finner flest fellesnevner på topp 5-lista blant jentene og guttene; Game of Thrones, Stranger Things og Riverdale. Ellers foretrekker guttene i denne alderen i stor grad Rick and Morty og How I Met Your Mother, mens mange av jentene ser på Modern family og Friends.

Mest sette kanaler/brukere på YouTube

Barna fikk også spørsmål om hvilke kanaler/brukere på YouTube de ser mest på. Her kunne de oppgi maks tre brukere/kanaler. Totalt sett er det Amalie Olsen som blir nevnt av flest (elleve prosent), etterfulgt av Logan Paul (seks prosent), Jake Paul (fem prosent), Randulle (fem prosent) og PewDiePie (fem prosent).

Tabell 6 viser at Randulle er den mest populære brukeren/kanalen å følge blant guttene i 9–14-årsalderen. Logan Paul er på topp 5-lista til guttene fra 9 til 16 år, mens for guttene i 15-årsalderen og eldre ligger også PewDiePie, Ricegum, KSI og H3H3 blant topp 5.

For jentene utmerker Amalie Olsen seg som den mest populære kanalen/brukeren uavhengig av alder. Stina Talling og Herman Dahl er også populær blant jenter i alderen 9 til 14 år, mens Hanna-Martine og Shane Dawson også er på topp 5-lista til jentene mellom 15 og 18 år.

Tabell 6: Topp 5-kanaler/brukere barna følger på YouTube. Brutt ned på kjønn og alder.

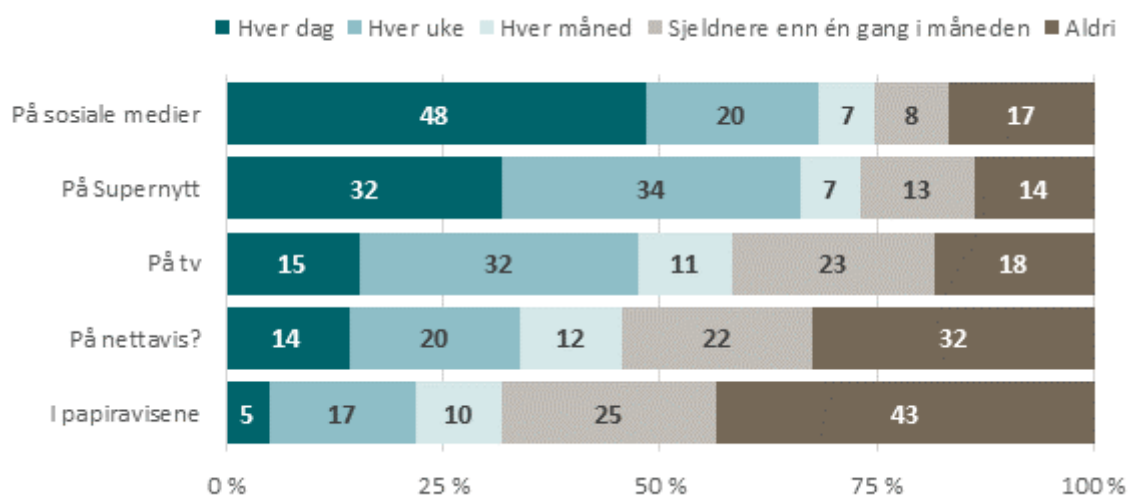
Gutter 9–11 år	n=530	Gutter 12–14 år	n=709	Gutter 15–16 år	n=360	Gutter 17–18 år	n=284
Randulle	13 %	Randulle	13 %	Logan Paul	9 %	Pewdiepie	10 %
Noobwork	12 %	Logan Paul	12 %	PewDiePie	9 %	iDubbbzTV	6 %
Jake Paul	11 %	W2S	8 %	Ricegum	8 %	Ricegum	4 %
Prebz og Dennis	10 %	Jake Paul	8 %	KSI	6 %	KSI	4 %
Logan Paul	8 %	Jacksepticeye	7 %	H3H3	5 %	H3H3	3 %
Jenter 9–11 år	n=459	Jenter 12–14 år	n=637	Jenter 15–16 år	n=405	Jenter 17–18 år	n=329
Amalie Olsen	20 %	Amalie Olsen	33 %	Amalie Olsen	11 %	Amalie Olsen	14 %
Stina Talling	8 %	Hanna-Martine	11 %	Liza Koshy	10 %	Hanna-Martine	9 %
Herman Dahl	6 %	Stina Talling	11 %	Hanna-Martine	9 %	Zoella	7 %
Slime-Te	5 %	Nellie Krokstad	6 %	Shane Dawson	9 %	Shane Dawson	7 %
SaraBeautyCorner	4 %	Herman Dahl	6 %	PewDiePie	6 %	Celina Karine	6 %

Nyhetsinteresse

Sosiale medier er den mest benyttede kilden til nyheter for barn og unge i alderen 9 til 18 år. Omtrent halvparten (48 prosent) ser nyheter på sosiale medier daglig. 15 prosent ser daglig nyheter på tv, og 14 prosent leser daglig nyheter på nettavis. Nyheter i papiravis blir lest daglig av kun fem prosent. Det er flere som får med seg nyheter på tv, nettavis og i papiravisene ukentlig enn daglig. Dersom vi slår sammen andelene som ser daglig og ukentlig, er det fortsatt sosiale medier som flest leser (68 prosent) etterfulgt av tv (47 prosent) og nettavis (34 prosent). 43 prosent av barna leser aldri nyheter i papiravis, og 32 prosent leser aldri nyheter i nettavis.

Det er kun barna i alderen 9 til 12 år som har fått spørsmål om de ser nyheter på Supernytt, og mange i denne aldersgruppen ser på dette. Omtrent en tredjedel ser Supernytt hver dag, og en tredjedel ser på det ukentlig.

Figur 25: Bruker du å lese/se nyheter på følgende? Prosent.

Tabell 7 og 8 viser at andelen som ser nyheter på tv og i papiravisene hver dag har gått ned sammenlignet med undersøkelsen gjennomført i 2016. Dette gjelder både for jenter og gutter i alderen 9–16 år.

Tabell 7: Prosentandel av gutter som leser/ser nyheter hver dag. Tidsserie.

	ALDER					
	9–11 år		12–14 år		15–16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018
På tv (for eksempel NRK, TV2)	38	17	28	22	21	14
I papiravisene (for eksempel Aftenposten Junior, VG, Dagbladet)	14	7	11	6	7	5

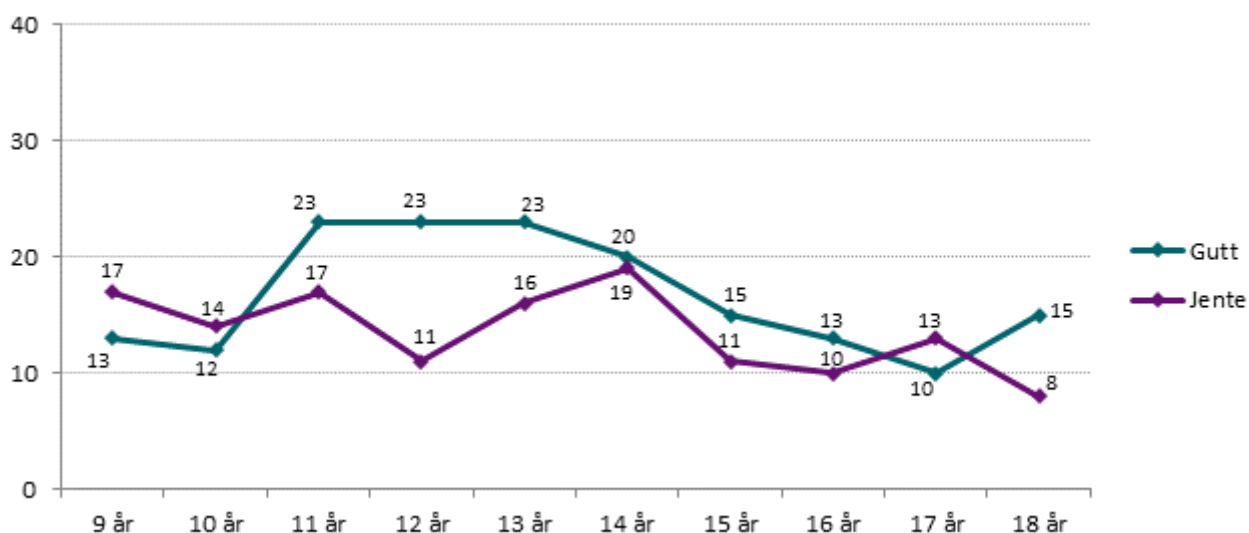
Tabell 8: Prosentandel av jenter som leser/ser nyheter hver dag. Tidsserie.

	ALDER					
	9-11 år		12-14 år		15-16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018
På tv (for eksempel NRK, TV 2)	31	16	23	15	13	10
I papiravisene (for eksempel Aftenposten Junior, VG, Dagbladet)	12	7	5	2	3	3

Nyheter på tv

Jevnt over er det flere gutter enn jenter som ser nyheter på tv hver dag – totalt 17 mot 14 prosent. Det er blant gutter i alderen 11 til 13 år vi finner den høyeste andelen som ser nyheter på tv hver dag (23 prosent). Andelen som ser nyheter på tv ukentlig og månedlig er imidlertid noe høyere blant jenter (34 prosent ukentlig og tolv prosent månedlig) enn gutter (30 prosent ukentlig og ni prosent månedlig).

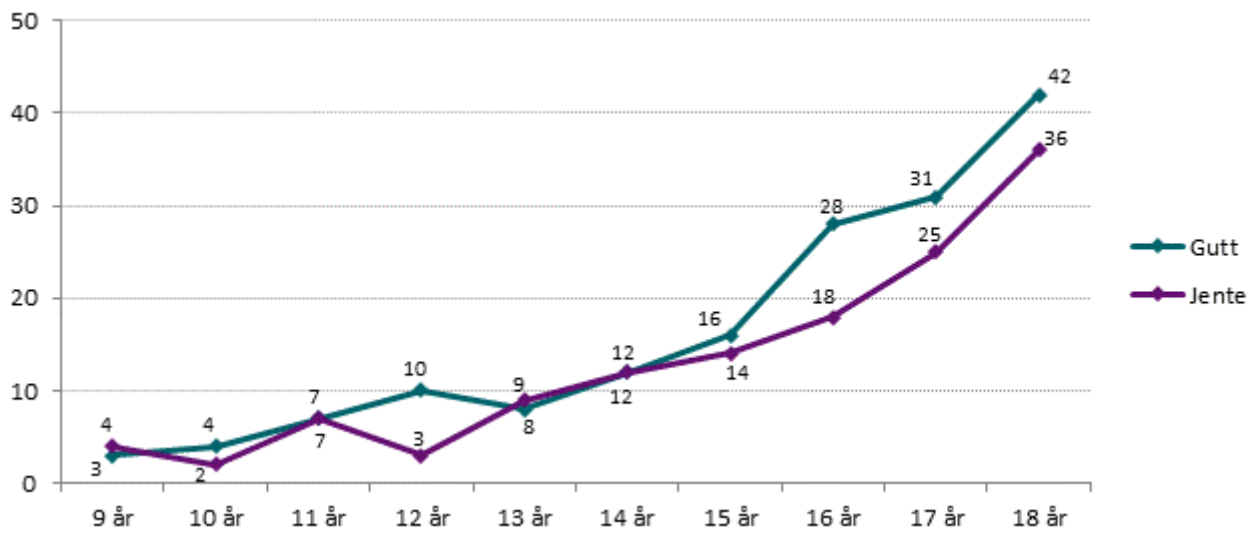
Figur 26: Prosentandel av gutter og jenter som ser nyheter på tv hver dag.

Nyheter på nettavis

Andelen som daglig leser nyheter på nettavis, øker med alderen. Kun fem prosent av barna i alderen 9 til 11 år leser nyheter på nettavis daglig mot 31 prosent av 17-18-åringene. Totalt sett er det noe flere gutter enn jenter som leser nyheter på denne kanalen daglig, men denne kjønnsforskjellen ser vi først og fremst fra 15-årsalderen. 23 prosent av guttene i alderen 15 til 16 år leser nyheter på nettavis daglig mot 16 prosent av jentene på samme alder.

Figur 27: Prosentandel av gutter og jenter som ser nyheter på nettavis hver dag.

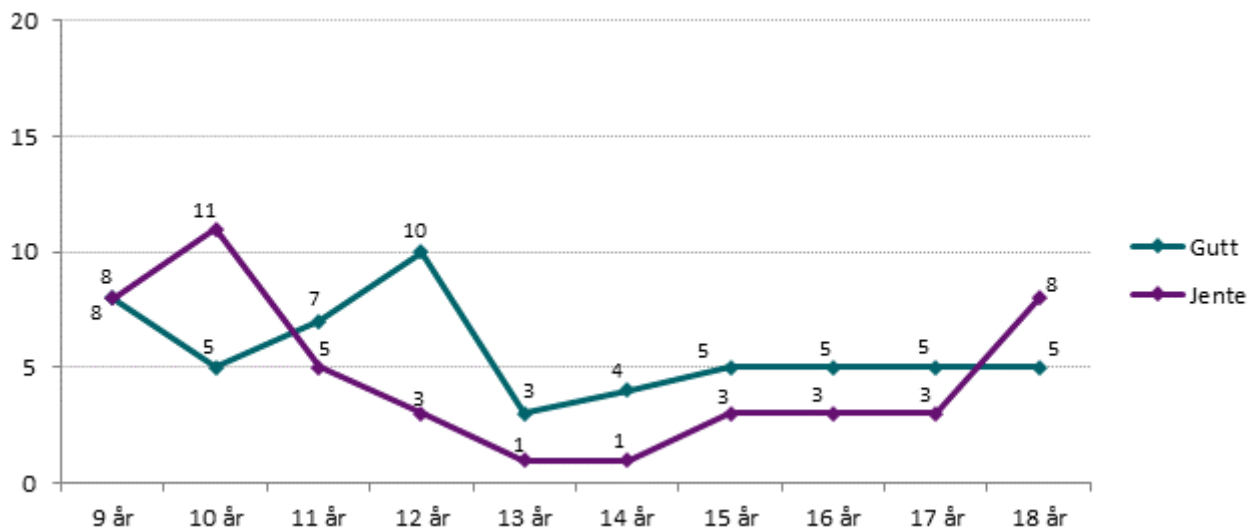

Nyheter i papiravis

Totalt leser kun fem prosent av barn og unge nyheter i papiravisene hver dag. Denne andelen er for det meste høyere blant guttene enn jentene. Det er betydelig flere som leser nyheter i papiravisene ukentlig enn daglig. Samlet sett leser 17 prosent papiraviser hver uke – 18 prosent av jentene og 16 prosent av guttene.

Ser vi på andelen som leser nyheter i papiraviser daglig og ukentlig samlet, er denne høyest blant de i alderen 9 til 11 år (31 prosent) etterfulgt av 17–18-åringene (22 prosent). Blant de i alderen 12 til 14 år og 15 til 16 år leser henholdsvis 17 og 18 prosent nyheter i papiravis daglig/ukentlig.

Figur 28: Prosentandel av gutter og jenter som leser nyheter i papiravisene hver dag.

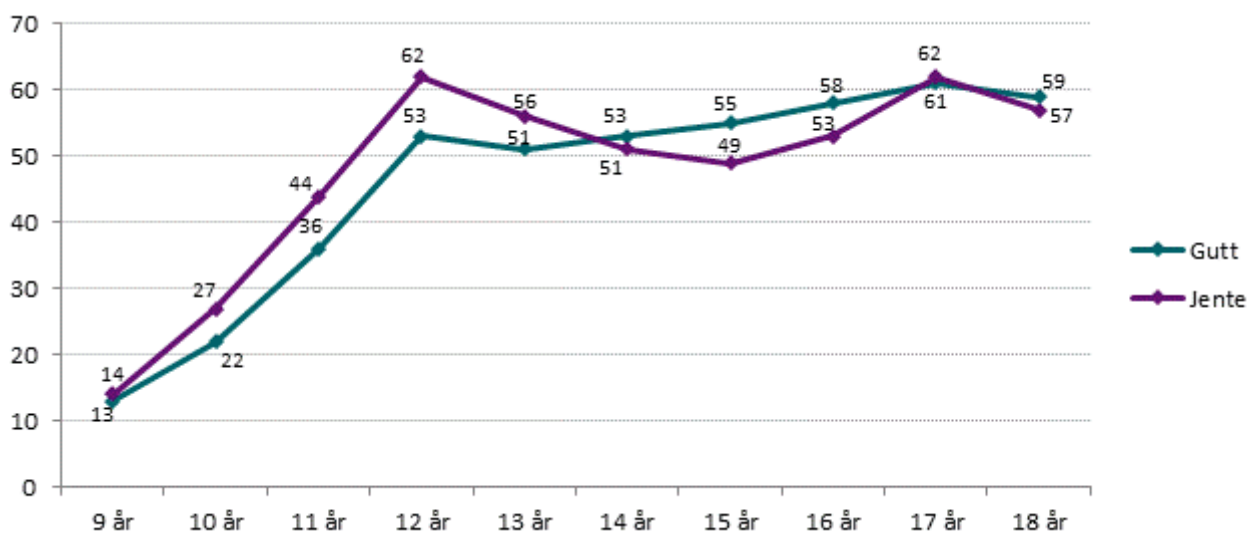
Nyheter i sosiale medier

Både blant jenter og gutter er det mest vanlig å lese/se nyheter på sosiale medier. Totalt 47 prosent av guttene og 50 prosent av jentene gjør dette hver dag. Andelen som leser/ser nyheter på sosiale medier, øker med alderen. 27 prosent av barna i alderen 9 til 11 år ser nyheter på sosiale medier daglig mot 60 prosent av 17-18-åringene.

Andelen som daglig leser eller ser nyheter på sosiale medier, er noe høyere blant jentene enn guttene i alderen 10 til 13 år. Blant 15-16-åringene gjelder dette litt flere gutter enn jenter, mens det er omtrent ingen kjønnsforskjell blant de eldste.

Dersom vi ser på de som har svart daglig og ukentlig samlet, er andelen som ser nyheter på sosiale medier jevnt over høyere blant jentene enn guttene innenfor alle aldersgrupper. Kjønnsforskjellen er størst i alderen 10 til 12 år der den varierer mellom 9 til 13 prosentpoeng.

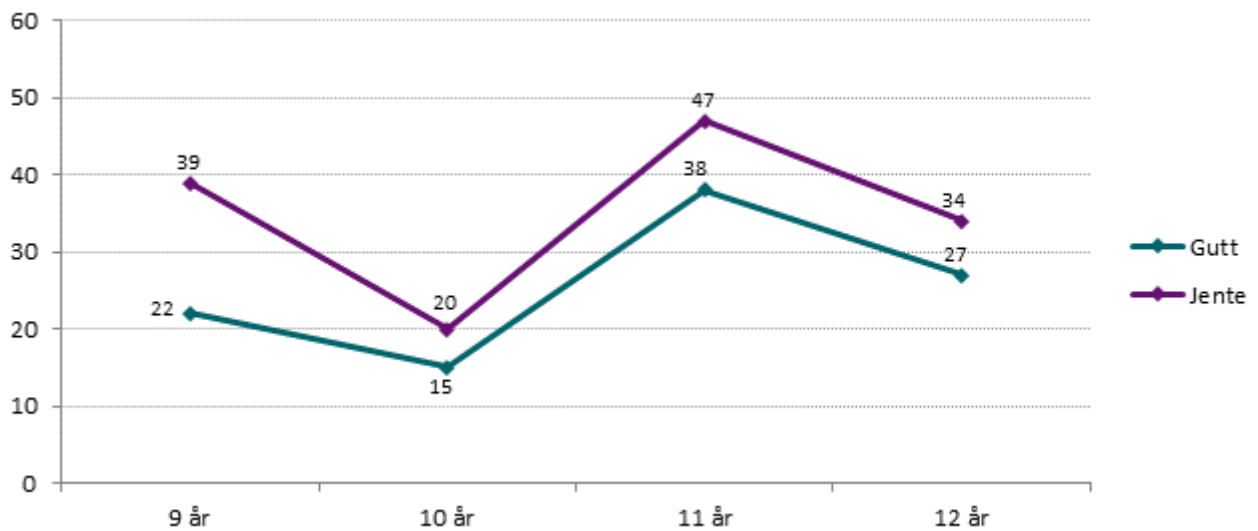
Figur 29: Prosentandel av gutter og jenter som ser nyheter i sosiale medier hver dag.

Nyheter på Supernytt

Barna i alderen 9 til 12 år ble spurt om de pleier å se nyheter på Supernytt. Totalt oppgir 32 prosent at de ser dette daglig, og andelen er høyest blant 11-åringene. Jevnt over er det flere jenter enn gutter som ser nyheter på Supernytt innenfor alle aldersgrupper. Totalt 37 prosent av jentene ser på Supernytt hver dag mot 27 prosent av guttene.

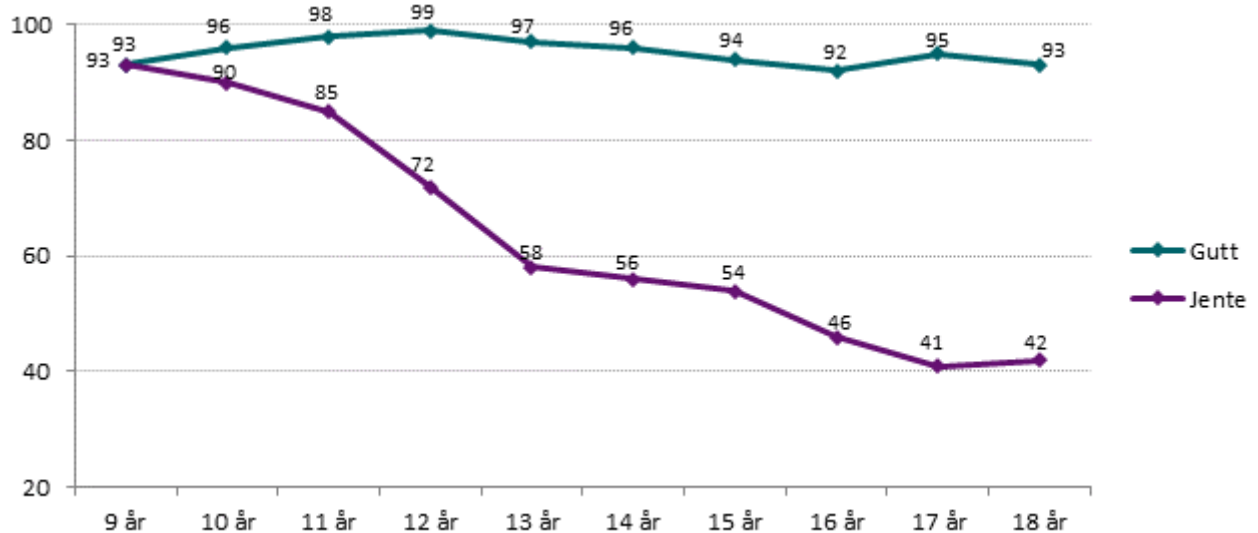
Figur 30: Prosentandel av gutter og jenter som ser nyheter på Supernytt hver dag.

Spill

96 prosent av guttene og 63 prosent av jentene i alderen 9 til 18 år spiller spill, for eksempel på PC, Playstation, mobil og nettbrett. I 9-årsalderen er det like stor andel (93 prosent) av både guttene og jentene som spiller spill. Fra 10 år går andelen som spiller spill blant jentene jevnt nedover med økende alder. Blant jentene har altså alder stor betydning for hvorvidt de spiller spill. Mens 93 prosent av jentene på 9 år spiller spill, er andelen kun 42 prosent av jentene på 18 år. Blant guttene er andelen som spiller spill mindre påvirket av alder. I 11–12-årsalderen spiller omtrent alle gutter (98–99 prosent), og andelen som spiller er over 90 prosent uavhengig av alder.

Figur 31: Prosentandel av gutter og jenter som spiller spill (for eksempel på PC, Playstation, mobil, nettbrett, ikke brettspill).

Tabellen viser at andelen gutter som spiller spill, er stabil, sammenlignet med undersøkelsen gjennomført i 2016. Dette gjelder i alle aldersgrupper. For jentene, derimot, finner vi at andelen som spiller har gått betraktelig ned i aldersgruppene 12 til 14 år (fra 79 til 63 prosent) og i alderen 15 til 16 år (fra 57 til 49 prosent).

Tabell 9: Prosentandel av gutter og jenter som spiller spill (for eksempel på PC, Playstation, mobil, nettbrett, ikke brettspill). Tidsserie.

	ALDER					
	9–11 år		12–14 år		15–16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Gutter	95	96	97	97	95	93
Jenter	87	89	79	63	57	49

Favorittspill

Barna ble videre bedt om å skrive navnene på én til tre spill de spiller mye. Spillet flest barn oppga er FIFA, som omtrent to av ti barn spiller. Minecraft er også populært, 16 prosent av barna spiller dette spillet. Videre var det også mange barn som oppga at de spiller Overwatch, GTA og Call of Duty.⁹

Som vi ser av tabell 10 er Minecraft det mest populære spillet blant både gutter og jenter mellom 9 og 11 år. Dette spillet er også på topp 5-lista til gutter og jenter i alderen 12 til 14 år, og til jenter i alderen 17 til 18 år. FIFA er også svært populært, og fra 12-årsalderen er dette spillet på topp hos guttene. Det er også en del jenter som spiller FIFA, spesielt i alderen 12 til 16 år. Videre er Sims et populært spill blant jentene fra 12-årsalderen.

⁹ Andre spill som ble nevnt av flere barn, er blant annet CSGO, Fortnite, Roblox, Sims, Pubg, Rider, Hay day, Rocket League, Subway surfer, Color Switch, Clash Royale, Clash of Clans, Battlefield, Candy Crush og League of Legends.

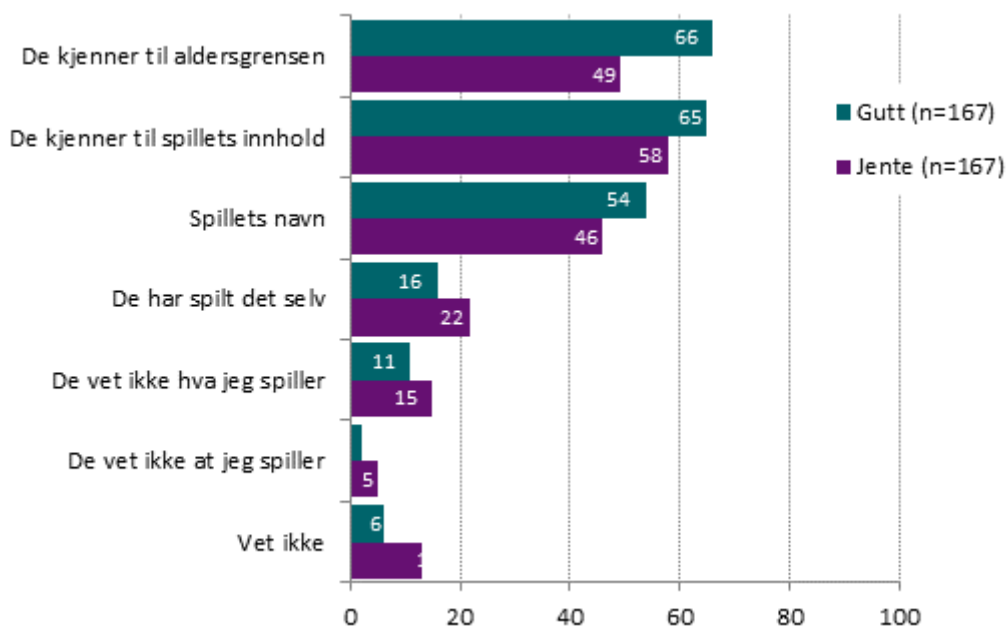
Tabell 10: Topp 5 spill barna spiller mest brutt ned på kjønn og alder.

Gutter 9–11 år	n=556	Gutter 12–14 år	n=709	Gutter 15–16 år	n=382	Gutter 17–18 år	n=313
Minecraft	34 %	FIFA	40 %	FIFA	30 %	FIFA	24 %
FIFA	28 %	Overwatch	19 %	GTA	20 %	CSGO	17 %
Overwatch	16 %	GTA	18 %	CSGO	19 %	GTA	14 %
Roblox	14 %	Fortnite	16 %	Call of duty	17 %	League legends of	13 %
Clash Royale	8 %	Minecraft	12 %	Pubg	16 %	Call of duty	11 %
Jenter 9–11 år	n=457	Jenter 12–14 år	n=637	Jenter 15–16 år	n=228	Jenter 17–18 år	n=167
Minecraft	23 %	Minecraft	11 %	Sims x	15 %	Sims x	20 %
Subway surfer	9 %	Sims x	8 %	Hay day	12 %	Candy Crush	15 %
Color Switch	9 %	Rider	8 %	GTA	10 %	Minecraft	9 %
Roblox	8 %	Roblox	5 %	FIFA	7 %	Hay day	9 %
Momio	8 %	FIFA	5 %	Fight list	6 %	Call of duty	8 %

Hvor mye vet foreldrene om spillene barn og unge spiller?

62 prosent av barn og unge i alderen 9 til 18 år som spiller spill, mener foreldrene kjenner innholdet i spillene de spiller mest. 59 prosent mener de kjenner til aldersgrensen, mens 50 prosent mener foreldrene kjenner til spillets navn. Betydelig færre (18 prosent) svarer at foreldrene har spilt spillet selv. 13 prosent svarer at foreldrene ikke vet *hva* de spiller, og tre prosent sier de ikke vet *at* de spiller.

Figur 32: Hva vet foreldrene dine om spillene du spiller mest? Prosentandel av de som spiller spill.

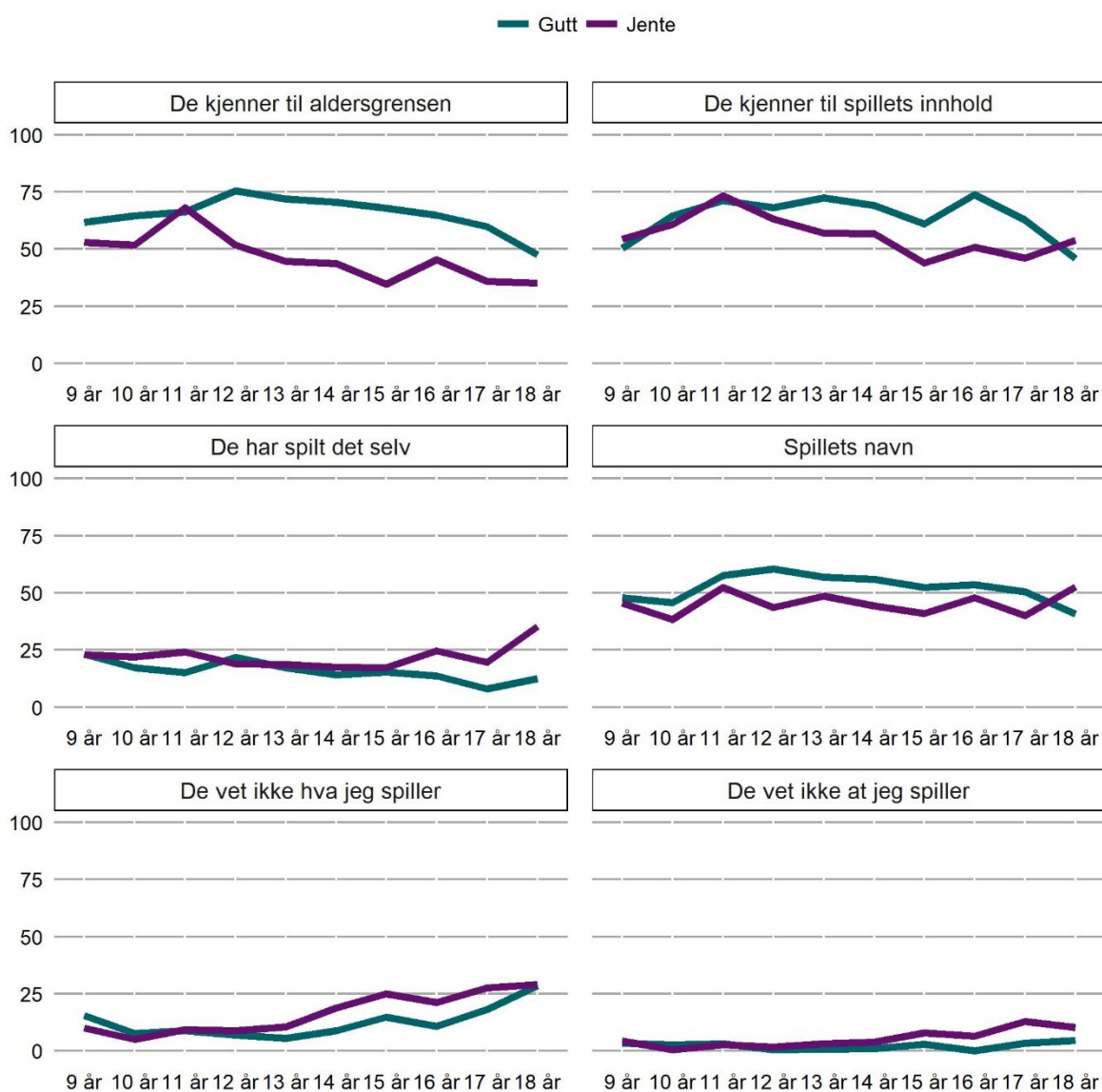

Her er det store forskjeller på tvers av både alder og kjønn. Flere gutter enn jenter svarer at foreldrene kjenner til spillenes innhold (65 mot 58 prosent), aldersgrenser (66 mot 49 prosent) og navn (54 mot 46 prosent). Kjønnforskjellen er jevnt over størst fra 12–13-årsalderen.

Fra 12-årsalderen er det en nedgang i andelen som oppgir at foreldrene kjenner til aldersgrensen på spillene de spiller mest, både blant jenter og gutter. Samme tendens finner vi når det gjelder kjennskap til spillenes innhold og navnet på spillene.

Andelen som oppgir at foreldrene ikke vet hva de spiller eller at de i det hele tatt spiller, øker jevnt fra 12-årsalderen, spesielt blant jentene.

Figur 33: Prosentandel gutter og jenter som oppgir at foreldrene kjenner til spillene de spiller. Prosentandel av de som spiller spill.

Tabell 11: Foreldres kjennskap til spillene barna spiller mest. Prosent av de som spiller spill.

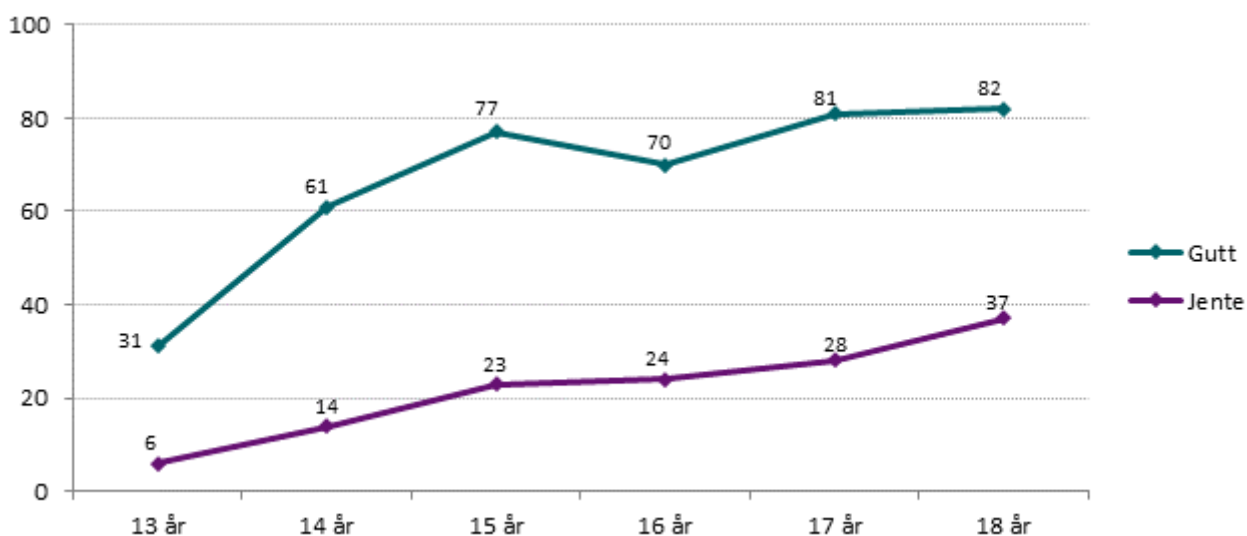
	ALDER								Totalt
	9-11 år		12-14 år		15-16 år		17-18 år		
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	
De kjenner til aldersgrensen	64	59	73	47	66	41	56	36	59
De kjenner til spillets innhold	63	63	70	60	68	48	57	49	62
De har spilt det selv	18	23	18	18	14	21	9	25	18
Spillets navn	52	47	58	45	53	45	47	45	50
De vet ikke hva jeg spiller	11	9	7	12	12	23	21	28	13
De vet ikke at jeg spiller	3	3	1	3	1	7	4	12	3
Vet ikke	9	9	4	16	8	16	6	8	9
Antall (n)	556	501	758	462	399	244	330	181	3 530

Porno på nett

42 prosent av ungdom i alderen 13 til 18 år har sett porno på nett. Andelen er betydelig høyere blant guttene enn jentene. 65 prosent av guttene har sett porno på nett mot 22 prosent av jentene.

Andelen som har sett porno på nett, øker med alderen både blant jentene og guttene. Blant 17-18-åringene har totalt 81 prosent av guttene og 31 prosent av jentene sett porno på nett.

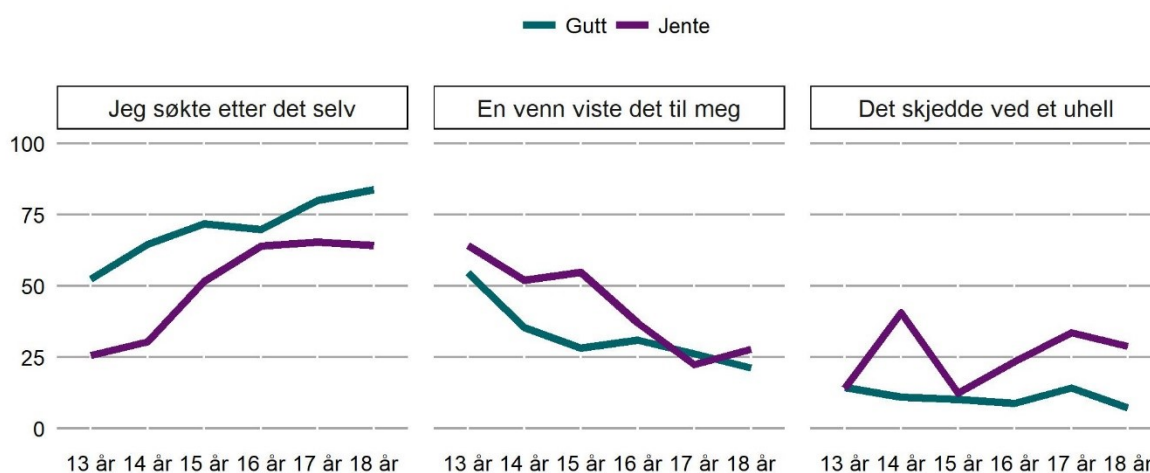
Figur 34: Prosentandel av gutter og jenter som har sett porno på nett. Spørsmålet er kun stilt 13-18-åringene.

De som har sett porno, ble spurt om hvordan det skjedde. De aller fleste (68 prosent) søkte etter porno selv, mens én av tre oppgir at de ble vist det av en venn. 15 prosent har svart at de så porno på nett ved et uhell.

Betydelig flere av guttene enn jentene oppgir at de søkte etter porno selv (72 mot 57 prosent). Dette gjelder innenfor alle aldersgrupper. For begge kjønn er andelen som selv søkte etter porno, økende med alderen. En større andel av jentene enn guttene har sett porno ved et uhell (27 mot elleve prosent), eller har blitt vist porno av en venn (37 mot 32 prosent).

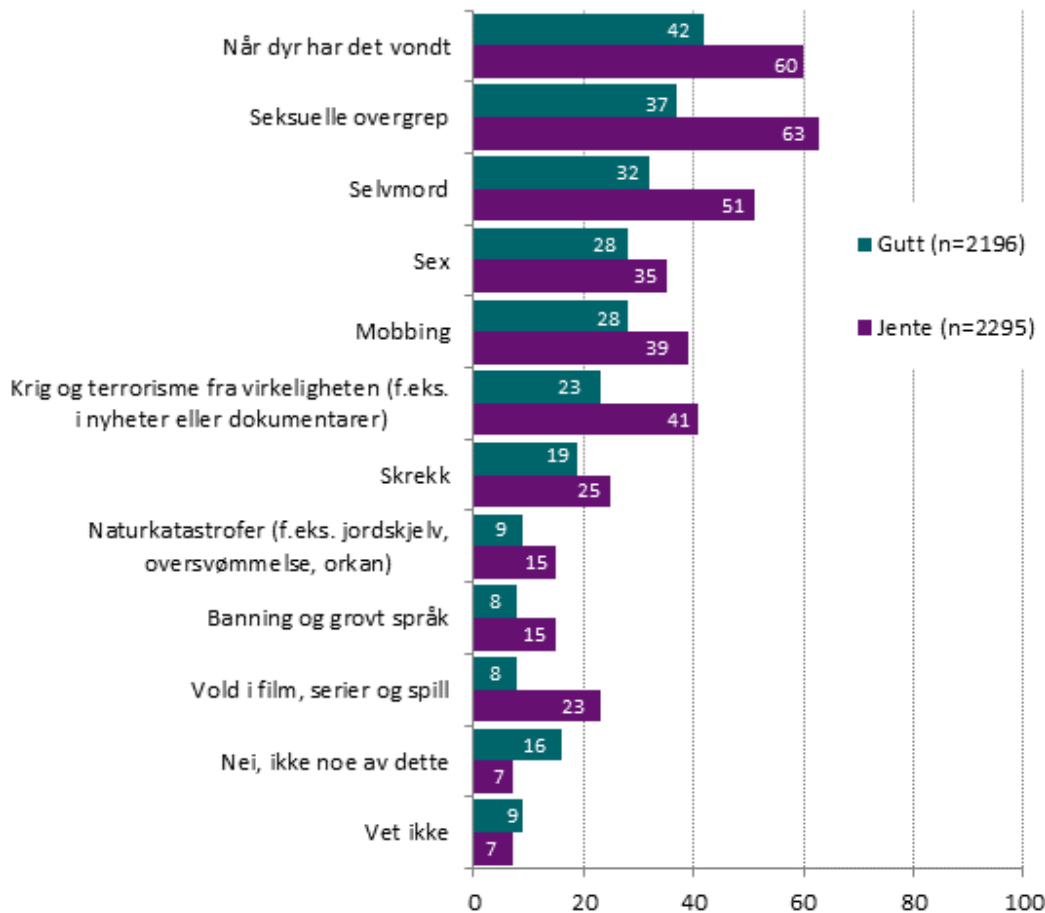
Figur 35: Prosentandel gutter og jenter som søkte etter porno selv, ble vist det av en venn, kom over det ved et uhell eller annet. Prosentandel av de som har sett porno på nett.

Ubehagelige medieopplevelser

Barna ble spurt om hvorvidt det finnes noe innhold de synes er veldig ubehagelig å se på. Spørsmålene som angår selvmord og seksuelle overgrep, ble kun stilt til barn i alderen 13 til 18 år.

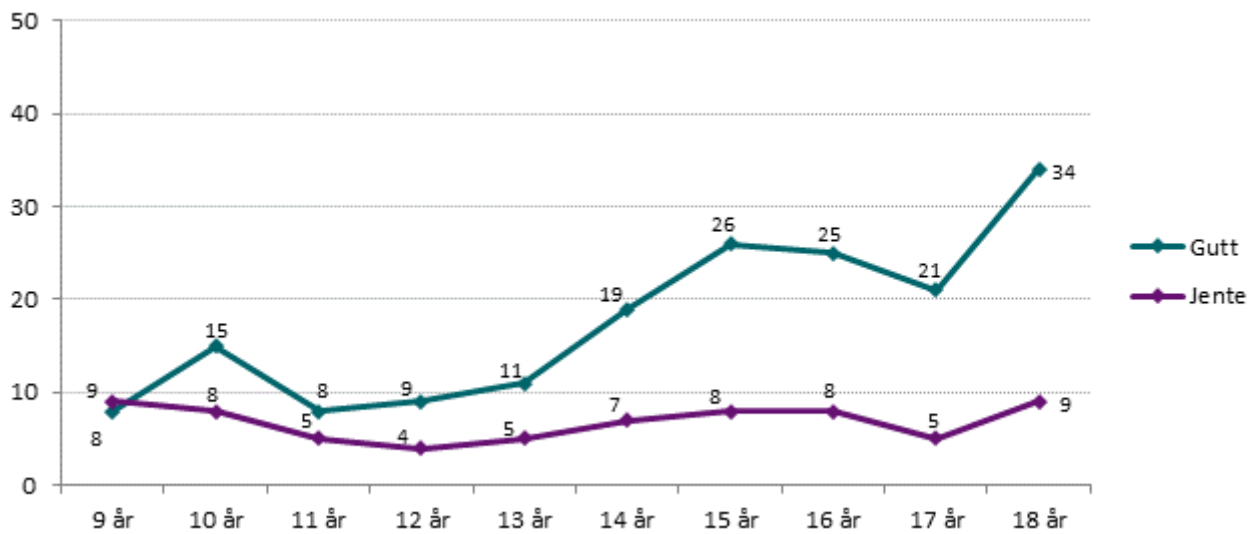
Figur 36: Finnes det noe innhold på tv, film, spill eller internett som du synes er veldig ubehagelig å se på? Prosent.

Omtrent halvparten (51 prosent) av barn og unge i alderen 9 til 18 år synes det er veldig ubehagelig å se på at dyr har det vondt. En like stor andel opplever det veldig ubehagelig å se seksuelle overgrep på tv, film, spill eller internett. 42 prosent synes selvmord er veldig ubehagelig medieinnhold. Videre opplever omtrent én av tre det som veldig ubehagelig å se mobbing, krig og terrorisme fra virkeligheten og sex på tv, film, spill eller internett. 22 prosent synes det er veldig ubehagelig å se skrekk, mens 16 prosent synes vold i serier og filmer er ubehagelig. Tolv prosent opplever naturkatastrofer og banning og grovt språk som veldig ubehagelig medieinnhold.

Fra figur 37 ser vi at en større andel gutter enn jenter *ikke* synes noe av det nevnte medieinnholdet er ubehagelig å se på. Dette gjelder i alle aldersgrupper, men særlig etter 13-årsalderen.

Figur 37: Prosentandel av gutter og jenter som ikke synes noe av det nevnte medieinnholdet er veldig ubehagelig å se på.

Jevnt over synes en betydelig høyere andel jenter enn gutter at det er veldig ubehagelig å se på alt av det nevnte medieinnholdet. Den største kjønnsforskjellen finner vi når det gjelder seksuelle overgrep, der 63 prosent av jentene synes dette er veldig ubehagelig å se på mot 37 prosent av guttene. Kjønnsforskjellen er også svært stor for kategoriene som handler om at dyr har det vondt, selvmord og krig og terrorisme fra virkeligheten. Rundt 20 prosentpoeng flere av jentene enn guttene synes dette er veldig ubehagelig å se på tv, film, spill eller internett.

Andelen som synes det er veldig ubehagelig å se på naturkatastrofer, mobbing, krig og terrorisme fra virkeligheten, fiksjonsvold, sex og banning og grovt språk, er høyere blant de yngste enn eldste. Omtrent like mange av de eldste som yngre synes det er veldig ubehagelig å se på at dyr har det vondt, selvmord, skrekk og seksuelle overgrep.

Figur 38: Prosentandel gutter og jenter som synes ulikt medieinnhold er veldig ubehagelig å se på.

Tabell 12: Finnes det noe innhold på tv, film, spill eller internett som du synes er veldig ubehagelig å se på? Prosent.¹⁰

	ALDER							
	9–11 år			12–14 år			15–16 år	17–18 år
	2012	2014	2018	2012	2014	2018	2018	2018
Naturkatastrofer (For eksempel jordskjelv, oversvømmelse eller orkan)	37	19	18	23	17	11	8	10
Mobbing	51	30	38	43	33	37	26	26
Når dyr har det vondt	53	27	48	49	34	53	53	53
Selv mord	-	-	-	-	-	45*	39	41
Skrekk	36	18	25	23	15	22	19	21
Krig og terrorisme fra virkeligheten (for eksempel i nyheter eller dokumentarer)	50	19	38	33	23	33	27	28
Vold i film, serier og spill	34	11	25	17	10	15	8	11
Banning og grovt språk	35	15	27	13	8	10	2	2
Sex	49	20	53	32	24	37	12	11
Seksuelle overgrep	50	25	-	45	36	51*	47	55
Nei, ikke noe av dette	-	-	8	-	-	9	16	14
Vet ikke	14	23	7	15	16	9	9	7

*Gjelder kun barn i alderen 13–14 år.

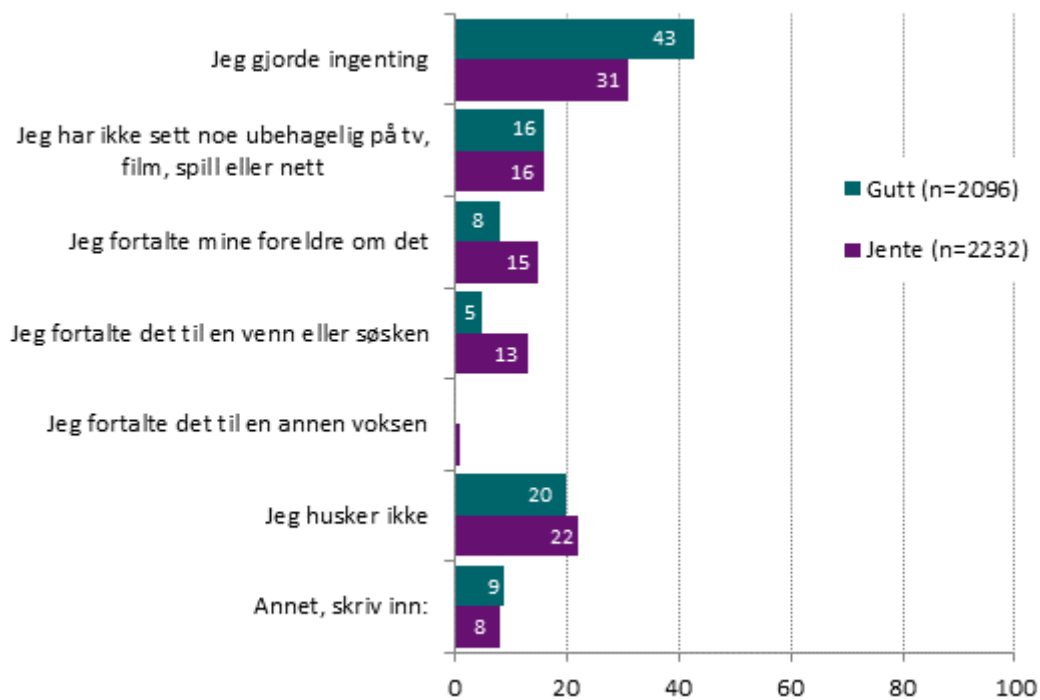
Barn og unge i alderen 9 til 18 år ble spurt om hva de gjorde etterpå sist de så noe veldig ubehagelig på tv, film, spill eller nett. De fleste svarer at de gjorde ingenting (37 prosent). Elleve prosent fortalte det til sine foreldre, mens ni prosent fortalte det til en venn eller søsken. 16 prosent sa at de aldri hadde sett noe ubehagelig på tv, film, spill eller nett.

En høyere andel av jentene enn guttene fortalte om det ubehagelige de hadde sett til noen, enten til foreldre (15 mot åtte prosent) eller til en venn eller et søsken (13 mot fem prosent). Flere gutter enn jenter gjorde ingenting (43 mot 31 prosent).

Andelen som ikke gjorde noe etter at de så noe veldig ubehagelig, øker med alderen – fra ca. to av ti av de i alderen 9–11 år til omtrent halvparten av 15–18-åringene. Blant de yngste finner vi høyest andel som aldri har sett noe veldig ubehagelig på tv, film, spill eller nett (omtrent to av ti). Dette gjelder til sammenligning én av ti av 17–18-åringene.

¹⁰ Tabellen viser en sammenligning over tid av hva barn opplever som veldig ubehagelig å se på tv, film, spill eller internett. Tidsserien gjelder kun for barn i alderen 9–14 år. Det har vært en del endringer i spørsmålsformulering og svarkategorier som gjør at man ikke bør vektlegge forskjellene for sterkt. I 2014 og 2012 var spørsmålsformuleringen: Finnes det noe innhold i tv, film, spill eller på internett som du synes er ubehagelig eller gjør deg opprørt? I 2014 var svarkategoriene: Når dyr er syke eller lider/virkelig vold i nyheter eller dokumentarer/fiksjonsvold (vold i filmer, tv-program eller dataspill)/seksuelt innhold/seksuelle handlinger. Det var heller ikke med eksempler på kategorien om naturkatastrofer. Tidligere inneholdt skjemaet også langt flere kategorier enn nå.

Figur 39: Sist du så noe veldig ubehagelig på tv, film, spill eller nett, hva gjorde du etterpå? Prosent.

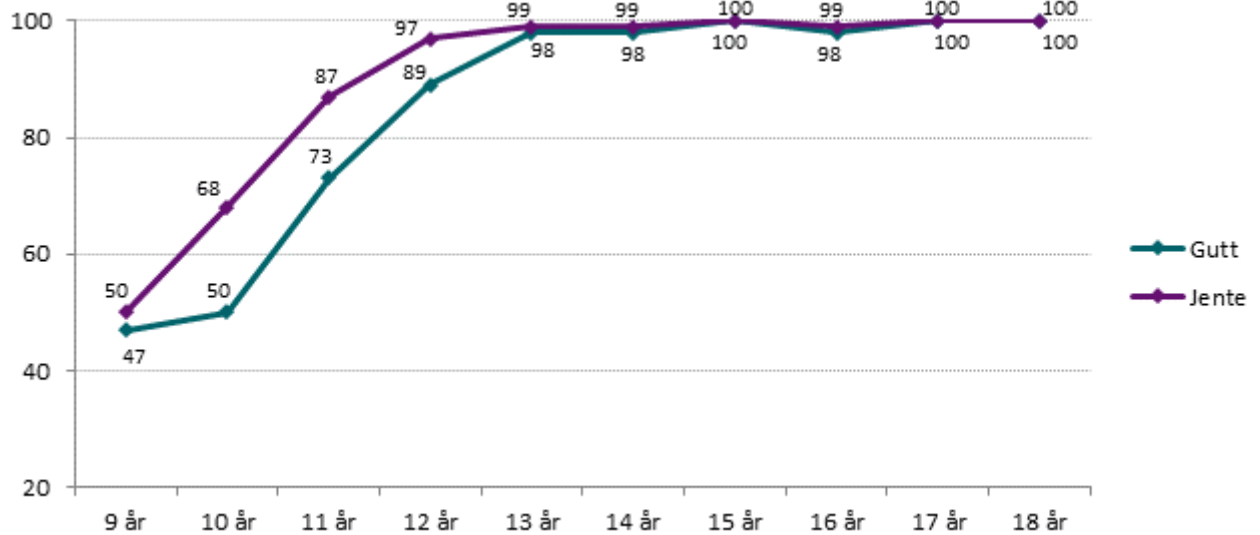

Sosiale medier

Totalt 89 prosent av barn og unge i alderen 9 til 18 år bruker ett eller flere sosiale medier. Andelen som bruker sosiale medier, øker kraftig fra 9-årsalderen for jenter og 10-årsalderen for gutter. Når de

er 13 år og eldre bruker omtrent alle jenter og gutter sosiale medier. Det er gjennomgående flere jenter enn gutter som bruker sosiale medier før fylte 13 år. Blant barna i alderen 9 til 11 år bruker 69 prosent av jentene mot 59 prosent av guttene ett eller flere sosiale medier.

Figur 40: Prosentandel av gutter og jenter som bruker ett eller flere sosiale medier.

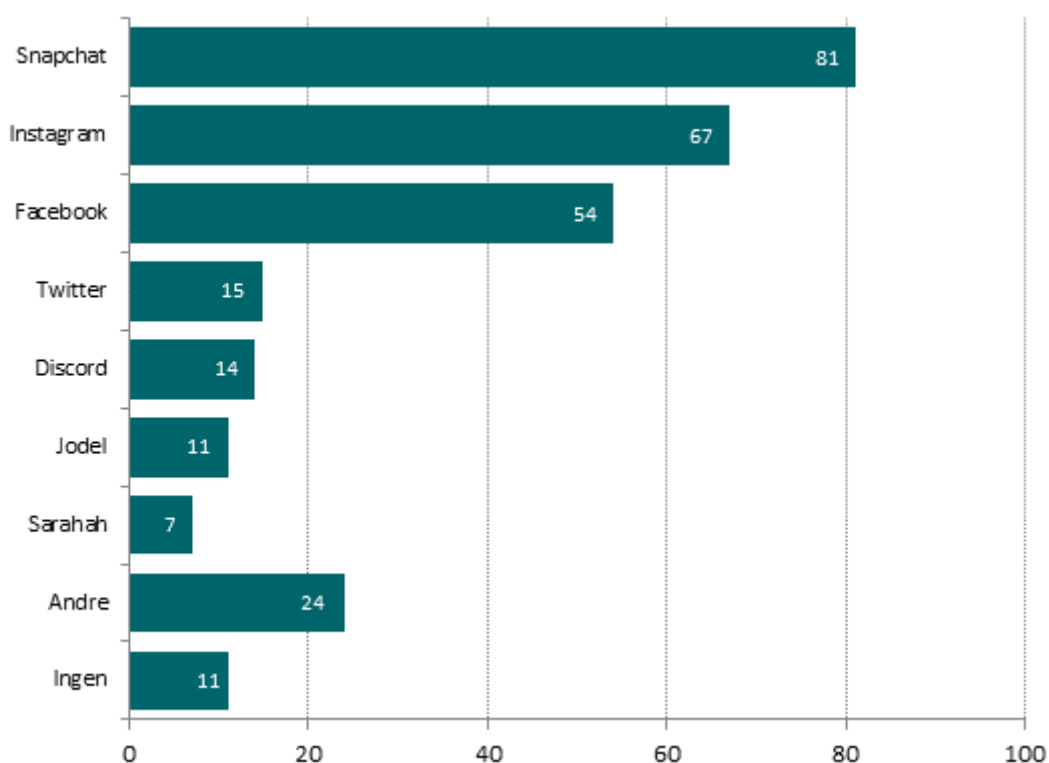
Hvilke sosiale medier bruker barna?

Snapchat er det sosiale mediet som flest barn og unge i alderen 9 til 18 år benytter – hele 81 prosent. Det er også forholdvis mange som bruker Instagram (67 prosent) og Facebook (54 prosent). Twitter (15 prosent), Discord (14 prosent), Jodel (elleve prosent) og Sarahah (sju prosent) er mindre utbredt.

24 prosent svarer at de bruker andre sosiale medier enn dette, og det som oftest går igjen i denne kategorien er Musical.ly, Messenger, Skype, Reddit, Tumblr, VSCO og YouTube. Ikke alt av dette karakteriseres som sosiale medier men har likevel blitt tolket slik av barna i undersøkelsen.

Totalt elleve prosent bruker ikke noen sosiale medier i det hele tatt.

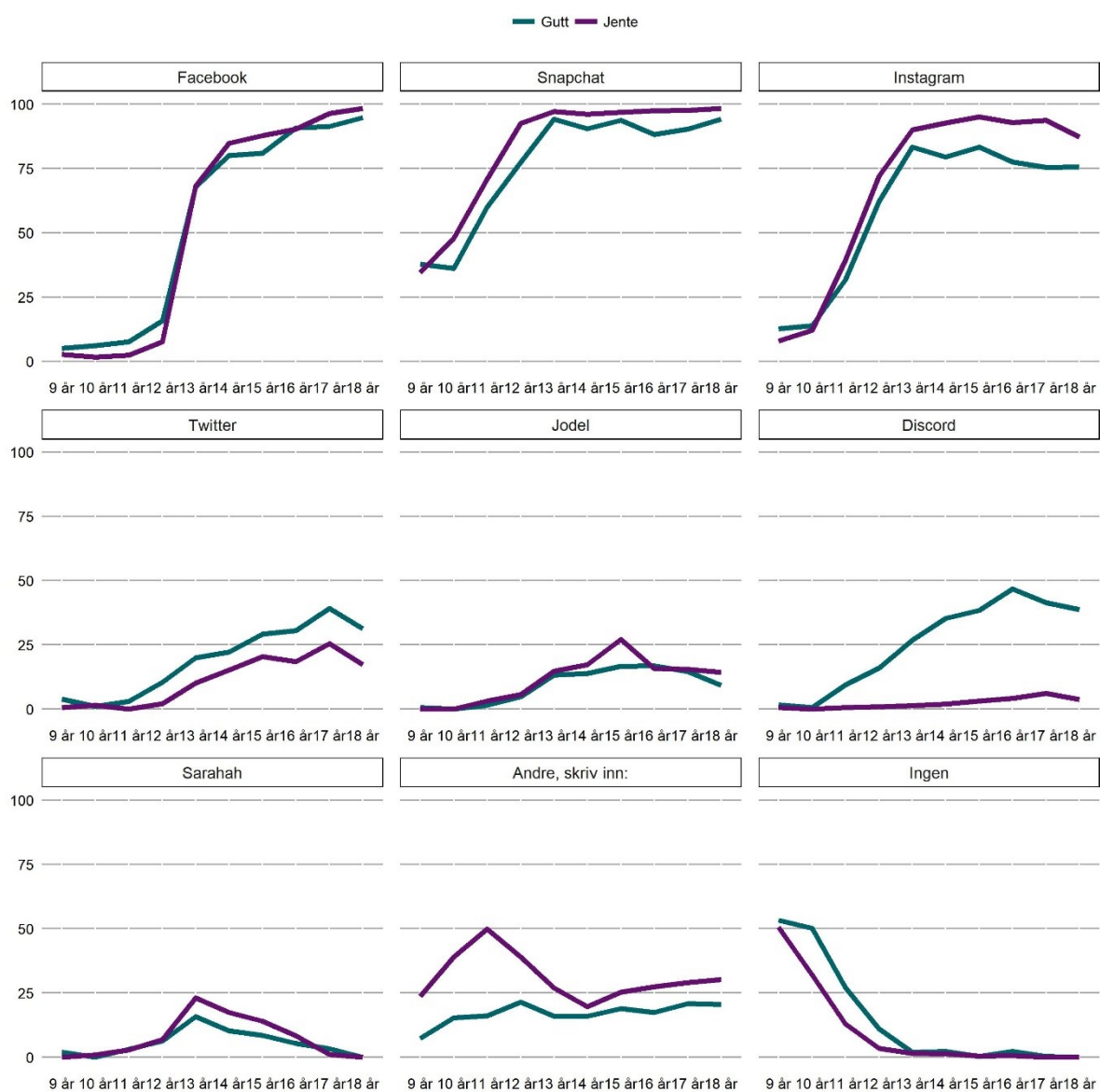
Figur 41: Hvilke sosiale medier bruker du? Prosent.

Jevnt over bruker flere jenter enn gutter de ulike sosiale mediene. Den største kjønnsforskjellen gjelder Instagram som brukes av 72 prosent av jentene mot 61 prosent av guttene. Det er to unntak fra dette mønsteret; Twitter og Discord som betraktelig flere gutter enn jenter bruker. Nesten ingen jenter bruker Discord mot totalt én fjerdedel av guttene. Twitter brukes av 19 prosent av guttene, mot tolv prosent av jentene.

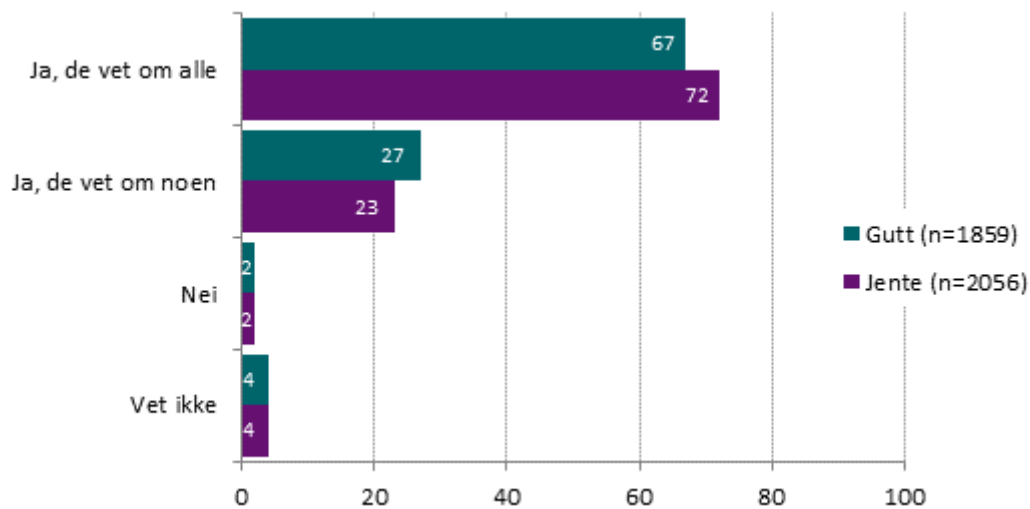
De fleste jentene bruker Snapchat fra 12-årsalderen og Instagram fra de er 13 år. De fleste guttene har Snapchat og Instagram fra 13-årsalderen. Videre finner vi at bruken av Facebook og Twitter øker fram til ca. 17-18-årsalderen både blant jentene og guttene. Når det gjelder Discord, som først og fremst brukes av guttene, øker bruken fram til 16-årsalderen før den går noe ned. Jodel blir relativt lite brukt, og andelen er ganske stabil fra 13-årsalderen. Sarahah blir også lite brukt, og bruken synker etter 13 år både blant gutter og jenter.

Figur 42: Prosentandel gutter og jenter som bruker ulike sosiale medier.

Foreldrenes kjennskap til barnas bruk av sosiale medier

Figur 43: Vet foreldrene dine om hvilke sosiale medier du bruker? Prosent.

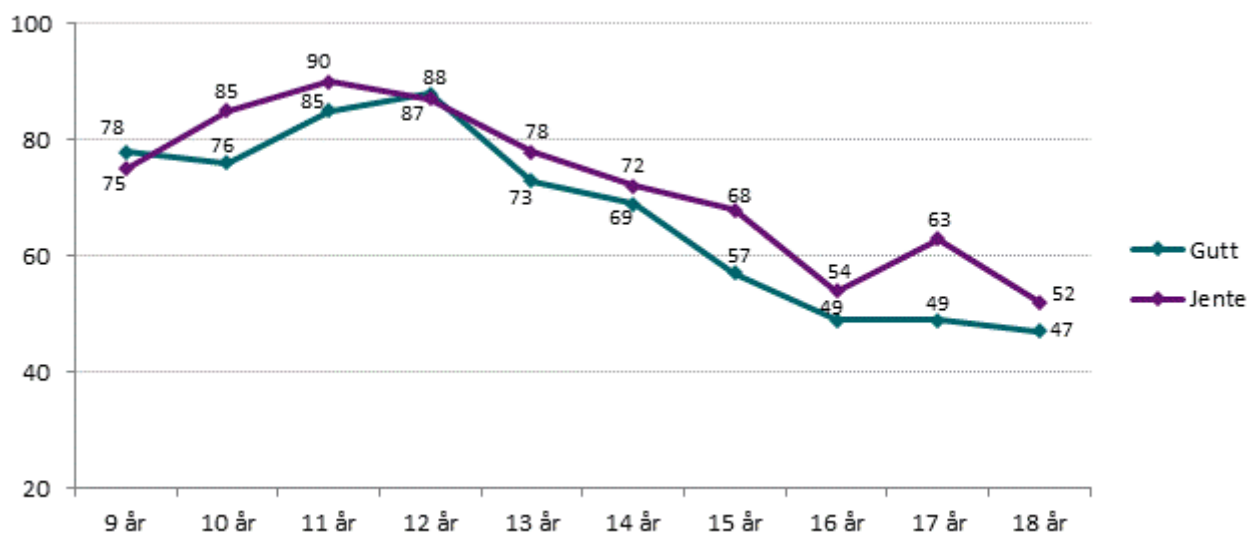

69 prosent har svart at foreldrene vet om alle sosiale medier de bruker, mens 25 prosent har svart at foreldrene vet om noen. To prosent oppgir at foreldrene ikke vet hvilke sosiale medier de bruker.

En høyere andel av jentene enn guttene oppgir at foreldrene kjenner til alle sosiale medier de bruker (72 mot 67 prosent), og kjønnsforskjellen er gjennomgående i de fleste aldersgrupper. Flere gutter enn jenter svarer at foreldrene kjenner til noen av de sosiale mediene som de bruker (27 mot 23 prosent).

Andelen som oppgir at foreldrene kjenner til alle sosiale medier de bruker, synker fra 12-årsalderen for begge kjønn. Blant 17-18-åringene svarer 48 prosent av guttene og 59 prosent av jentene at foreldrene vet om alle sosiale medier de bruker.

Figur 44: Prosentandel av gutter og jenter som har svart at foreldrene vet om alle sosiale medier de bruker.

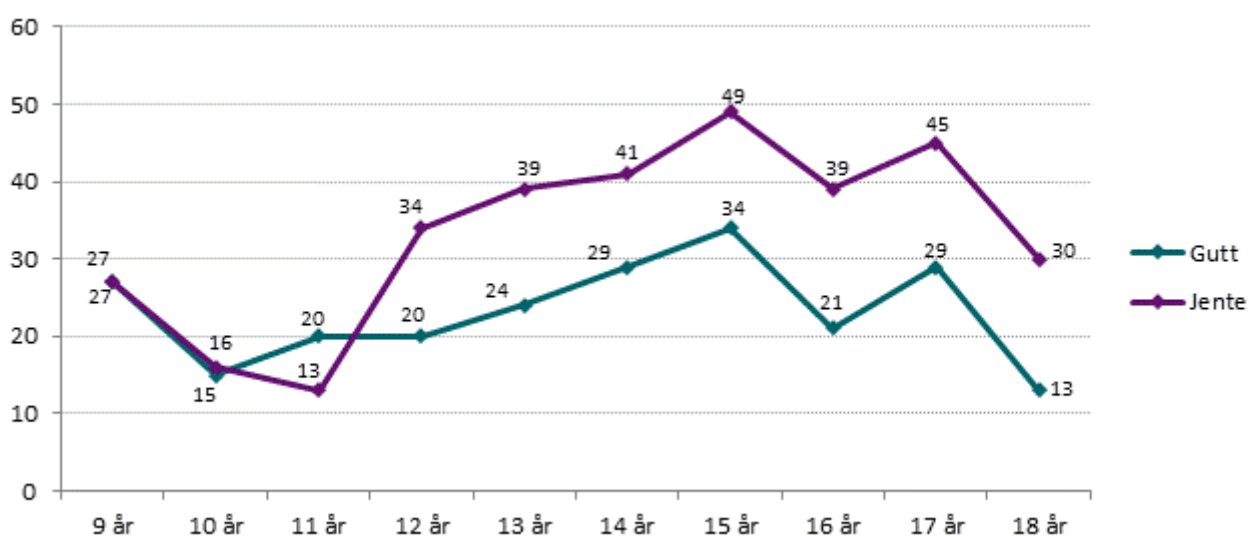

Passord og personvern

Totalt 30 prosent av barn og unge i alderen 9 til 18 år svarer at de kjenner til passordet på ett eller flere sosiale medier til én eller flere av vennene sine. Dette er betydelig mer vanlig blant jentene enn guttene, spesielt fra 12-årsalderen.

Andelen som kjenner til venners passord på ett eller flere sosiale medier, øker betydelig fra 11 til 15 år blant jentene. Blant guttene er andelen jevnt økende fra 12 til 15 år. Totalt 49 prosent av jentene på 15 år og 34 prosent av guttene i samme alder, kjenner til passordet på ett eller flere sosiale medier til én eller flere av vennene sine. Etter 15 år er denne andelen noe synkende både blant jenter og gutter.

Figur 45: Prosentandel av gutter og jenter som kjenner til passordet på ett eller flere sosiale medier (for eksempel Facebook, Snapchat eller Instagram) til en eller flere av vennene sine. Prosenten av de som bruker sosiale medier.

Over tid har det vært en betydelig økning i andelen som kjenner til passordet på ett eller flere sosiale medier til én eller flere av vennene sine, men spørsmålsformuleringen og eksemplene som ble brukt er noe ulik fra undersøkelsen i 2016.¹¹

Tabell 13: Prosentandel som kjenner til passordet på ett eller flere sosiale medier (for eksempel Facebook, Snapchat eller Instagram) til én eller flere av vennene sine. Prosenten av de som bruker sosiale medier. Tidsserie.

	ALDER					
	9–11 år		12–14 år		15–16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Gutter	15	21	16	24	25	27
Jenter	8	17	19	38	29	43

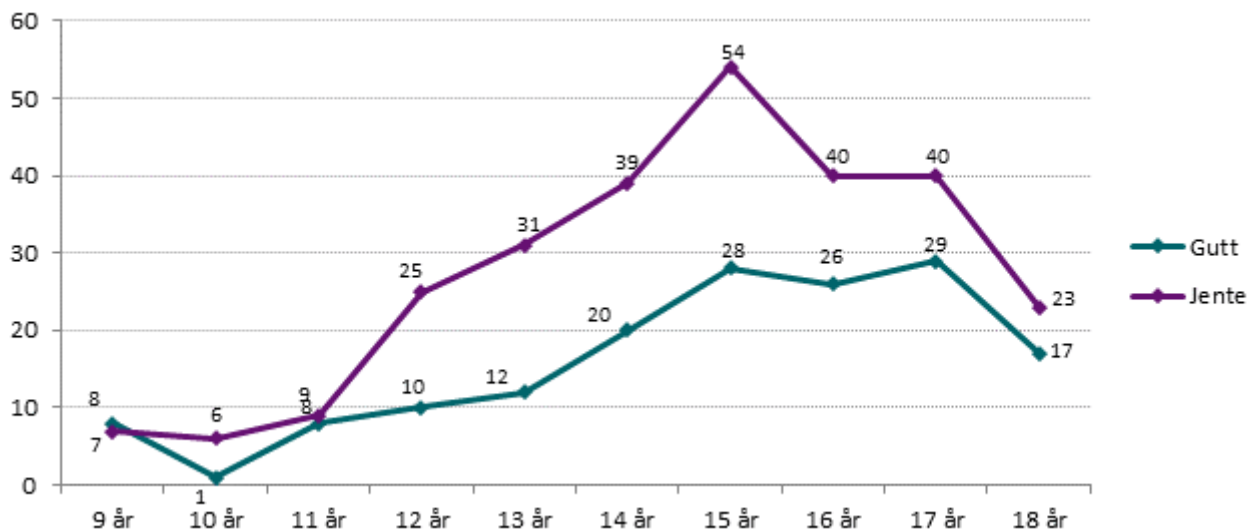
¹¹Spørsmålsformulering i 2016: Kjenner du til passordet på sosiale medier (for eksempel Facebook) til en eller flere av vennene dine? Svaralternativer var kun ja og nei. Formulering i 2018: Kjenner du til passordet på sosiale medier (for eksempel Facebook, Snapchat eller Instagram) til en eller flere av vennene dine? Svaralternativene skilte mellom ett og flere sosiale medier.

24 prosent oppgir at de selv har delt passordet sitt på ett eller flere sosiale medier med én eller flere av sine venner. Det er altså en lavere andel som sier de selv har delt passord enn som kjenner andre sine passord (differanse på seks prosentpoeng).

Jenter har i større grad enn gutter delt sine passord til sosiale medier med venner. Totalt oppgir 31 prosent av jentene i alderen 9 til 18 år at de har delt passord med en eller flere av sine venner mot kun 18 prosent av guttene.

Blant jentene er det en betydelig økning i andelen som har delt passord fra 11–15-årsalderen før den synker fram mot 18-årsalderen. Mønsteret er omtrent tilsvarende blant guttene, men økningen er betydelig mindre. Totalt har 45 prosent av jentene som er 15 til 16 år, delt passord mot 27 prosent av guttene i samme alder.

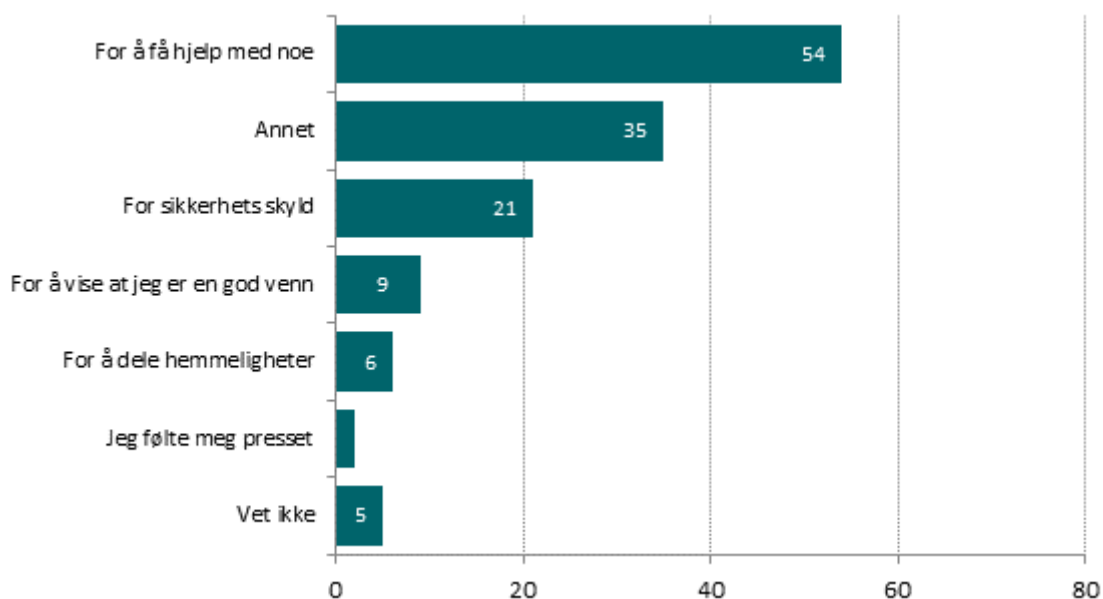
Figur 46: Prosentandel av gutter og jenter som har delt passordet sitt på ett eller flere sosiale medier (for eksempel Facebook) med en eller flere av sine venner. Prosent av de som bruker sosiale medier.

De som har delt passordet de har på sosiale medier med andre, ble spurt om hvorfor de valgte å gjøre dette. De fleste oppgir at de gjorde det for å få hjelp med noe (54 prosent). Videre er det 21 prosent som har delt passordet sitt for sikkerhets skyld i tilfelle de skulle glemme det. Ni prosent har delt passordet for å vise at de er en god venn, mens seks prosent har delt passordet for å kunne dele hemmeligheter. To prosent følte seg presset til å dele passordet, mens fem prosent har svart at de ikke vet.

Hele 35 prosent har svart *annet* på dette spørsmålet. Det som først og fremst går igjen i denne kategorien, er at de delte passordet fordi de trengte hjelp til å passe på *streaken* på Snapchat. Det er også noen som nevner at de har delt passord fordi de stolte på dem de delte det med, at det var et uhell, at de ikke hadde noen spesiell grunn eller at de ikke brydde seg.

Figur 47: Hvis du delt passordet ditt med en eller flere av dine venner, hvorfor valgte du å gjøre dette? Prosent av de som har delt passord. N=962.

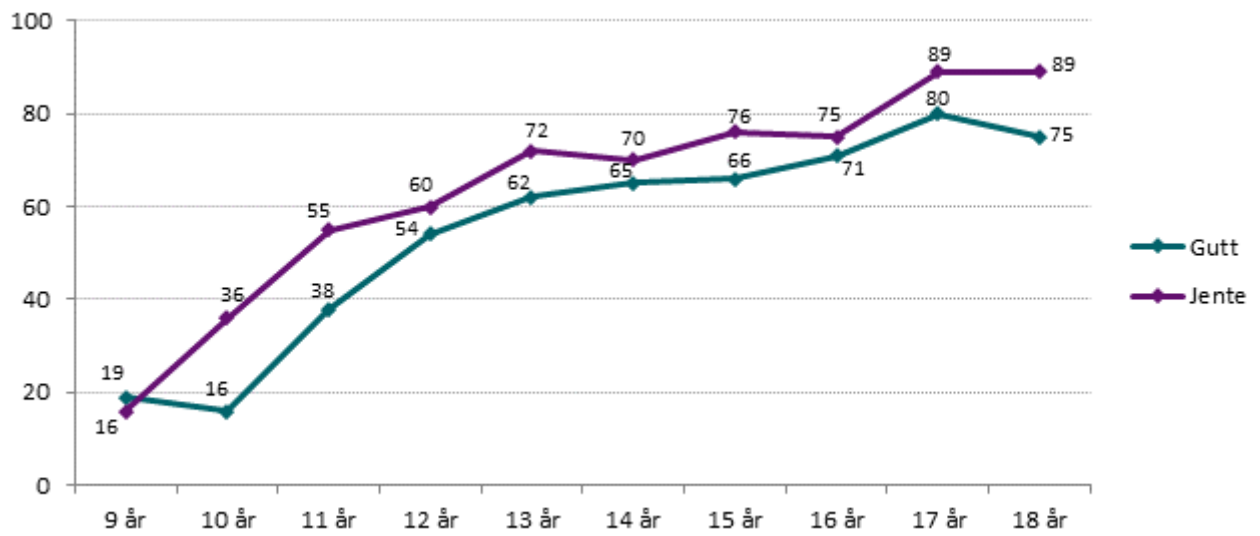
Det er de samme årsakene som oftest går igjen på tvers av kjønn, men flere jenter enn gutter har delt passordet for å få hjelp til noe (59 mot 46 prosent) eller for sikkerhets skyld (23 mot 17 prosent). En høyere andel av guttene enn jentene har delt passordet sitt for å vise at de er en god venn (16 mot fem prosent).

Blant de yngste (9 til 11 år) er det flest som oppgir at de har delt passordet sitt for sikkerhets skyld (33 prosent). Det er også en høyere andel i denne aldersgruppen enn blant øvrige som har delt passordet for å vise at de er en god venn (14 prosent) eller har svart at de ikke vet hvorfor de har delt (14 prosent).¹² Blant 15–18-åringene finner vi høyest andel som har delt passord for å få hjelp med noe (rundt 60 prosent). De eldste på 17 til 18 år skiller seg fra de øvrige ved at en høyere andel har delt passordet for å dele hemmeligheter (elleve prosent).

Totalt sett har 65 prosent av barn og unge i alderen 9–18 år har vært inne og endret personverninnstillingene sine på sosiale medier, for eksempel fra at alle kan se profil, statusoppdateringer og bilder til at kun venner kan se dette. Andelen øker jevnt med alderen for begge kjønn, men er gjennomgående høyere blant jenter enn gutter. Jenter er altså mer tilbøyelig til å dele sine passord til sosiale medier enn gutter, men justerer oftere personverninnstillingene.

¹² Det er kun 49 barn i den yngste aldersgruppen som har delt passord og svart på spørsmålet om hvorfor, noe som gjør at prosentandelene må tolkes med varsomhet.

Figur 48: Prosentandel av gutter og jenter som har vært inne og endret på personverninnstillingene sine på sosiale medier (for eksempel fra at alle kan se profilen, statusoppdateringer, bilder til at bare vennene kan se dette). Prosent av de som bruker sosiale medier.

Sammenlignet med 2016 er det en nedgang i andelen jenter i alderen 15 til 16 år som har endret personverninnstillingene sine – fra 83 prosent til 76 prosent. For guttene i samme alder er andelen lik som i 2016 (69 prosent).

Deling av bilder og video

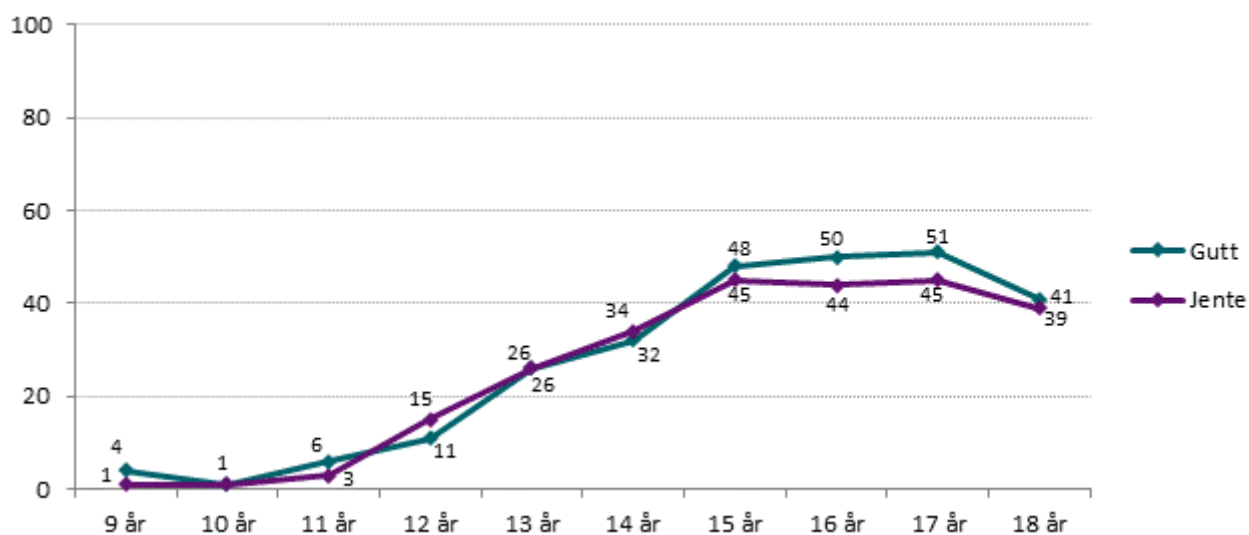
Deling av bilder/video uten tillatelse

Totalt 27 prosent av barn og unge i alderen 9–18 år har sendt bilder eller videoer av andre på nett eller mobil uten at de har sagt ja til det. 59 prosent svarer at de ikke har gjort dette, mens 15 prosent svarer vet ikke.

Figur 49 viser at andelen som har sendt videre bilder eller videoer av andre uten samtykke, øker fra 12-årsalderen. Totalt 47 prosent av barn i alderen 15–16 år og 45 prosent av 17–18-åringene har sendt videre bilder eller videoer av andre uten at de har sagt ja til det.

Det er relativt små kjønnsforskjeller, men det er en tendens til at flere gutter enn jenter i 16–17-årsalderen har delt bilder. I denne aldersgruppen har rundt fem prosentpoeng flere av guttene enn jentene sendt bilder eller videoer av andre uten samtykke.

Figur 49: Prosentandel av gutter og jenter som har sendt bilder eller videoer av andre uten at de har sagt ja til det.

Sammenlignet med 2016, har det vært en økning i andelen barn over 11 år som har delt bilder eller videoer av andre uten samtykke. Økningen gjelder begge kjønn, men er størst blant guttene. Omtrent halvparten av guttene på 15 til 16 år har delt bilder eller videoer av andre uten samtykke i 2018, mot en tredjedel i 2016.

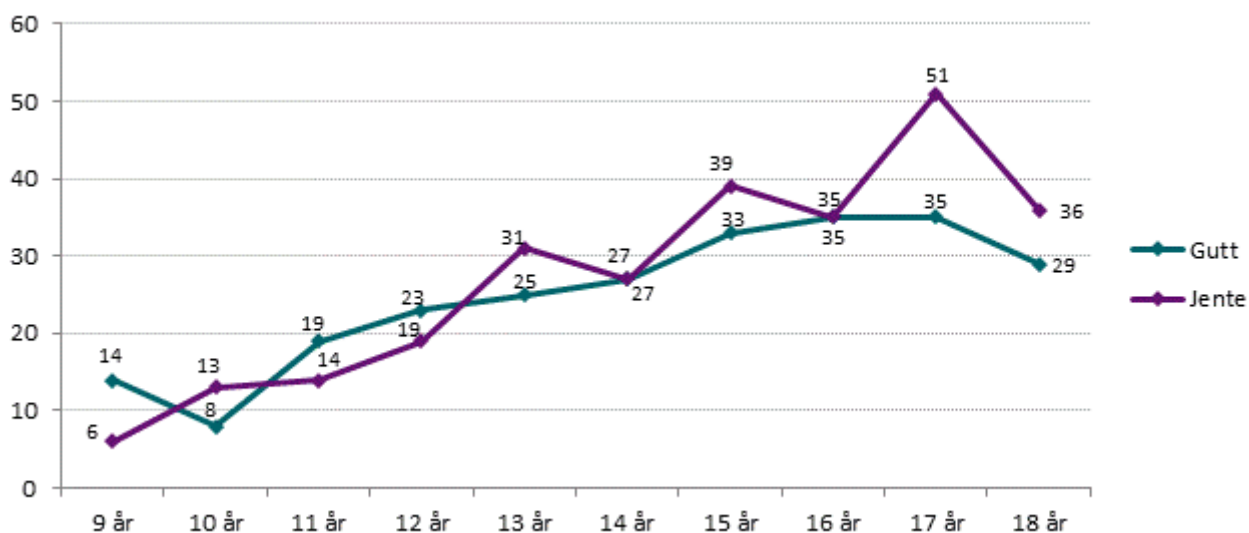
Tabell 14: Prosentandel som har sendt bilder eller videoer av andre uten at de har sagt ja til det. Tidsserie.

	ALDER					
	9–11 år		12–14 år		15–16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Gutter	4	4	13	22	34	49
Jenter	4	2	17	24	42	44

Å angre på tekst, bilde eller video man har lagt ut

27 prosent av barn og unge i alderen 9 til 18 år har sendt eller lagt ut tekst, bilder eller videoer som de angret på etterpå. Fra 13-årsalderen er det jevnt over flere jenter enn gutter som har gjort dette, og andelen øker med alderen for begge kjønn. Av 17-18-åringene har 45 prosent av jentene og 33 prosent av guttene sendt eller lagt ut ting de angret på. Dette gjelder kun elleve prosent av jentene og 15 prosent av guttene i alderen 9 til 11 år.

Figur 50: Prosentandel av gutter og jenter som har sendt eller lagt ut tekst, bilder eller videoer som de har angret på etterpå

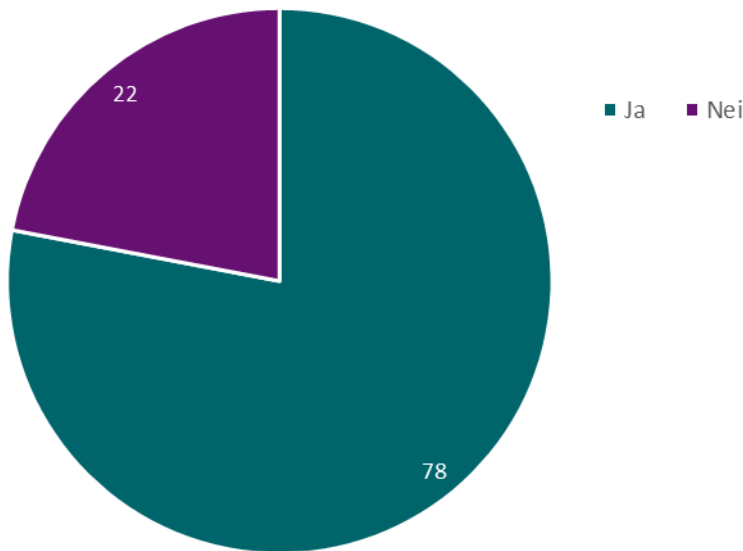
Sammenlignet med 2016, er andelen som har sendt eller lagt ut tekst, bilder eller videoer som de angret på, stabile for guttene mellom 9 og 14 år, mens den har gått ned blant guttene i alderen 15 til 16 år. For jentene er andelen stabil for de yngste, mens den har fått ned blant 12-16-åringene. Her har det altså vært en positiv utvikling sammenlignet med tidligere.

Tabell 15: Har du sendt eller lagt ut tekst, bilder eller videoer på mobil eller internett som du angret på etterpå? Prosent. Tidsserie.

	ALDER					
	9-11 år		12-14 år		15-16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Gutter	15	15	25	25	49	35
Jenter	11	11	37	25	55	37

78 prosent av de som har sendt eller lagt ut ting de angret på, fikk slettet det i etterkant. Andelen som fikk det slettet, er høyest blant de i alderen 17 til 18 år (87 prosent) og lavest blant 9–11-åringene (71 prosent). Dette skyldes først og fremst at en lavere andel av guttene i den yngste aldersgruppen fikk slettet det de angret på. 66 prosent av guttene i alderen 9 til 11 år fikk slettet mot 77 prosent av jentene i samme alder.¹³

Figur 51: Hvis du la ut tekst, bilder eller videoer som du angret på, fikk du slettet det etterpå? Prosentandel av de som har sendt eller lagt ut ting de angret på.

Sammenlignet med 2016, har det vært en nedgang i andelen som fikk slettet det de angret på. Unntaket er blant de yngste guttene (9 til 11 år) hvor andelen er relativt stabil. Det er altså færre som har sendt eller lagt ut tekst, bilder eller videoer som de angret på sammenlignet med tidligere, men av de som har sendt eller delt noe de har angret på, er det flere som ikke har fått slettet det i etterkant.

Tabell 16: Dersom du har sendt eller lagt ut tekst, bilder eller videoer som du angret på, fikk du slettet det etterpå? Prosentandelen som fikk slettet, av de som har sendt eller lagt ut ting de angret på.

	ALDER						
	9–11 år		12–14 år		15–16 år		17–18 år
	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2018
Gutter	64	66	79	68	85	74	86
Jenter	83	77	86	81	86	78	88
Antall (n)	42	60	116	185	156	147	115

¹³ Siden vi kun prosentuerer med basis i de som har lagt ut ting de angret på, blir det forholdsvis få svar når vi kombinerer kjønn og alder. Dette gjør at vi bør være varsomme med å legge for stor vekt på forskjellene. Det var 86 svarende blant guttene i alderen 9–11 år og 60 jenter i samme aldersgruppe.

Seksuelle kommentarer og nakenbilder

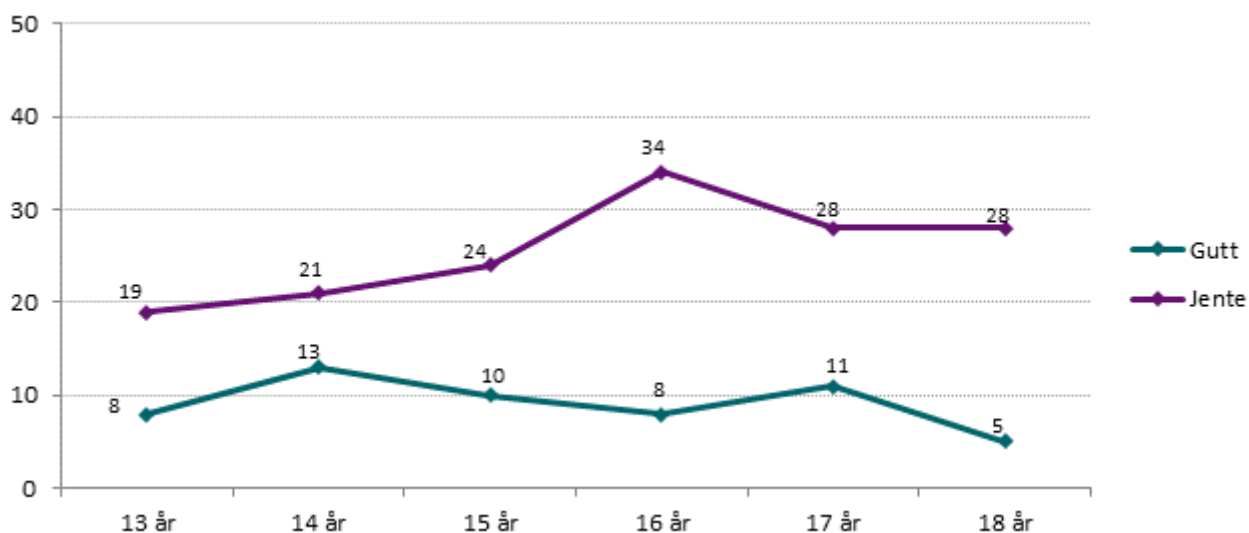
Seksuelle kommentarer på nett

I denne delen av undersøkelsen har kun 13–18-åringene blitt spurt og gitt svar.

18 prosent av barn og unge i alderen 13 til 18 år har i løpet av det siste året opplevd å få seksuelle kommentarer på internett som de opplevde som sårende, ubehagelige eller truende. Tolv prosent fikk slike kommentarer én eller noen ganger i løpet av året, fire prosent fikk det månedlig mens to prosent fikk seksuelle kommentarer én eller flere ganger i uken.

Jenter har opplevd å få slike kommentarer i betydelig større grad enn gutter. 26 prosent av jentene i alderen 13 til 18 år har opplevd det mot ti prosent av guttene. Størst kjønnsforskjell finner vi blant 16-åringene. Hele 34 prosent av jentene på 16 år har i løpet av det siste året fått seksuelle kommentarer på nett som de opplevde som sårende, ubehagelig eller truende mot åtte prosent av guttene.

Figur 52: Prosentandel av gutter og jenter som i løpet av det siste året har fått seksuelle kommentarer på internett som de opplevde som sårende, ubehagelig eller truende. Spørsmålet er kun stilt til 13–18-åringene.

Sammenlignet med 2016 har det vært en nedgang i andelen av 15–16-åringene som opplevde å få seksuelle kommentarer på internett som de opplevde som sårende, ubehagelig eller truende.¹⁴ Blant jentene i 15–16-årsalderen som er den gruppen som i størst grad har fått slike kommentarer, har andelen gått ned fra 36 prosent i 2016 til 30 prosent i 2018. Det har også vært en nedgang blant guttene i samme alder fra 15 til ni prosent. Blant 13–14-åringene er det relativt stabile tall sammenlignet med 2016.¹⁵

De som har opplevd å få seksuelle kommentarer på internett som de opplevde som sårende, ubehagelig eller truende, ble videre spurt om hva som skjedde sist de fikk slike kommentarer.

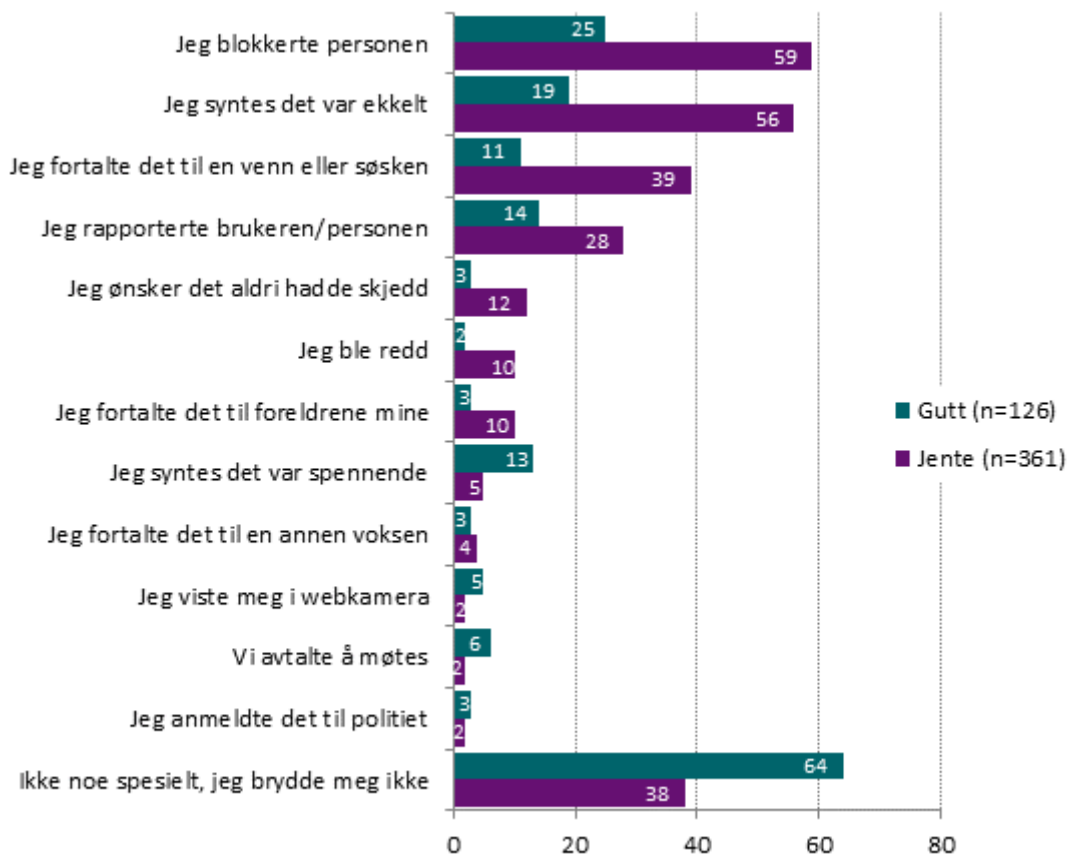
¹⁴ Endring i spørsmålsformuleringen. I 2016 var spørsmålet: I løpet av det siste året, har du fått uønskede seksuelle kommentarer på internett? (Kommentarer som kan handle om kropp og utseende som du opplever som sårende, ubehagelig eller truende.)

¹⁵ I 2016 hadde elleve prosent av guttene i alderen 13–14 år og 18 prosent av jentene i samme alder, fått slike kommentarer på internett det siste året. I 2018 er andelen henholdsvis elleve og 20 prosent blant 13–14-årige gutter og jenter.

Halvparten svarte at de blokkerte personen, mens 46 prosent syntes det var ekkelt. 44 prosent oppga at det ikke skjedde noe spesielt, de brydde seg ikke. 32 prosent av de som hadde fått slike kommentarer fortalte det til en venn eller søsken, mens 24 prosent rapporterte brukeren/personen. Ti prosent svarte at de ønsker det aldri hadde skjedd, åtte prosent ble redd og samme andel fortalte det til foreldrene.

Jevnt over finner vi at jentene reagerte mer enn guttene på å få seksuelle kommentarer de opplevde som sårende, ubehagelig eller truende. En høyere andel jenter enn gutter blokkerte personen som sendte kommentarene (59 mot 25 prosent), rapporterte brukeren/personen (28 mot 14 prosent) eller syntes det var ekkelt å få slike kommentarer (56 prosent mot 19 prosent). Det var også flere jenter enn gutter som fortalte om det til en venn eller søsken (39 mot elleve prosent) og til foreldrene sine (ti mot tre prosent). Blant guttene var det mer vanlig ikke å bry seg. 64 prosent av guttene svarte at de ikke brydde seg mot 38 prosent av jentene.

Figur 53: Hva skjedde sist du fikk seksuelle kommentarer på internett som du opplevde som sårende, ubehagelig eller truende? Prosent av 13–17-åringene som har opplevd å få slike kommentarer.

Tabell 17 viser en sammenligning over tid over hva som skjedde sist de fikk uønskede seksuelle kommentarer. Vi ser at resultatene for 13–14-åringene er relativt stabile sammenlignet med 2016, men det har vært en liten nedgang i andelen som oppga at de ble reddet (fra 15 til ni prosent) og ønsket det aldri hadde skjedd (fra 19 til ni prosent), mens det er en økning i andelen som svarte at det ikke skjedde noe spesielt (fra 42 til 49 prosent).

Når det gjelder 15–16-åringene er det en betydelig økning i andelen som opplevde det som ekkelt å få slike kommentarer (fra 36 til 50 prosent) og som blokkerte personen (fra 39 til 64 prosent) sammenlignet med 2016. Det har også vært en økning i andelen som rapporterte brukeren/personen (fra 19 til 26 prosent) og som fortalte det til en venn eller søsken (fra 22 til 35 prosent).

Tabell 17: Hva skjedde sist du fikk seksuelle kommentarer på internett som du opplevde som sårende, ubehagelig eller truende. Prosent av 13–16-åringene som har opplevd å få slike kommentarer fordelt på aldersgrupper. Tidsserie.¹⁶

	ALDER				
	13–14 år			15–16 år	
	2014	2016	2018	2016	2018
Jeg ble redd	15	15	9	8	7
Jeg syntes det var spennende	25	5	8	5	6
Jeg syntes det var ekkelt	28	34	34	36	50
Jeg fortalte det til en venn eller søsken	20	26	26	22	35
Jeg fortalte det til foreldrene mine	5	9	9	4	7
Jeg fortalte det til en annen voksen	5	3	2	2	4
Jeg blokkerte personen	33	45	42	39	64
Jeg rapporterte brukeren/personen	-	25	22	19	26
Jeg viste meg i webkamera	10	1	4	4	1
Jeg ønsker det aldri hadde skjedd	16	19	9	11	9
Vi avtalte å møtes	8	4	5	6	1
Jeg anmeldte det til politiet	-	2	2	1	1
Ikke noe spesielt, jeg brydde meg ikke	25	42	49	43	48

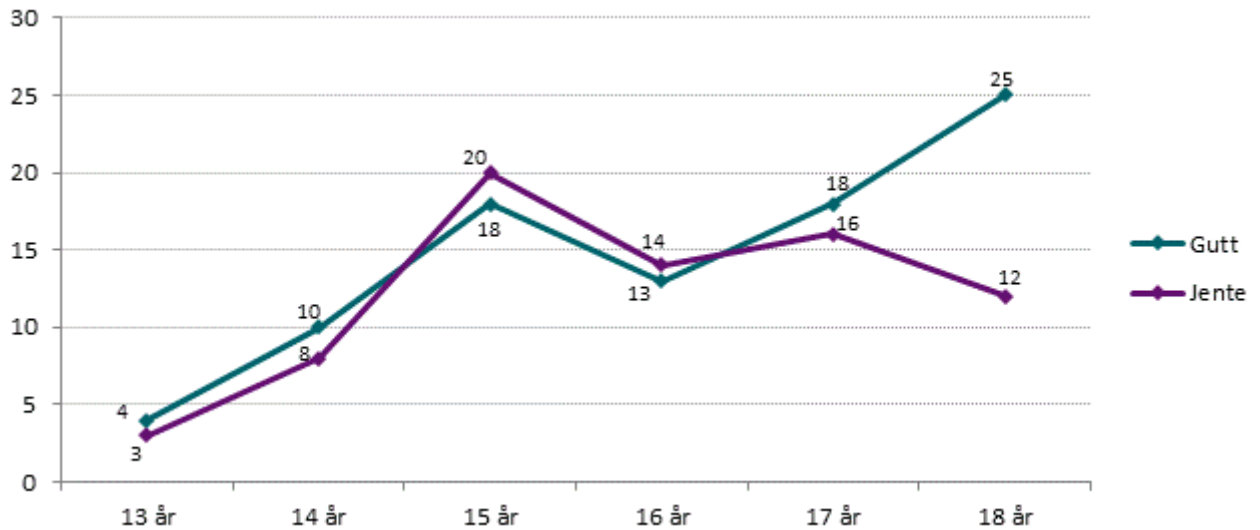
Deling av nakenbilder

Totalt 13 prosent av barn og unge i alderen 13 til 18 år har i løpet av siste året sendt nakenbilde(r) av seg selv. Andelen øker fra 13 til 15 år både blant jenter og gutter. Av jentene er det blant de på 15 år vi finner høyest andel som har sendt denne typen bilder (20 prosent), mens for guttene er andelen høyest blant de på 18 år (25 prosent). Det er forholdsvis små kjønnsforskjeller med unntak av blant 18-åringene hvor hele 25 prosent av guttene har sendt nakenbilder av seg selv mot tolv prosent av jentene.

Sammenlignet med 2016 er andelen 15–16-åringene som har sendt nakenbilder av seg selv, stabil. Totalt 16 prosent av jentene i denne alderen sendte slike bilder av seg selv i 2018 mot 15 prosent i 2016. For guttene i samme alder er andelen 15 prosent i 2018 mot 14 prosent i 2016. Det er også forholdsvis små endringer over tid blant 13–14-åringene, men med tendens til en viss økning. Sju prosent av guttene på 13 til 14 år sendte nakenbilder av seg selv i 2018 mot to prosent i 2016. Blant jentene i samme alder sendte seks prosent nakenbilder i 2018 mot fire prosent i 2016.

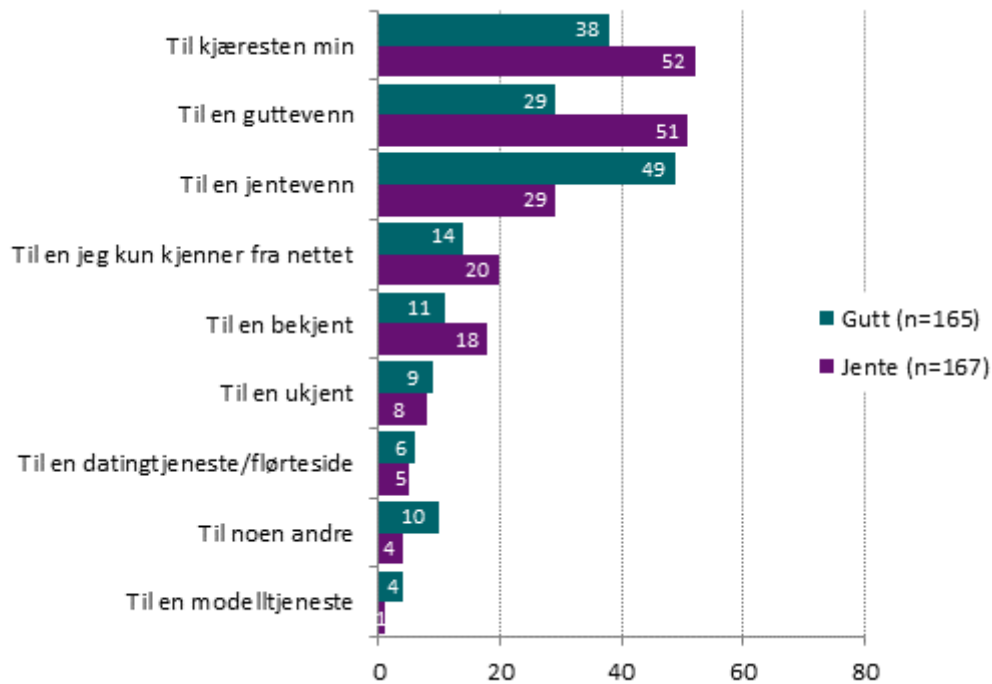
¹⁶ I 2018 var det 142 barn i alderen 13 til 14 år, 190 barn i alderen 15–16 år og 159 barn i alderen 17 til 18 år som hadde besvart spørsmålet. I 2016 var det 87 barn i alderen 13 til 14 år og 176 barn i alderen 15 til 16 år som hadde besvart spørsmålet.

Figur 54: Prosentandel av gutter og jenter som har sendt nakenbilder av seg selv i løpet av det siste året. Spørsmålet er kun stilt til 13-18-åringene.

De som hadde sendt nakenbilde(r) av seg selv i løpet av siste år, fikk spørsmål om hvem de hadde sendt nakenbilde(r) til. Fordi det er få som har svart på spørsmålet, vil feilmarginene for resultatene være forholdsvis store. Resultatene gir imidlertid noen viktige indikasjoner.

Figur 55: Til hvem sendte du nakenbilde(r)? Prosent av gutter og jenter som har sendt nakenbilder i løpet av siste år. Spørsmålet er kun stilt til 13-18-åringene.

52 prosent av jentene sendte nakenbilde(r) til kjæresten sin. Dette er en betraktelig høyere andel enn blant guttene (38 prosent). Videre sendte omtrent halvparten av både jentene og guttene nakenbilder til en venn av motsatt kjønn, mens tre av ti sendte dette til en venn av samme kjønn.

En høyere andel jenter enn gutter har sendt nakenbilde(r) til en person de kun kjente fra nettet (20 mot 14 prosent) eller til en bekjent (18 mot elleve prosent). I underkant av én av ti jenter og gutter sendte nakenbilde(r) til en ukjent person.

Sammenlignet med 2016, finner vi at det er en økning i andelen jenter i alderen 13 til 16 år som har sendt nakenbilde(r) til en jentevenn (fra 26 til 32 prosent), til en bekjent (fra 15 til 25 prosent) eller til en de kun kjenner fra nettet (fra 14 til 23 prosent). Det er videre en lavere andel av jentene som oppgir å ha sendt slike bilder til kjæresten sin (fra 65 til 47 prosent).

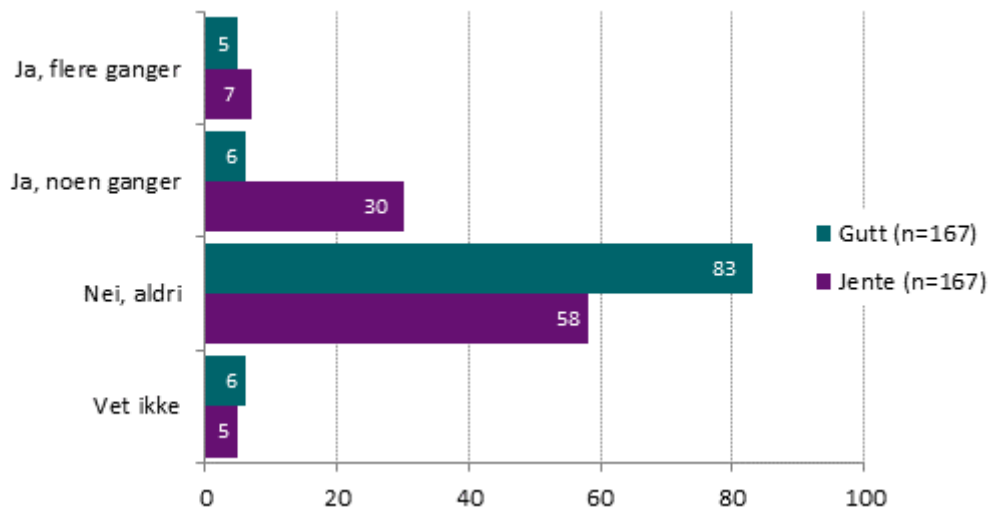
Blant guttene i alderen 13 til 16 år finner vi en økning i andelen som har sendt nakenbilde(r) til en jentevenn (fra 54 til 61 prosent) eller til en bekjent (fra åtte til tolv prosent), mens det er en nedgang i andelen som har sendt til noen de kun kjenner fra nettet (22 til 14 prosent). Ved å kombinere både kjønn og alder er det viktig å være oppmerksom på at antallet som har svart blir forholdsvis lavt i hver gruppe. Man bør derfor være forsiktig med å legge for stor vekt på forskjellene, men heller se på dette som tendenser.

Tabell 18: Hvem sendte du nakenbilde(r) til? Prosent av gutter og jenter som har sendt nakenbilder i løpet av siste år. Spørsmålet er kun stilt til 13–18-åringene. Tidsserie.

	13–16 år				17–18 år	
	2016		2018		2018	
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter
Til en guttevenn	25	58	23	56	39	42
Til en jentevenn	54	26	61	32	35	25
Til en bekjent	8	15	12	25	9	7
Til en datingtjeneste/flørteside	7	9	5	6	7	3
Til en modelltjeneste	4	11	5	2	3	0
Til en jeg kun kjenner fra nettet	22	14	14	23	13	15
Til en ukjent	9	9	11	10	7	4
Til kjæresten min	35	65	36	47	39	62
Til noen andre	6	3	9	5	13	1
Antall (n)	50	56	93	103	70	64

Guttene og jentene som hadde sendt nakenbilde(r) av seg selv i løpet av siste år, ble videre spurt om de følte seg presset til å sende bildet/bildene. 30 prosent av jentene svarte at de følte seg presset noen ganger, mens sju prosent følte seg presset flere ganger. Betydelig færre gutter følte seg presset til å sende nakenbilde(r). Seks prosent følte seg presset noen ganger, mens fem prosent svarte at de følte seg presset flere ganger. De fleste av både guttene (83 prosent) og jentene (58 prosent) svarte at de ikke følte seg presset. Fem prosent av jentene og seks prosent av guttene svarte *vet ikke* på spørsmålet om de følte seg presset til å sende bildet/bildene.

Figur 56: Følte du deg presset til å sende nakenbildet/ene? Prosent av gutter og jenter som har sendt nakenbilder i løpet av siste år. Spørsmålet er kun stilt til de mellom 13 og 18 år.

Tabell 19: Følte du deg presset til å sende nakenbildet/ene? Prosent av gutter og jenter som har sendt nakenbilder i løpet av siste år. Spørsmålet er kun stilt til de mellom 13 og 18 år. Tidsserie.¹⁷

	13–16 år				17–18 år	
	2016		2018		2018	
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter
Nei, aldri	87	57	83	56	82	61
Ja, følte meg presset	1	26	-	-	-	-
Ja, noen ganger	-	-	5	30	8	30
Ja, flere ganger	-	-	5	8	4	7
Vet ikke	11	17	6	7	6	2
Antall (n)	52	66	95	105	70	64

På grunn av endringer i svarkategoriene siden 2016, kan vi ikke sammenligne resultatene for hver kategori direkte, men tabellen viser at andelen jenter i alderen 13 til 16 år som *ikke* har følt seg presset til å sende nakenbilder, er relativt stabil sammenlignet med 2016. Vi ser ellers en tendens til at en større andel gutter i 2018 enn i 2016 følte seg presset til å sende nakenbildet/ene. 87 prosent oppga at de aldri følte seg presset i 2016, mot 83 prosent i 2018.

¹⁷ Endring i svarkategoriene: I 2016 var det ikke skilt mellom én eller flere ganger, og det var kategorien *nei, ønsket det selv*, i stedet for *nei aldri*.

Mobbing på internett, spill eller mobil

Observert mobbing, trusler eller utestenging på internett, spill eller mobil

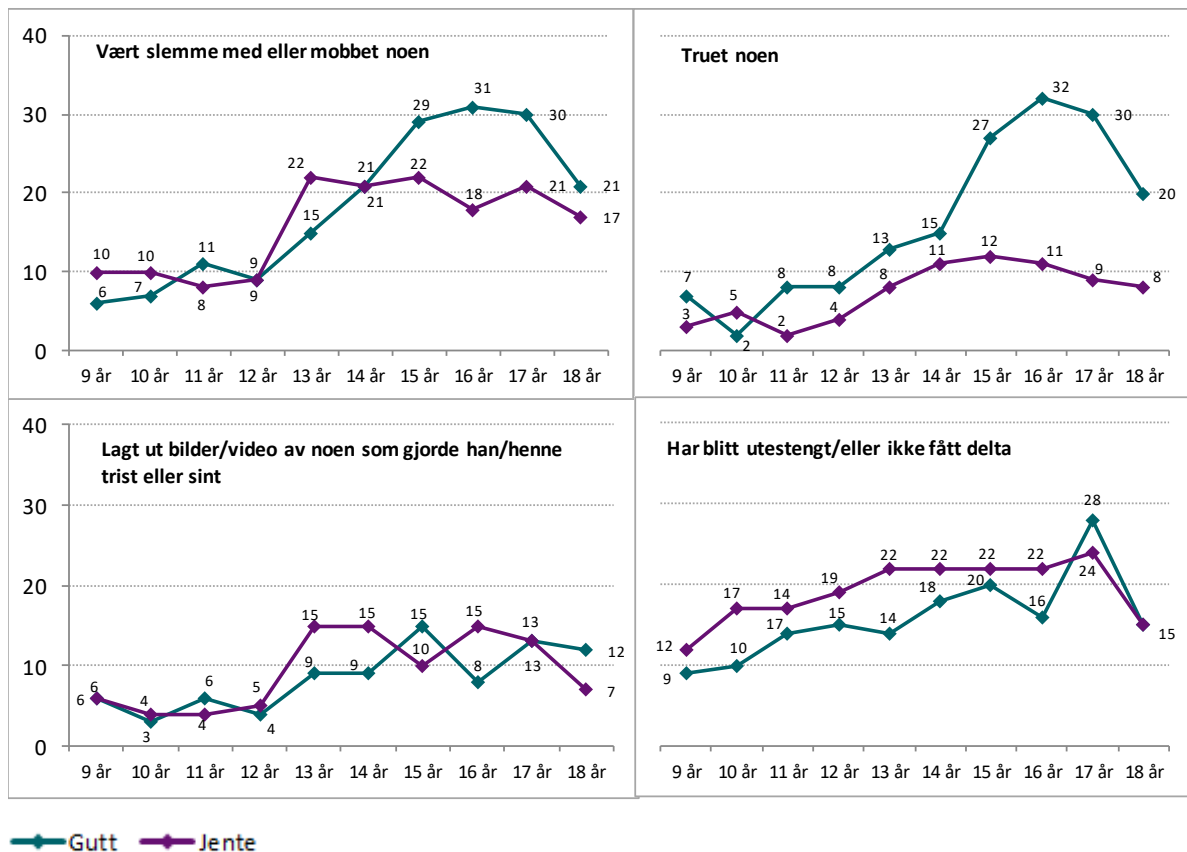
Totalt 50 prosent av barn og unge i alderen 9 til 18 år har lagt merke til at én eller flere har vært slemme med eller mobbet noen på internett, spill eller mobil. 17 prosent har lagt merke til dette på ukentlig eller månedlig basis, mens 14 prosent har observert dette én eller noen ganger i året. 19 prosent har lagt merke til dette sjeldnere enn én gang i året. Etter 12-årsalderen går andelen som månedlig eller oftere har lagt merke til at noen har vært slemme eller mobbet på internett, spill eller mobil, kraftig opp for begge kjønn. Andelen er høyest blant gutter i alderen 15 til 17 år, hvor tre av ti har lagt merke til dette. Blant jentene i samme alder har to av ti månedlig eller oftere lagt merke til mobbing eller at noen har vært slemme på internett, spill eller mobil.

34 prosent av barn og unge i alderen 9 til 18 år har lagt merke til at én eller flere har truet noen på internett, spill eller mobil. Tolv prosent har lagt merke til dette på ukentlig eller månedlig basis, mens ti prosent har observert dette én eller noen ganger i året. Tolv prosent har lagt merke til dette sjeldnere enn én gang i året. Andelen som månedlig eller oftere har lagt merke til trusler på internett, spill eller mobil, er betydelig høyere blant guttene enn jentene (16 mot sju prosent). Kjønnforskjellen er spesielt stor i alderen 15 til 17 år, hvor rundt tre av ti gutter månedlig eller oftere har observert trusler. Blant jentene i samme alder gjelder dette omtrent én av ti.

Totalt 38 prosent har lagt merke til at én eller flere har lagt ut bilder/video av noen som gjorde vedkommende trist eller sint. Ti prosent har observert dette ukentlig eller månedlig, 13 prosent observerte det én eller flere ganger i året, mens 16 prosent har lagt merke til det sjeldnere enn én gang i året. Totalt sett er det flest som har lagt merke slike bilder/videoer blant de i alderen 15 til 18 år (rundt halvparten), og andelen ligger omtrent ti prosentpoeng høyere blant jentene enn guttene i denne alderen. Dersom vi kun ser på de som har lagt merke til dette månedlig eller oftere, er kjønnforskjellene noe svingende. Vi kan imidlertid merke oss at andelen som månedlig eller oftere har observert dette går opp ved 12-årsalderen for begge kjønn.

55 prosent har lagt merke til at én eller flere har blitt utestengt eller ikke fått delta. 18 prosent har lagt merke til dette på månedlig eller ukentlig basis, og en like stor andel har observert det én eller noen ganger i året. Det er også 18 prosent som har lagt merke til dette sjeldnere enn én gang i året. Totalt sett har flere jenter enn gutter lagt merke til utestenging eller at noen ikke fikk delta (59 mot 51 prosent). Andelen som månedlig eller oftere har lagt merke til dette, er økende med alderen for begge kjønn fram til 17-årsalderen. Blant 17-åringene, har 28 prosent av guttene og 24 prosent av jentene månedlig eller oftere lagt merke til utestenging eller at noen ikke fikk delta.

Figur 57: Prosentandel av gutter og jenter som månedlig eller oftere har lagt merke til at én eller flere har gjort følgende på internett, spill eller mobil:

Sammenlignet med 2016, finner vi jevnt over en liten økning blant guttene i alderen 14 til 16 år som månedlig eller oftere har lagt merke til at noen har vært slemme eller mobbet, truet, lagt ut bilder av noen som gjorde vedkommende trist eller sint eller utestengt noen på internett, spill eller mobil. Økningen er størst når det gjelder observasjon av trusler, hvor andelen har økt med seks prosentpoeng fra 2016.

Når det gjelder jentene i alderen 14 til 16 år har det vært en økning i andelen som månedlig eller oftere har observert at noen har blitt utestengt eller ikke fått deltatt, fra 13 prosent i 2016 til 22 prosent i 2018. Vi finner ellers at andelen som har observert at noen har vært slemme eller mobbet noen, har gått litt ned (fire prosentpoeng).

Tabell 20: Prosentandel av gutter og jenter som månedlig eller oftere har lagt merke til at én eller flere har gjort følgende på internett, spill eller mobil. Tidsserie.

	14-16 år				17-18 år	
	2016		2018		2018	
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter
Vært slemme med eller mobbet noen på internett/mobil/spill	25	24	27	20	27	20
Truet noen på internett/mobil/spill	18	11	24	11	27	9
Lagt ut bilder/video av noen som gjorde han/henne trist eller sint	7	12	10	14	12	11
Blitt utestengt eller ikke fått delta	15	13	18	22	24	21

Selv opplevd mobbing, trusler eller utestenging på internett, spill eller mobil

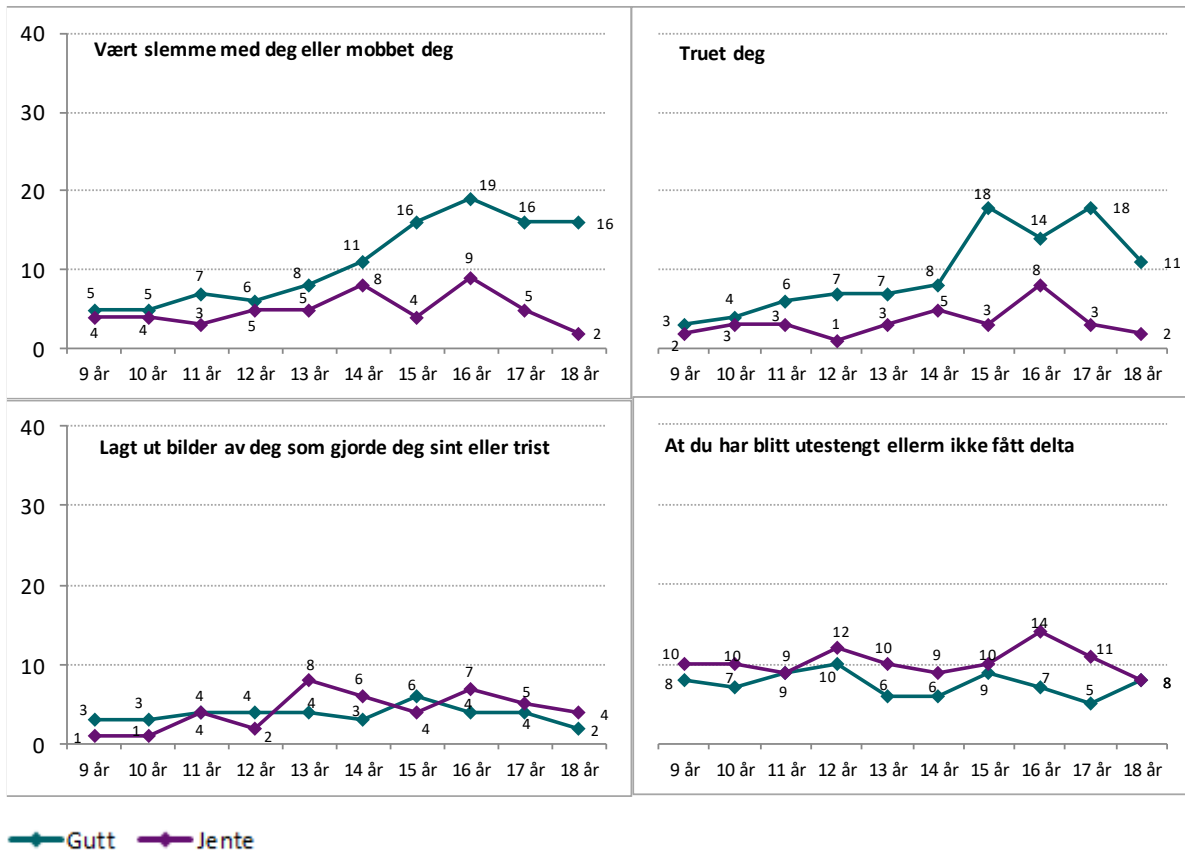
28 prosent i alderen 9 til 18 år har opplevd at noen har vært slemme med dem eller mobbet dem på internett, spill eller mobil. Åtte prosent har vært utsatt for dette på ukentlig eller månedlig basis, og sju prosent har vært utsatt for det én eller noen ganger i året. 13 prosent opplevde dette sjeldnere enn én gang i året. Andelen som har opplevd dette er høyest blant de eldste ungdommene. Totalt 39 prosent av guttene i alderen 15 til 16 år og 31 prosent av jentene i denne alderen, har opplevd mobbing eller at noen har vært slemme med dem på internett, spill eller mobil. Blant 17-18-åringene er andelen 35 prosent blant guttene og 33 prosent blant jentene. Det er altså forholdsvis liten kjønnsforskjell blant de eldste når det gjelder andelen som har vært utsatt for dette. Guttene har imidlertid betydelig oftere enn jentene vært utsatt for mobbing eller at noen har vært slemme med dem på internett, spill eller mobil. Dette gjelder spesielt om vi ser på de eldste ungdommene. Av guttene i alderen 15 til 18 år har mellom 16 og 19 prosent månedlig eller oftere vært utsatt for mobbing eller at noen har vært slemme med dem på internett, spill eller mobil. Tilsvarende andeler blant jentene i samme alder varierer fra to til ni prosent.

18 prosent av barn i alderen 9 til 18 år har blitt truet på internett, spill eller mobil. Seks prosent har vært utsatt for dette på ukentlig eller månedlig basis, og fire prosent har opplevd det én eller noen ganger i året. Sju prosent har blitt truet sjeldnere enn én gang i året. En høyere andel gutter enn jenter har blitt utsatt for trusler (23 mot 13 prosent). Guttene har også gjennomgående blitt utsatt for dette oftere enn jentene, spesielt fra 15-årsalderen. 16 prosent av guttene i alderen 15 til 18 år har månedlig eller oftere vært utsatt for trusler på internett, spill eller mobil. Blant jentene er denne andelen forholdsvis lav innenfor alle aldersgrupper og varierer fra én til åtte prosent.

Totalt 22 prosent har opplevd at noen la ut bilder av dem som gjorde dem trist eller sint. Fire prosent har vært utsatt for dette på månedlig eller ukentlig basis, og seks prosent har opplevd dette én eller noen ganger i året. Tolv prosent opplevde dette sjeldnere enn én gang i året. Andelen som har opplevd at noen la ut bilder av dem som gjorde dem trist eller sint, er høyest blant de mellom 15 og 18 år (omtrent tre av ti) og gjelder betydelig flere jenter enn gutter. Av jentene har 34 prosent av 15-16-åringene og 36 prosent av 17-18-åringene vært utsatt for dette, mot henholdsvis 23 og 20 prosent av guttene i samme alder. Mens guttene oftere enn jentene har vært utsatt for trusler, ser vi altså motsatt mønster når det gjelder å legge ut bilder av noen som gjorde dem trist eller sint. Dersom vi kun ser på andelen som har vært utsatt for dette månedlig eller oftere finner vi derimot kun mindre forskjeller ut fra kjønn og alder.

Av barn og unge i alderen 9 til 18 år har 38 prosent vært utsatt for utestenging eller å ikke få delta på internett, spill eller mobil. Ti prosent har opplevd dette på månedlig eller ukentlig basis, og tolv prosent har opplevd det én eller noen ganger i året. 17 prosent har blitt utestengt eller ikke fått delta sjeldnere enn én gang i året. Totalt har en høyere andel jenter enn gutter opplevd dette (42 mot 33 prosent), mens det er relativt små forskjeller mellom ulike aldersgrupper. Andelen som månedlig eller oftere har vært utsatt for utestenging eller å ikke få delta på internett, spill eller mobil, er høyest blant jenter i 16-årsalderen (14 prosent).

Figur 58: Prosentandel av gutter og jenter som månedlig eller oftere selv har opplevd følgende på internett, spill eller mobil.

Tabellen nedenfor viser resultatene for gutter og jenter i alderen 14 til 16 år sammenlignet med resultatene fra 2016. For guttene finner vi en økning fra ti til 15 prosent som månedlig eller oftere har opplevd at noen har vært slemme eller mobbet dem på internett, spill eller mobil. For jentene har det vært en økning i andelen som månedlig eller oftere har opplevd å bli utestengt eller å ikke fått delta; fra åtte til tolv prosent. Ellers er tallene relativt stabile både for guttene og jentene.

Tabell 21: Prosentandel av gutter og jenter som månedlig eller oftere selv har opplevd at noen har gjort noe av følgende på internett, spill eller mobil. Tidsserie.

Selv opplevd månedlig eller oftere	14–16 år				17–18 år	
	2016		2018		2018	
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter
Vært slemme med deg eller mobbet deg på internett/mobil/spill	10	9	15	7	16	4
Truet deg på internett/mobil/spill	11	3	13	5	16	3
Lagt ut bilder av deg som gjorde deg trist eller sint	3	7	4	6	3	5
Utestengt deg eller ikke latt deg få delta	8	8	7	12	6	10

Har selv mobbet, truet eller utestengt noen på internett, spill eller mobil

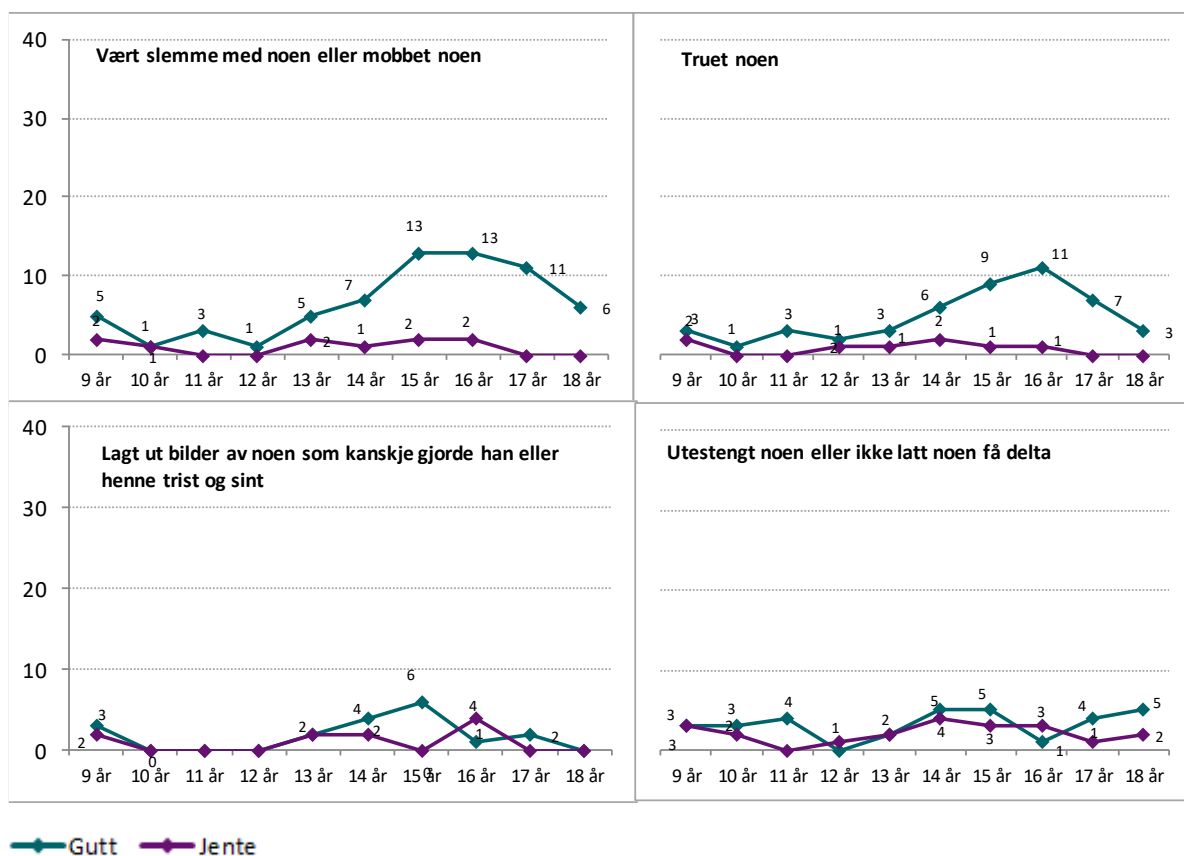
Totalt 14 prosent av barn og unge i alderen 9 til 18 år svarer at de har vært slemme med eller mobbet noen på internett, spill eller mobil. Fire prosent har gjort dette månedlig eller oftere, tre prosent har gjort det én eller noen ganger i året, mens sju prosent har gjort det sjeldnere enn én gang i gåret. En noe større andel av guttene enn jentene har vært slemme med eller mobbet noen på internett, spill eller mobil. Totalt oppgir 19 prosent av guttene at de har gjort det, mot ti prosent av jentene, og kjønnsforskjellen er størst fra 15 til 18 år. Av guttene har 29 prosent av 14–16-åringene og 31 prosent av 17–18-åringene vært slemme med eller mobbet noen på internett, spill eller mobil. Blant jentene gjelder dette 18 prosent av 15–16-åringene, og tolv prosent av 17–18-åringene. Guttene har også hyppigere enn jentene vært slemme med eller mobbet noen, og størst forskjell finner vi blant de mellom 15 og 17 år. Rundt ti prosentpoeng flere av guttene enn jentene i denne aldersgruppen har månedlig eller oftere vært slemme med eller mobbet noen på internett, spill eller mobil.

Det er også en høyere andel gutter enn jenter som oppgir at de har truet noen. Totalt 13 prosent av guttene og fire prosent av jentene har utsatt noen for trusler på internett, spill eller mobil. Fem prosent av guttene har gjort dette månedlig eller oftere, mot under én prosent av jentene. Det er blant guttene mellom 15 og 17 år vi finner de høyeste andelen som månedlig eller oftere har utsatt andre for trusler på internett, spill eller mobil (sju til elleve prosent).

14 prosent har lagt ut bilder av andre som kanskje gjorde dem triste eller lei seg, omtrent like mange gutter som jenter. Andelen er høyest blant 15–16-åringene (21 prosent). Totalt to prosent har gjort dette månedlig eller oftere, en andel som er forholdsvis stabil på tvers av kjønn og alder.

20 prosent av barn og unge i alderen 9 til 18 år har selv utestengt eller ikke latt noen få delta på internett, spill eller mobil. Tre prosent har gjort dette månedlig eller oftere, fire prosent én eller noen ganger i året, mens 13 prosent har gjort det sjeldnere enn én gang i året. Det er gjennomgående små kjønnsforskjeller, og andelen er totalt høyest blant 15–16-åringene (25 prosent). Det er små forskjeller ut fra kjønn og alder når det gjelder hvor mange som månedlig eller oftere har utestengt eller ikke latt noen få delta på internett, spill eller mobil.

Figur 59: Prosentandel av gutter og jenter som månedlig eller oftere selv har gjort følgende på internett, spill eller mobil.

Sammenlignet med 2016, er det en liten økning i andelen gutter i alderen 14 til 16 år som månedlig eller oftere har vært slem med eller mobbet noen (fra sju til elleve prosent), eller truet noen (fra fire til ni prosent) på internett, spill eller mobil. Det er relativt få jenter i denne aldersgruppen som selv har gjort handlingene skissert i dette kapittelet, og tallene er relativt stabile sammenlignet med 2016.

Tabell 22: Prosentandel av gutter og jenter som månedlig eller oftere selv har gjort noe av følgende på internett, spill eller mobil. Tidsserie.

	14-16 år				17-18 år	
	2016		2018		2018	
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter
Selv gjort månedlig eller oftere						
Vært slem med eller mobbet noen på internett/spill/mobil	7	1	11	2	10	0
Truet noen på internett/spill/mobil	4	1	9	1	6	0
Lagt ut bilder av noen som kanskje gjorde han eller henne trist og sint	2	1	3	3	2	0
Utestengt noen eller ikke latt noen få delta	6	2	4	3	4	2

Oppsummert om nettmobbing

Jevnt over er det barn i alderen 14 til 18 år som i størst grad har opplevd, gjort eller observert handlingene som er skissert i dette kapittelet. Figur 60 omfatter derfor kun denne aldersgruppen når vi oppsummerer hvor utbredt slike handlinger er blant jenter og gutter.

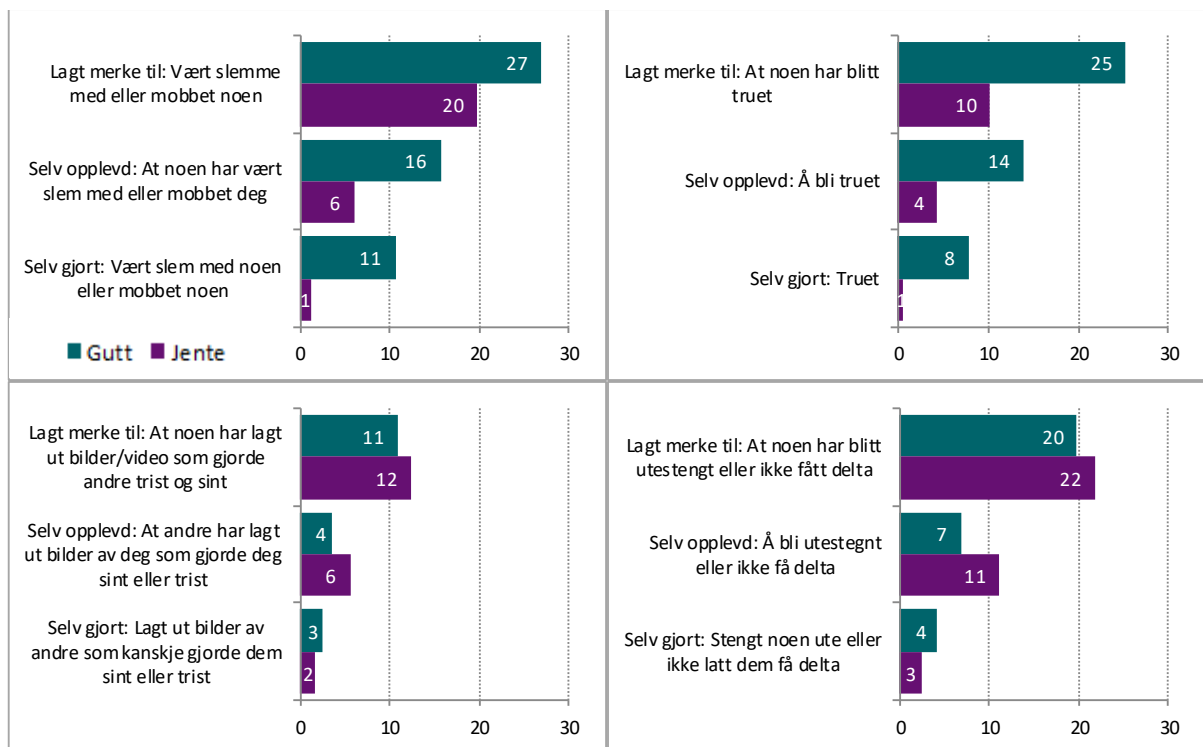
Resultatene viser en klar kjønnsforskjell i andelen som månedlig eller oftere har opplevd, gjort eller observert handlinger som innebærer å være slemme med noen, mobbe eller true noen på internett, spill eller mobil. Slike handlinger observeres og utføres betydelig oftere av gutter enn jenter. 27 prosent av guttene i alderen 14 til 18 år har lagt merke til at noen har vært slemme med noen eller mobbet noen på internett, spill eller mobil. 16 prosent har månedlig eller oftere vært utsatt for dette selv, og elleve prosent har utsatt andre for dette. Dette gjelder betraktelig færre av jentene i samme alder. 20 prosent av jentene har månedlig eller oftere lagt merke til at noen har vært slemme med noen eller mobbet noen på internett, spill eller mobil. Seks prosent har selv vært utsatt for dette, og kun én prosent har månedlig eller oftere utsatt andre for det.

25 prosent av guttene i alderen 14 til 18 år har månedlig eller oftere lagt merke til at noen har blitt truet på internett, spill eller mobil, mens 14 prosent selv har vært utsatt for dette. Åtte prosent sier at de månedlig eller oftere har truet andre på internett spill eller mobil. Blant jentene er andelene henholdsvis ti, fire og én prosent.

Betydelig høyere andeler jenter enn gutter i denne alderen har både observert og vært utsatt for handlinger som omhandler utestenging og å legge ut bilder/video av andre som gjorde dem sinte eller triste.¹⁸ Det er imidlertid små kjønnsforskjeller i andelen som rapporterer at dette har skjedd månedlig eller oftere.

Figur 60: Prosentandel av gutter og jenter i alderen 14 til 18 år som en eller flere ganger i måneden eller oftere selv har opplevd, gjort eller lagt merke til de ulike handlingene på internett, spill eller mobil.

¹⁸ 53 prosent av jentene i alderen 14 til 18 år har lagt merke til at en eller flere har lagt ut bilder/video av noen som gjorde han/henne trist eller sint mot 45 prosent av guttene. 34 prosent av jentene i denne alderen har opplevd at andre har lagt ut bilder av dem som gjorde dem trist eller sint mot 21 prosent av guttene. 64 prosent av jentene i alderen 14 til 18 år har lagt merke til at noen har blitt utestengt eller ikke fått delta på internett, spill eller mobil mot 54 prosent av guttene. 43 prosent av jentene har opplevd at de ble utestengt på internett, spill eller mobil mot 32 prosent av guttene.

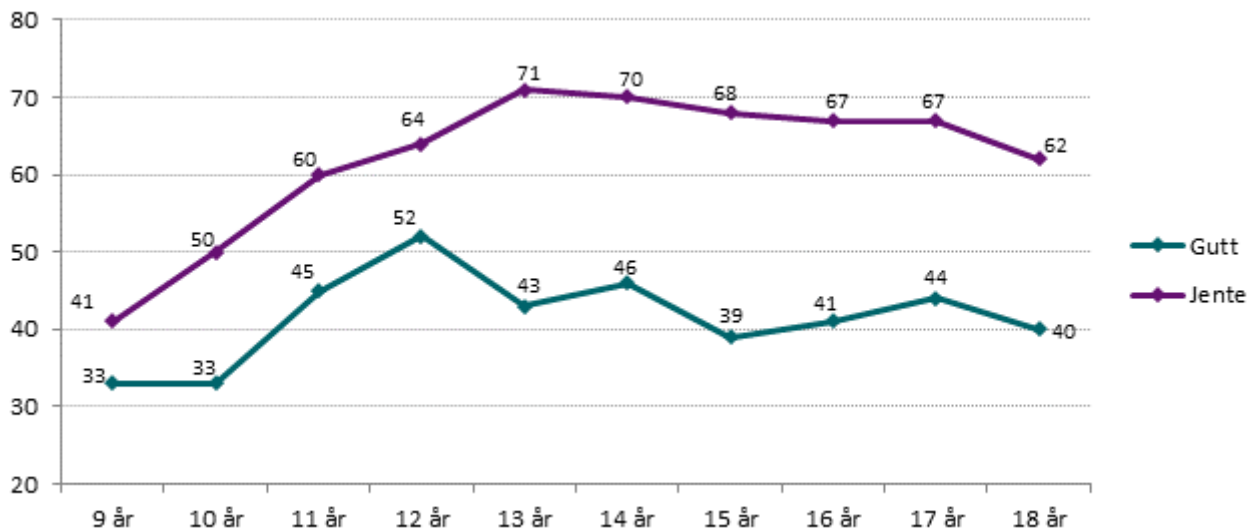

Rapportering om ting som skjer på internett

53 prosent av barn og unge i alderen 9 til 18 år har sagt fra om noe som har skjedd på internett, for eksempel nettmobbing, bilde eller video som noen har delt uten tillatelse eller innhold man har reagert på. Det er mest vanlig å si ifra til venner (27 prosent), foreldre (27 prosent) eller til nettsiden/tjenesten/appen (elleve prosent). Videre har åtte prosent sagt ifra til læreren, og sju prosent har sagt ifra til søsken.

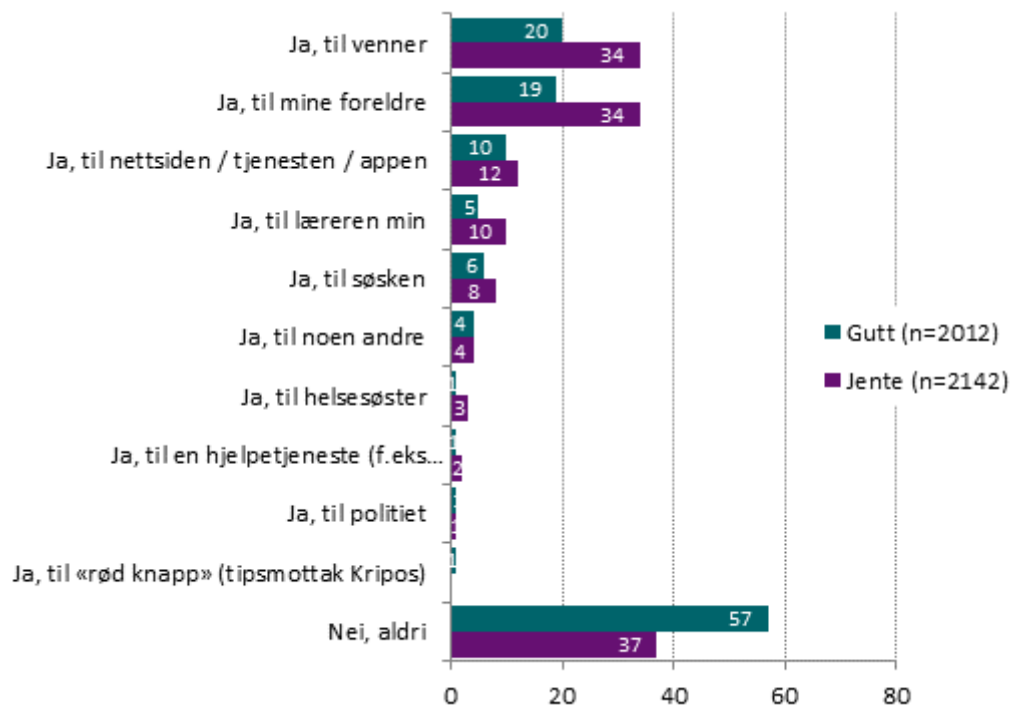
Det er forholdsvis store forskjeller både ut fra kjønn og alder. Totalt har 63 prosent av jentene og 43 prosent av guttene sagt fra om noe som har skjedd på internett. Kjønnforskjellen er størst fra 13-årsalderen. Blant jentene øker andelen som har sagt ifra, opp til 13-årsalderen for så å svakt synke noe mot 18 år. Blant guttene øker andelen som har sagt ifra opp til de er 12 år og synker deretter noe.

Figur 61: Prosentandel av gutter og jenter som noen gang har sagt ifra om noe som har skjedd på internett. For eksempel nettmobbing, bilde eller video som noen har delt uten tillatelse eller innhold man har reagert på.

Jenter sier oftere ifra til foreldre og venner enn gutter. 34 prosent av jentene har sagt ifra til foreldre og samme andel har sagt ifra til venner mot henholdsvis 19 og 20 prosent av guttene.

Figur 62: Har du noen gang sagt fra om noe som har skjedd på internett? For eksempel nettmobbing, bilde eller video som noen har delt uten tillatelse eller innhold du har reagert på. Prosent.

Tabell 23: Har du noen gang rapportert eller sagt fra om noe som har skjedd på internett? Prosent. Tidsserie.

	ALDER								
	9–11 år			12–14 år			15–16 år		17–18 år
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2016	2018	2018
Ja, til nettsiden/tjenesten/appen**	15	8	6	22	17	9	20	13	16
Ja, til politiet	1	2	1	1	1	1	3	2	2
Ja, til søsken*	-	11	6	-	8	6	9	7	9
Ja, til læreren min	4	6	6	4	8	8	10	7	8
Ja, til helsesøster*	-	2	2	-	1	2	3	1	3
Ja, til venner*	-	19	13	-	27	30	40	35	33
Ja, til mine foreldre	23	26	32	18	26	30	25	21	20
Ja, til «rød knapp»*	-	1	0	-	1	1	2	1	0
Ja, til en hjelpetjeneste	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Ja, til noen andre	8	5	3	14	4	5	4	4	2
Nei, aldri	62	61	55	52	50	43	42	45	44

* Nye alternativ i 2016

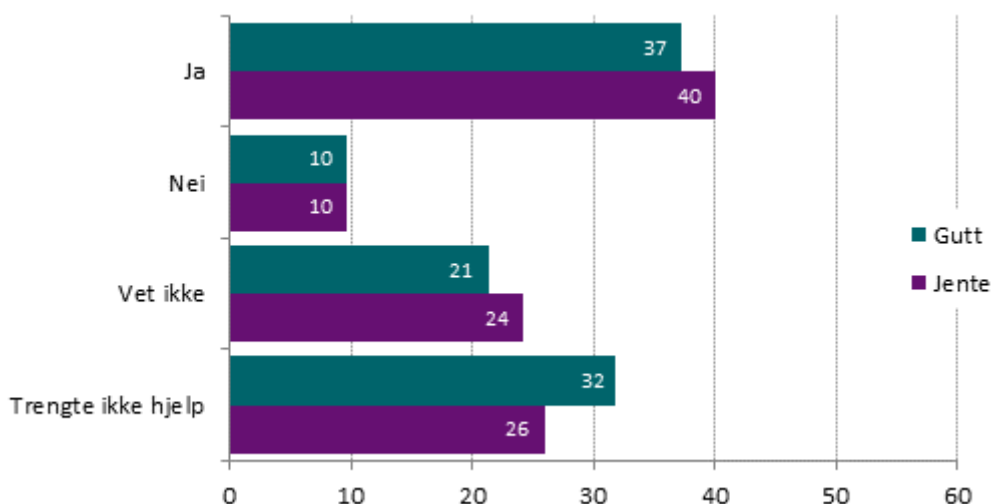
** I 2014 sto det bare «nettsiden», mens det i 2016 og 2018 er lagt til «tjenesten og appen»

Tabellen ovenfor viser sammenligning over tid for barn i alderen 9 til 16 år¹⁹. For barna i alderen 9 til 11 år har det vært en økning i andelen som har sagt fra – fra 39 prosent i 2016 til 45 prosent i 2018. Det er først og fremst når det gjelder å si fra til foreldre vi finner en økning, fra 26 prosent i 2016 til 32 prosent i 2018. Når det gjelder barna i alderen 12 til 14 år har andelen som har sagt ifra om noe som har skjedd på internett, økt fra 50 prosent i 2016 til 57 prosent i 2018. Vi finner en liten økning i andelen som har sagt fra til venner (fra 27 til 30 prosent) og til foreldre (fra 26 til 30 prosent), mens andelen som har sagt fra til nettsiden/tjenesten/appen har gått ned fra 17 prosent i 2016 til ni prosent i 2018. Blant barn i alderen 15 til 16 år, er det forholdsvis liten forskjell i andelen som har sagt ifra, men færre har gitt beskjed til nettsiden/tjenesten/appen (13 mot 20 prosent).

De som har sagt fra om noe som har skjedd på internett ble spurt om de fikk noe hjelp fra den eller de som de sa fra til. Totalt 39 prosent svarte at de fikk hjelp, mens ti prosent ikke fikk hjelp. 23 prosent svarte *vet ikke* på spørsmålet, mens 28 prosent svarte at de ikke trengte hjelp. Andelen som fikk hjelp er forholdsvis lik blant jentene og guttene – henholdsvis 40 og 37 prosent. En litt høyere andel av guttene enn jentene svarte at de ikke trengte hjelp (32 mot 26 prosent).

¹⁹ For barn i alderen 15 til 16 år sammenligner vi kun med 2016 fordi det de tidligere årene kun ble samlet inn data til og med 10. klasse. For unge i alderen 17 til 18 år har vi ikke et sammenligningsgrunnlag.

Figur 63: Fikk du noen hjelp fra den du rapporterte/sa fra til? Prosent av de som har sagt ifra.

Andelen som fikk hjelp fra den/de rapporterte til, er høyest blant de i alderen 9 til 12 år (43 prosent). Sammenlignet med 2016, er dette en svak nedgang på fire prosentpoeng. I aldersgruppen 15 til 16 år har andelen som fikk hjelp økt fra 29 til 35 prosent. Ellers er det forholdsvis stabile tall over tid.

Tabell 24: Fikk du noen hjelp fra den du rapporterte/sa fra til? Prosent av de som har sagt ifra.

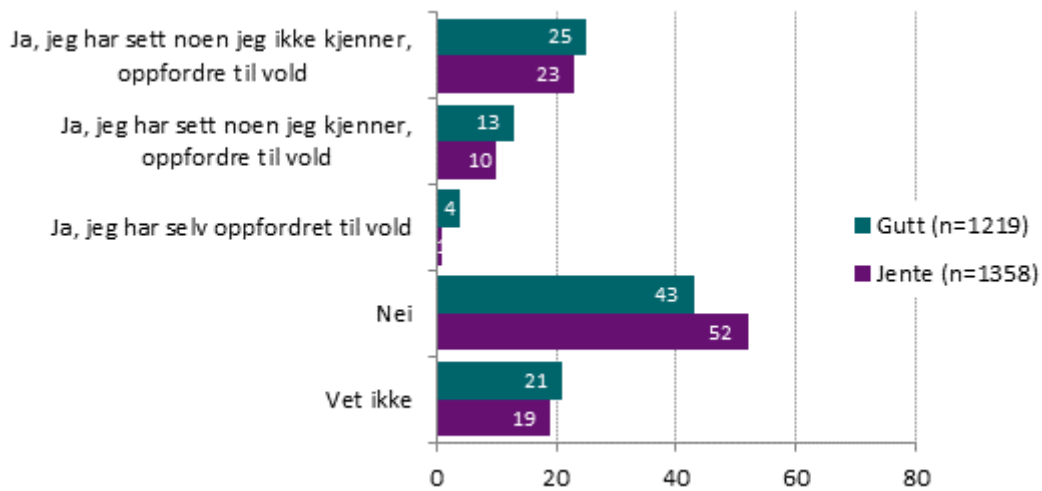
	ALDER						
	9-11 år		12-14 år		15-16 år		17-18 år
	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2018
Ja	47	43	39	40	29	35	38
Nei	13	9	10	9	15	13	10
Vet ikke	21	26	21	22	25	23	22
Trengte ikke hjelp	20	22	30	29	31	30	30
Antall (n)	339	473	477	839	389	486	421

Oppfordring til vold på sosiale medier eller på nett

Tre prosent av barn og unge i alderen 13 til 18 år har oppfordret til vold gjennom sosiale medier eller på nett, mens tolv prosent kjenner noen som har gjort det. 24 prosent har sett noen de ikke kjenner, oppfordre til vold. 20 prosent har svart *vet ikke*, mens 48 prosent har svart nei på spørsmålet.

Andelen som selv har oppfordret til vold, omfatter fire prosent av guttene og én prosent av jentene. Videre kjenner 13 prosent av guttene noen som har oppfordret til vold, mot ti prosent av jentene. Det er blant guttene i 15-16-årsalderen vi finner høyest andel som selv har oppfordret til vold gjennom sosiale medier eller på nett (seks prosent).

Figur 64: Prosentandel av gutter og jenter som selv har, eller kjenner noen som har oppfordret til vold gjennom sosiale medier eller på nett. Spørsmålet er kun stilt til de mellom 13 og 18 år.

Tabell 25: Har du sett andre oppfordre til vold eller selv oppfordret til vold gjennom sosiale medier eller på nett? Prosent. Spørsmålet er kun stilt til de mellom 13 og 18 år.

	ALDER						Totalt
	13-14 år		15-16 år		17-18 år		
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	
Ja, jeg har selv oppfordret til vold	4	1	6	1	4	0	3
Ja, jeg har sett noen jeg kjenner, oppfordre til vold	12	8	14	12	14	10	12
Ja, jeg har sett noen jeg ikke kjenner, oppfordre til vold	20	16	25	27	33	24	24
Nei	47	55	40	48	42	53	48
Vet ikke	24	23	24	17	14	17	20
Antall (n)	468	435	418	485	326	426	2 616

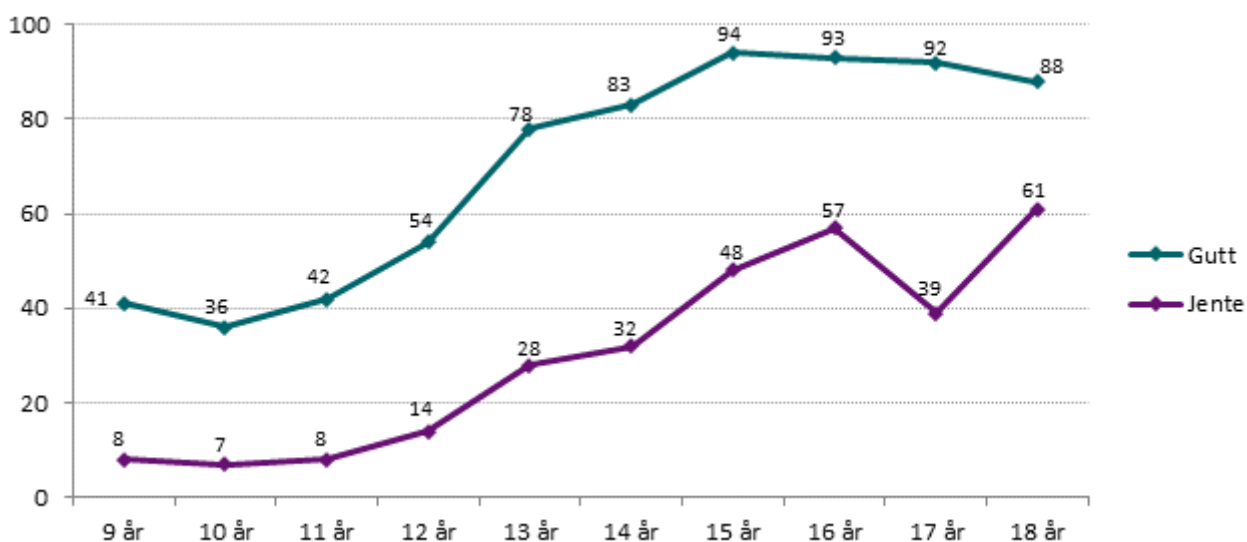
Aldersgrenser på kino, tv, sosiale medier og spill

Spill med 18-årsgrense

De som oppga at de spiller spill, for eksempel på PC, Playstation, mobil og nettbrett, ble spurt om de har spilt spill med aldersgrense 18 år. 25 prosent av barna i alderen 9 til 11 år og 52 prosent av barna i alderen 12 til 14 år har spilt spill med 18-års aldersgrense. Andelen øker naturlig nok med alderen, og vi finner at 78 prosent av de i alderen 15 til 16 år har spilt spill med aldersgrense 18 år og 75 prosent av 17-18-åringene.

Det er betydelig forskjell mellom jenter og gutter når det gjelder å spille spill med aldersgrense 18 år. Totalt har 70 prosent av guttene spilt spill med aldersgrense 18 år mot kun 26 prosent av jentene. Figur 65 viser at en betydelig høyere andel gutter enn jenter har spilt spill med 18-årsgrense innenfor alle aldersgrupper.

Figur 65: Prosentandel av gutter og jenter som har spilt spill med 18-års aldersgrense. Prosentandel av de som har spilt spill.

Sammenlignet med 2016 har andelen som har spilt spill med aldersgrense 18 år økt fra 32 til 40 prosent blant guttene i alderen 9 til 11 år. Videre har den økt fra 60 til 71 prosent blant guttene i alderen 12 til 14 år og fra 88 til 94 prosent blant guttene i alderen 15 til 16 år. Det er også en økning i andelen som har spilt spill med denne aldersgrensen, blant jentene, da først og fremst blant jentene fra 12 år og eldre.

Tabell 26: Prosentandel som har spilt dataspill med 18-års aldersgrense. Prosentandel av de som spiller spill. Tidsserie.

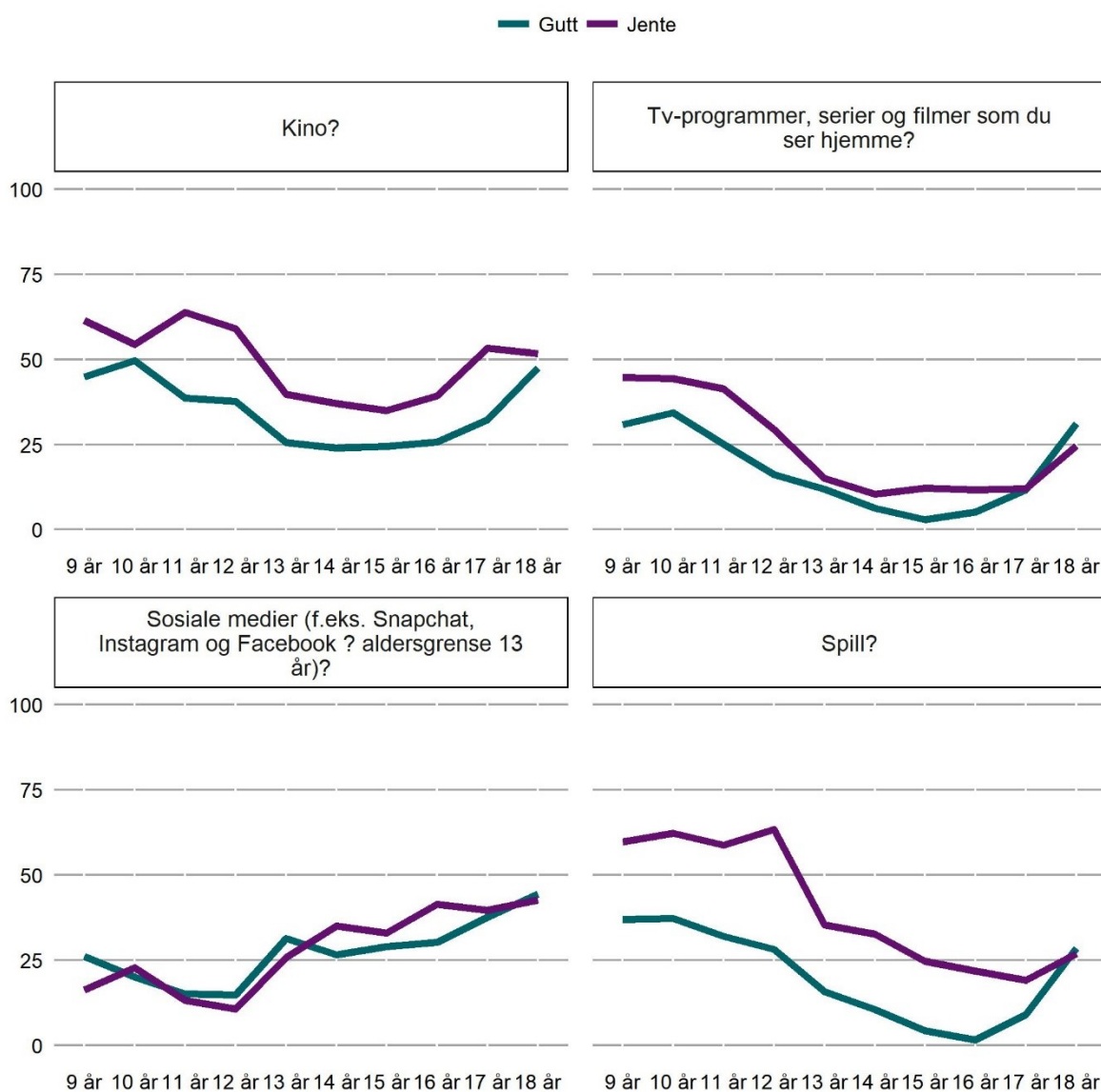
	ALDER					
	9-11 år		12-14 år		15-16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Gutter	32	40	60	71	88	94
Jenter	8	8	17	23	49	53

Følger barn og unge aldersgrensene?

Totalt oppgir 41 prosent at de alltid følger aldersgrensene på kino, og dette er mediet som flest alltid følger aldersgrensene på. 30 prosent svarer at de alltid følger aldersgrensene på spill, 28 prosent på sosiale medier, mens 20 prosent svarer at de alltid følger aldersgrensene på tv-programmer, serier og filmer de ser hjemme.

Flere jenter enn gutter følger alltid aldersgrensene på kino, spill og tv-program, serier og filmer de ser hjemme. Denne kjønnsforskjellen finner vi i alle aldersgrupper og i størst grad når det gjelder kino og spill. Totalt 49 prosent av jentene følger alltid aldersgrensene på kino, mot 34 prosent av guttene. Videre følger 39 prosent av jentene alltid aldersgrensen på spill sammenlignet med 19 prosent av guttene. Kjønnsforskjellen er mindre når det gjelder sosiale medier, og i alderen 11 til 13 år er det litt flere gutter enn jenter som alltid følger aldersgrensene.

Figur 66: Prosentandel av gutter og jenter som alltid følger aldersgrensene.

Hvorfor følger ikke barn og unge alltid aldersgrensene?

De som aldri følger aldersgrensene på filmer på kino, tv-program, serier og filmer på tv og nett eller bare følger dem noen ganger, ble spurt om hvorfor de ikke følger aldersgrensene.

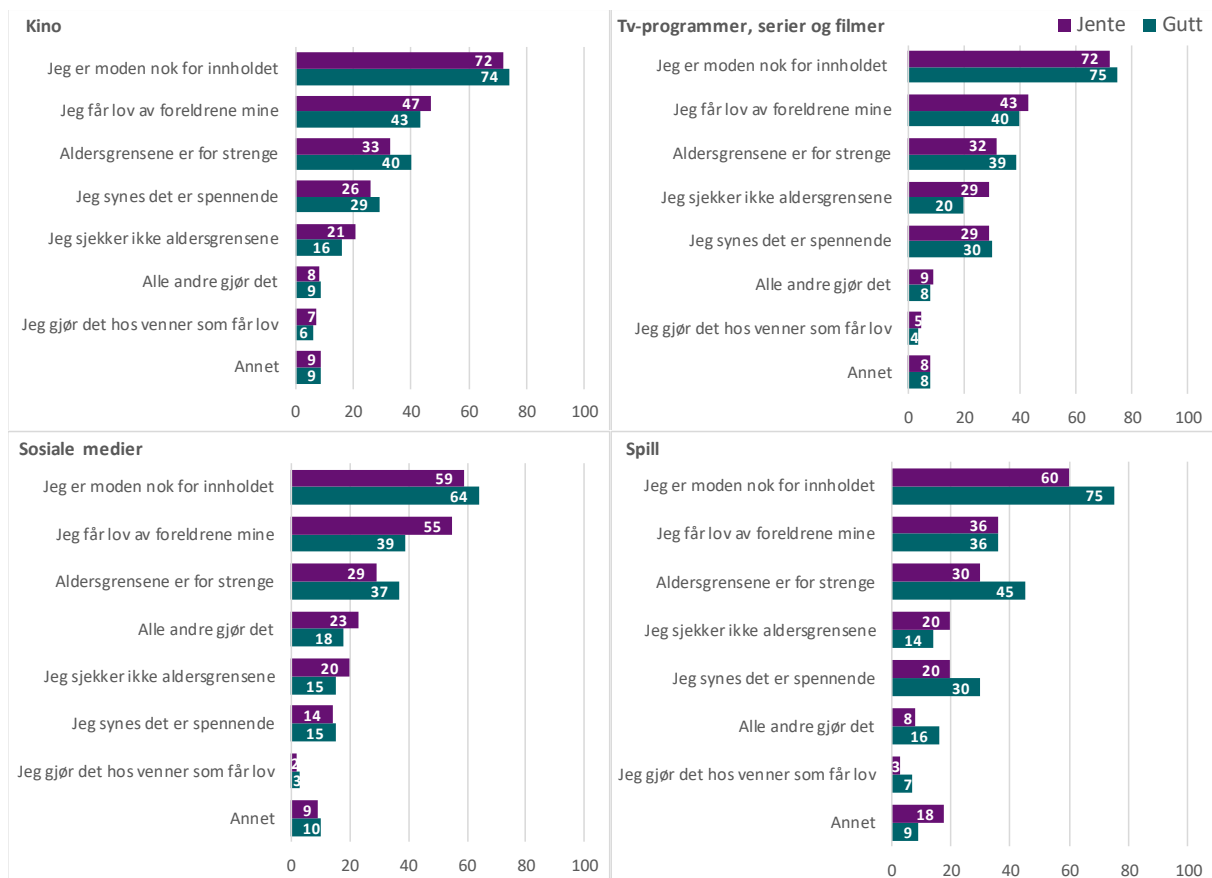
De fleste bryter aldersgrensene fordi de mener at de er moden nok for innholdet. Dette gjelder uavhengig av medium, men årsaken oppgis noe sjeldnere når det gjelder brudd på aldersgrenser på sosiale medier (61 prosent) sammenlignet med de andre mediene (70–74 prosent).

Omtrent halvparten (48 prosent) av de som bryter aldersgrensen på sosiale medier, svarer at de får lov av sine foreldre. Dette er også en vanlig årsak til brudd på aldersgrenser på de andre mediene. 45 prosent har brutt aldersgrensene på kino fordi de fikk lov av foreldre, og 42 prosent har av samme årsak brutt aldersgrensene på tv-program, serier og filmer. 36 prosent har brutt aldersgrensen på spill fordi de fikk lov av sine foreldre.

Det er også mange som oppgir at de bryter aldersgrensene fordi de mener at de er for strenge. Dette gjelder 40 prosent av de som har brutt aldersgrensene på spill. Videre har 37 og 35 prosent av denne

årsak brutt aldersgrensene på henholdsvis kino eller tv-program, serier og filmer. Totalt 33 prosent har brutt aldersgrensene på sosiale medier fordi de mener de er for strenge.

Figur 67: Hvorfor følger du ikke alltid aldersgrensene på...? Prosent av de som ikke alltid følger.

Både blant gutter og jenter er de vanligste årsakene til brudd på aldersgrensene egen vurdering av modenhet, at de får lov av foreldrene sine eller at de synes aldersgrensene er for strenge. Andelen som bryter aldersgrensene fordi de mener de er for strenge, er gjennomgående høyere blant guttene enn jentene. Størst forskjell finner vi når det gjelder spill der 45 prosent av guttene mot 30 prosent av jentene har brutt aldersgrensene fordi de mente de var for strenge. Det er også en betydelig høyere andel av guttene enn jentene som har brutt aldersgrensene på spill fordi de mener at de er modne nok for innholdet (75 mot 60 prosent) eller fordi de syntes det var spennende (30 mot 20 prosent).

Det er generelt flere av jentene enn guttene som har brutt aldersgrensene fordi de fikk lov av foreldrene sine, særlig om vi ser på sosiale medier. 55 prosent av jentene mot 39 prosent av guttene fikk lov av foreldrene til å bryte aldersgrensen på sosiale medier. Det er også noe vanligere blant jentene enn guttene å bryte aldersgrenser fordi de ikke sjekker disse.

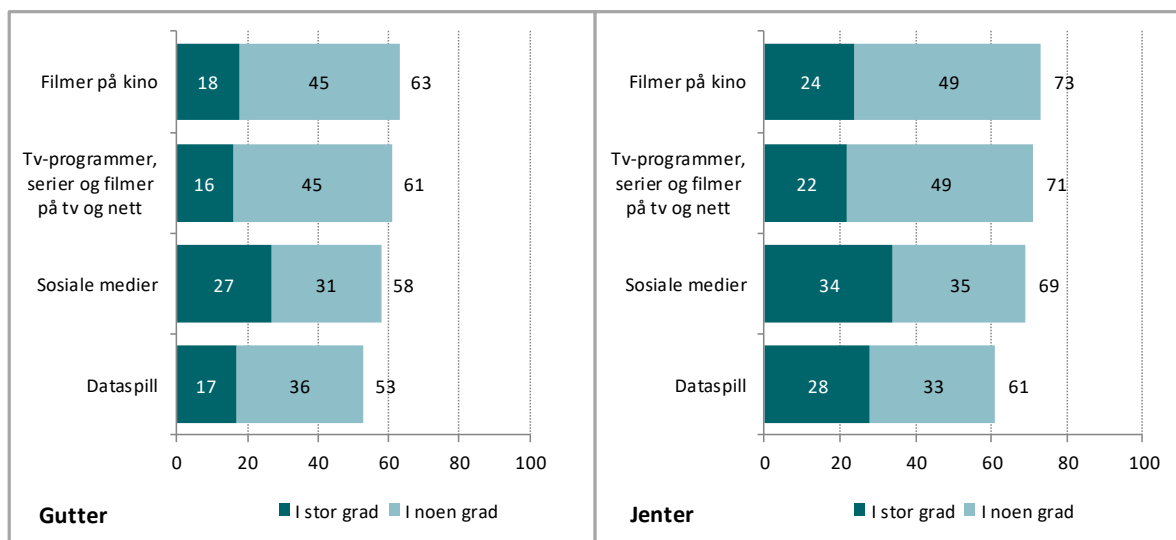
I hvor stor grad mener barn og unge at aldersgrensene er riktige?

31 prosent synes i stor grad at aldersgrensene på sosiale medier er riktige. Andelene som i stor grad synes aldersgrensene på øvrige medier er riktige, varierer fra 19 til 22 prosent. Dersom vi slår sammen andelene som i noen og stor grad mener aldersgrensene er riktige, er det kino som flest mener har riktig aldersgrense (68 prosent). Deretter følger tv-program, serier og filmer på tv og nett (66 prosent) og sosiale medier (64 prosent). Det er aldersgrenser på dataspill som færrest, i noen eller stor grad, 86

mener er riktige (56 prosent). Andelene som mener at aldersgrensene i liten grad er riktige, varierer fra 19 prosent når det gjelder kino, til 26 prosent når det gjelder spill.²⁰

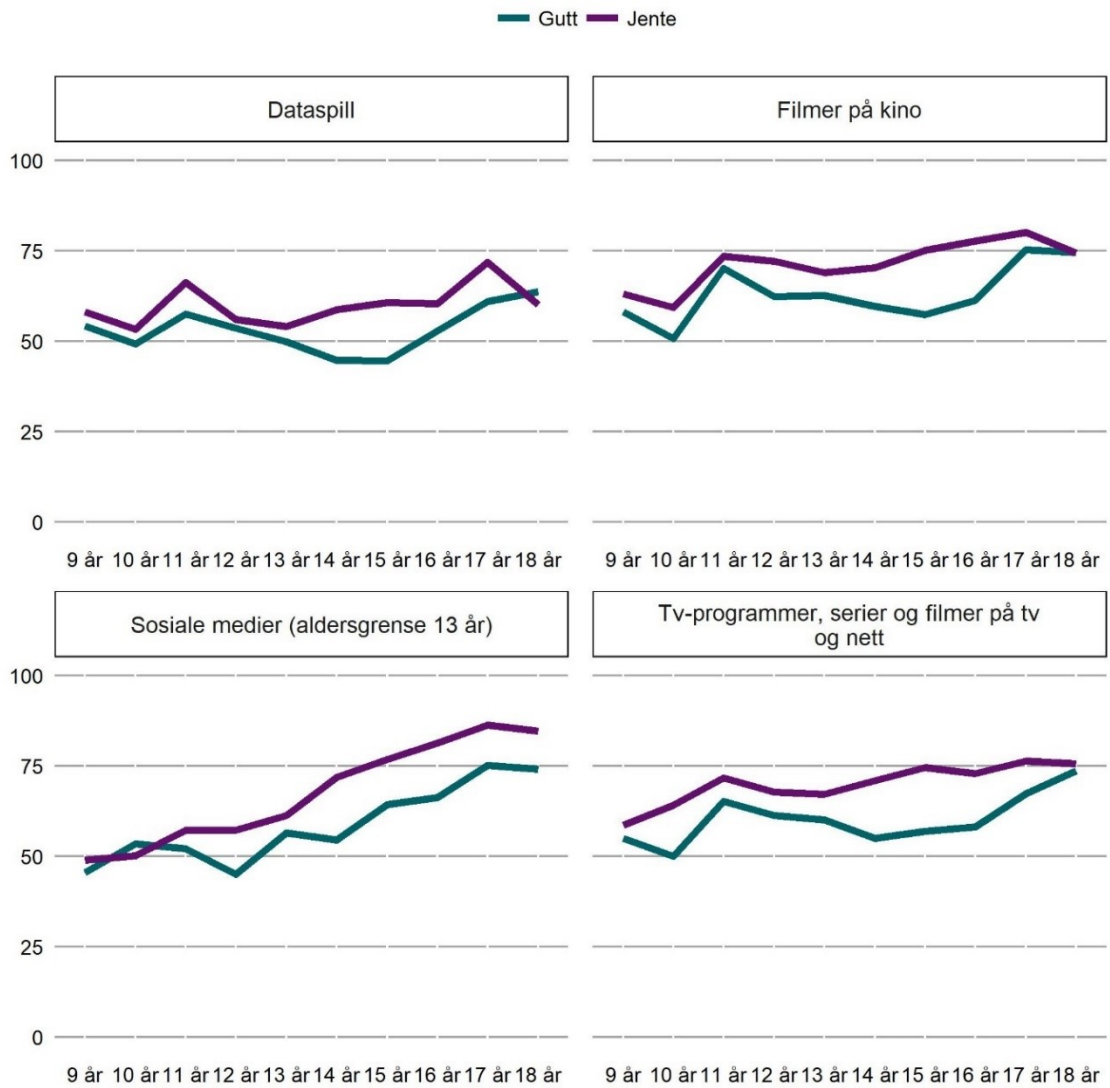
Det er et gjennomgående mønster at jentene i større grad enn guttene oppfatter aldersgrensene som riktige. Rundt ti prosentpoeng flere jenter enn gutter synes i noen eller stor grad at aldersgrensene er riktige på de ulike mediene. Vi kan også merke oss at andelen som synes aldersgrensene på sosiale medier i noen eller stor grad er riktige, øker med alderen for begge kjønn.

Figur 68: Prosentandel som har svart at aldersgrensen i *noen grad* og *stor grad* er riktige.

²⁰ Det er også mulig å svare *vet ikke* på spørsmålet, og derfor vil ikke summen bli 100.

Figur 69: Prosentandel av gutter og jenter som har svart at aldersgrensen i noen grad og stor grad er riktige.

Kildekritikk

Å finne og forstå informasjon

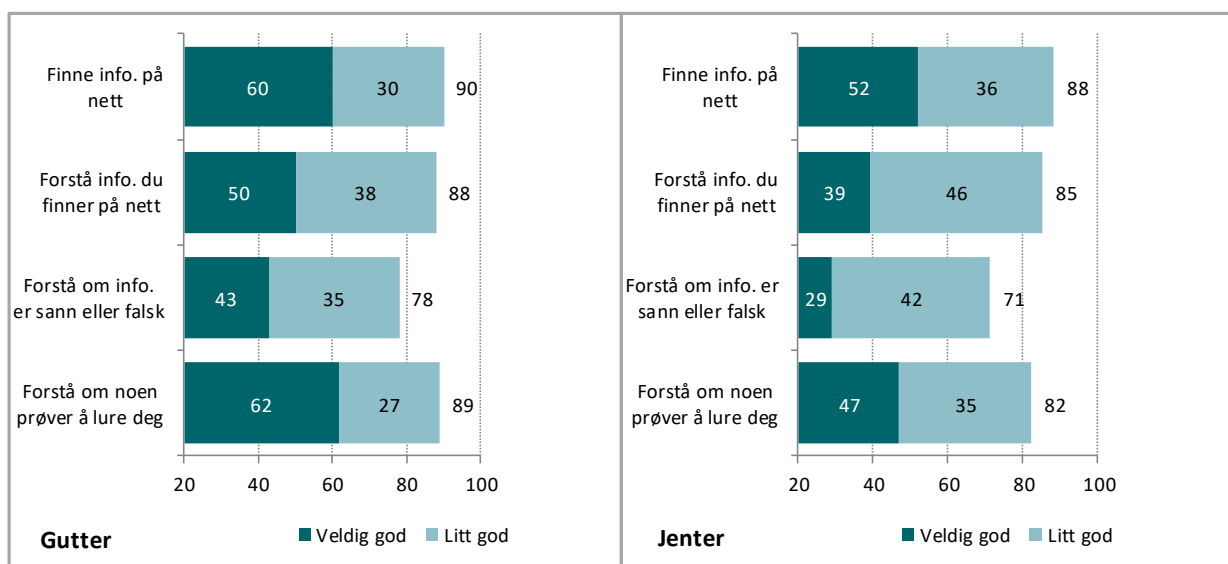
Barn og unge i alderen 13 til 18 år ble bedt om å vurdere hvor gode de er til å finne og forstå informasjon på nett. De ble også bedt om å vurdere hvor gode de er til å forstå om informasjonen er sann eller falsk og om noen prøver å lure dem.

De fleste mener de er litt eller veldig god til å finne informasjon på nett (89 prosent) og til å forstå informasjonen de finner (86 prosent). Det er forholdsvis små kjønnsforskjeller i andelene som totalt sett mener de er veldig eller litt god på å finne informasjon på nett og forstå denne. En høyere andel av guttene enn jentene mener imidlertid at de er veldig god, mens jentene i større grad svarer at de er litt god.²¹ Blant jentene øker andelen som mener de er litt eller veldig god til å finne og forstå informasjon på nett med alderen, mens det blant guttene er mindre forskjell mellom aldersgrupper.

Totalt sett oppgir 85 prosent av barn og unge i alderen 13 til 18 år at de er litt eller veldig god til å forstå om noen prøver å lure dem, mens 74 prosent mener de er litt eller veldig god til å forstå om informasjon er sann eller falsk. Andelene øker med alderen for begge kjønn.

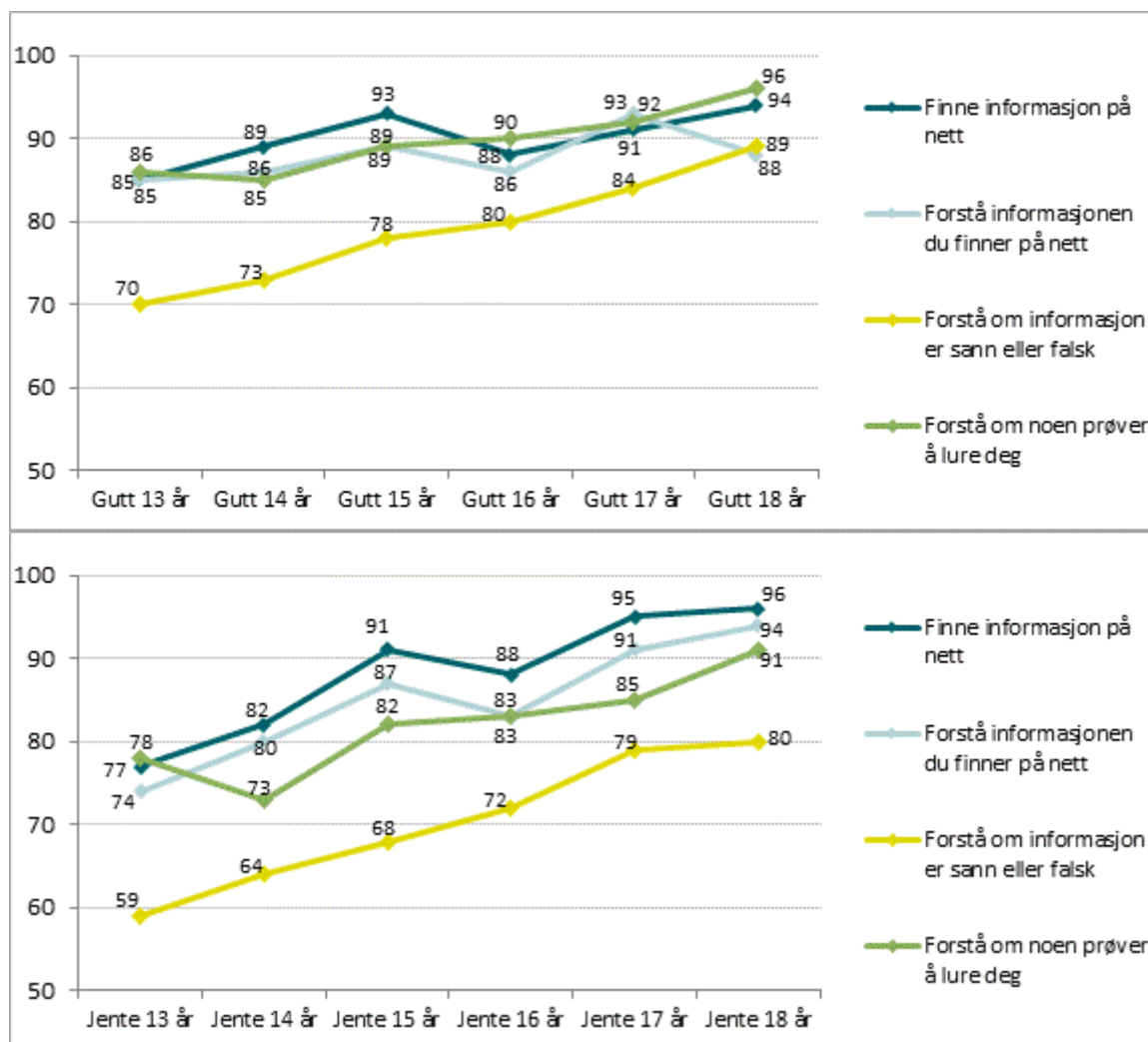
Guttene har betydelig større tro på egen evne til å forstå om noen prøver å lure dem og om informasjon er sann eller falsk, enn jentene. Kjønnsforskjellen er særlig tydelig når vi ser på andelene som mener de er veldig gode; 62 prosent av guttene mener de er veldig gode til å forstå om noen prøver å lure dem mot 47 prosent av jentene. Videre mener 43 prosent av guttene at de er veldig god på å forstå om informasjon er sann eller falsk, sammenlignet med 29 prosent av jentene.

Figur 70: Hvor god mener du selv at du er på følgende? Prosent.

²¹ 60 prosent av guttene mener de er veldig god på å finne informasjon på nett, mens 30 prosent mener at de er litt god. Blant jentene er andelene henholdsvis 52 og 36 prosent. 50 prosent av guttene mener de er veldig god på å forstå informasjonen de finner på nett, og 38 prosent mener de er litt god. Blant jentene er andelene henholdsvis 39 og 46 prosent.

Figur 71: Hvor god mener du selv at du er på følgende? Prosent. Andel som har svart litt eller veldig god.

Hva gjør barn og unge når de kommer over nyheter/informasjon de mistenker er usanne?

37 prosent svarer at de sjekker opp gjennom nettsøk dersom de mistenker at nyheter/informasjon de kommer over er usanne, og 31 prosent sjekker kjente nyhetskilder (NRK, VG, Dagbladet, Aftenposten). 30 prosent spør voksne og 22 prosent spør venner ved slik mistanke. Videre oppgir 18 prosent at de sjekker ved hjelp av faktasjekkjenester, og seks prosent svarer at de skriver sin mening i kommentarfelt eller på sosiale medier. 35 prosent gjør ingenting dersom de mistenker at nyheter/informasjon de kommer over er usanne.

En større andel av jentene enn guttene gjør noe aktivt dersom de kommer over nyheter/informasjon de mistenker er usanne. 44 prosent av guttene svarer at de ikke gjøre noe, mens 28 prosent av jentene svarer det samme. Tendensen er også at desto eldre de er, jo mer aktivt forholder de unge seg ved slik mistanke. 49 prosent av guttene og 30 prosent av jentene i alderen 13 til 14 år svarer at de ikke gjøre noe ved mistanke om usanne nyheter/informasjon, mens 39 prosent av guttene og 24 prosent av jentene i alderen 17 til 18 år svarer det samme.

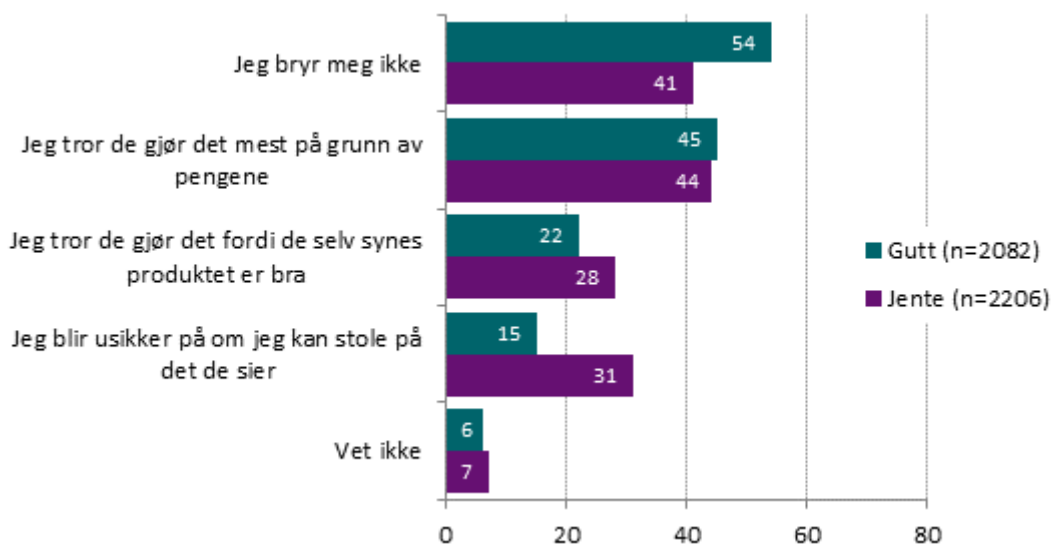
Tabell 27: Hva gjør du når du kommer over nyheter/informasjon som du mistenker er usanne? Prosent.

	ALDER						Totalt
	13-14 år		15-16 år		17-18 år		
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	
Skriver min mening i kommentarfelt eller på sosiale medier	10	5	8	4	6	3	6
Sjekker ved hjelp av faktasjekkjenester	10	13	15	21	20	32	18
Sjekker opp gjennom nettsøk	21	25	37	41	43	55	37
Sjekker kjente nyhetskilder (NRK, VG, Dagbladet, Aftenposten)	16	27	24	36	33	50	31
Tar kontakt med redaksjonen/journalisten	1	0	1	0	1	1	1
Spør voksne	26	49	16	39	13	29	30
Spør venner	15	26	14	28	14	30	22
Annet	8	6	6	5	8	6	6
Ingenting	49	30	43	29	39	24	35
Antall (n)	473	441	421	485	344	432	2 658

Hva synes barn og unge om bloggere og youtubere som får betalt for å snakke om produkter på nett?

Nesten halvparten (47 prosent) av barn og unge i alderen 9 til 18 år svarer at de ikke bryr seg om at bloggere og youtubere får betalt for å snakke om produkter på nett. 44 prosent tror de gjør det mest på grunn av pengene, mens én av fire tror de gjør det fordi de selv synes produktet er bra. Det er også omtrent én av fire som oppgir at de blir usikre på om man kan stole på det de sier.

Figur 72: Mange bloggere og youtubere får betalt for å snakke om produkter på nett. Hva synes du om dette? Prosent.

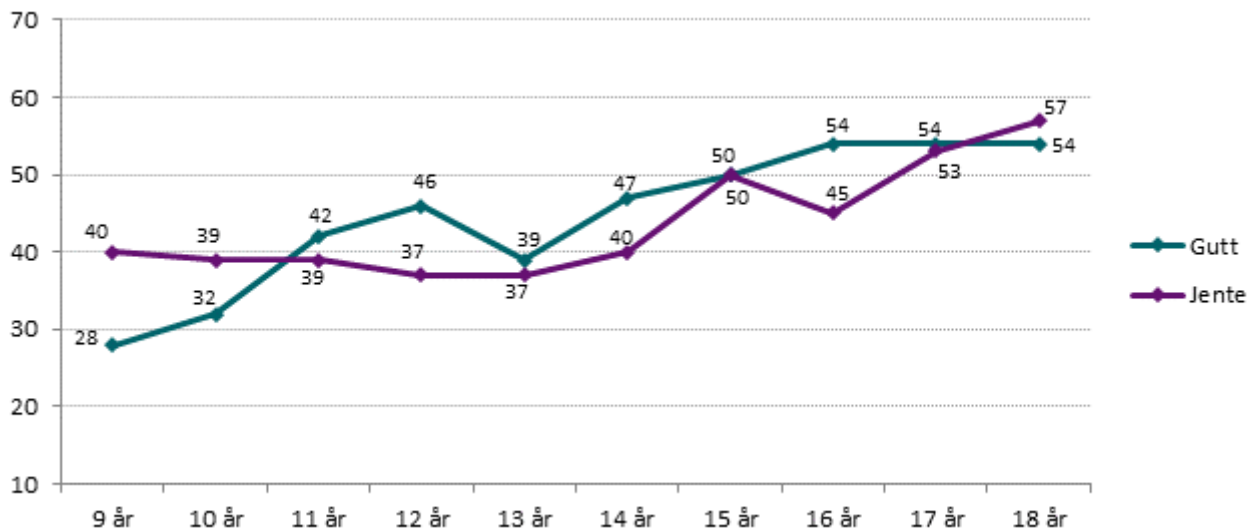
Flere gutter enn jenter bryr seg ikke om at bloggere og youtubere får betalt for å snakke om produkter på nett (54 mot 41 prosent), mens en større andel av jentene tror de gjør det fordi de selv synes produktet er bra (28 mot 22 prosent), samt oppgir at de blir usikre på om man kan stole på det de sier (31 mot 15 prosent). Totalt sett tror omtrent like stor andel jenter som gutter at de gjør det mest på grunn av pengene (44 og 45 prosent).

Andelen av både jenter og gutter som tror bloggere og youtubere snakker om produkter på nett fordi de selv synes produktet er bra, synker med alderen. Totalt 29 prosent av barna i alderen 9 til 11 år tror dette, mot 19 prosent av barna i alderen 17 til 18 år. Samtidig øker andelen som tror de gjør det mest på grunn av pengene, med alderen. 37 prosent av barna i alderen 9 til 11 år tror de gjør det mest på grunn av pengene, sammenlignet med 54 prosent av 17-18-åringene.

Tabell 28: Mange bloggere og youtubere får betalt for å snakke om produkter på nett. Hva synes du om dette? Prosent.

	ALDER								Totalt
	9-11 år		12-14 år		15-16 år		17-18 år		
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	
Jeg tror de gjør det fordi de selv synes produktet er bra	27	29	24	32	18	24	16	22	25
Jeg blir usikker på om jeg kan stole på det de sier	19	28	12	28	12	35	19	37	24
Jeg tror de gjør det mest på grunn av pengene	35	39	44	38	52	47	54	55	44
Jeg bryr meg ikke	39	23	56	45	65	51	63	45	47
Vet ikke	14	19	4	5	3	2	3	1	7
Antall (n)	541	536	756	729	423	489	344	432	4 368

Figur 73: Prosentandel av gutter og jenter som tror bloggere og youtubere snakker om produkter på nett mest på grunn av pengene.

Barnas opplevelse av foreldrenes involvering

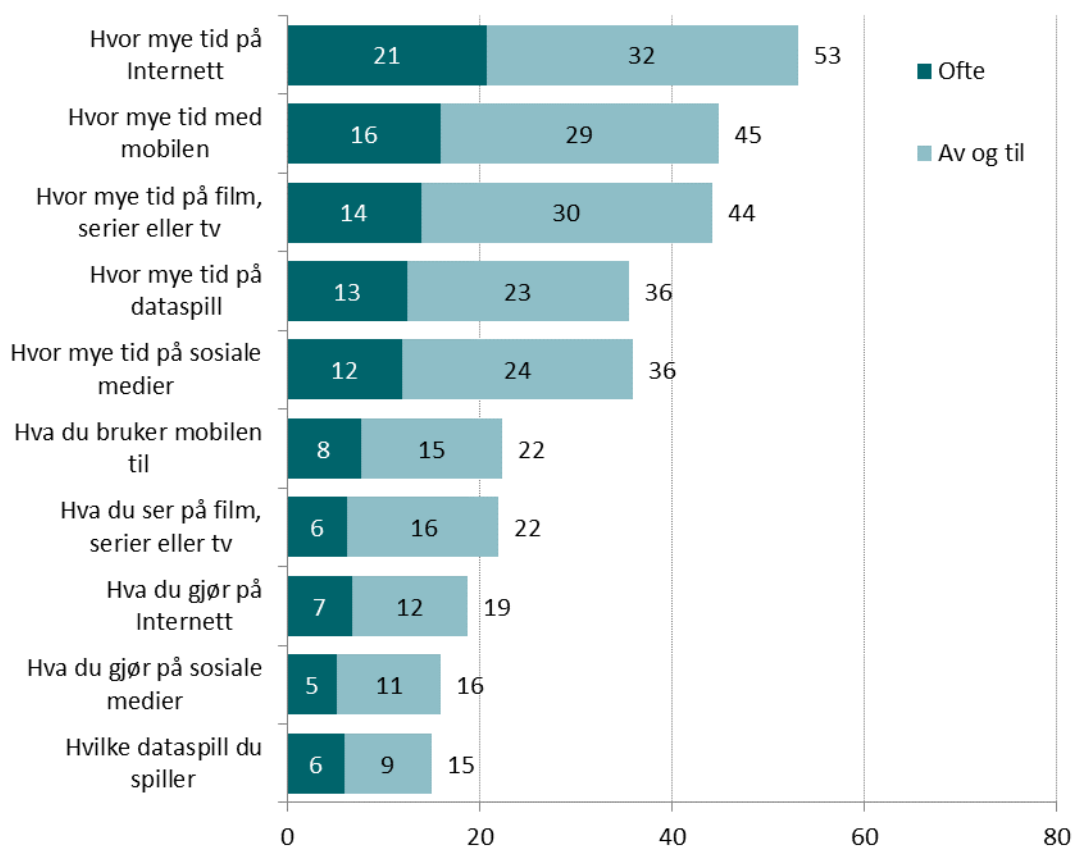
Mediebruk som kilde til uenighet med foreldre

Barna ble spurt om de og foreldrene pleier å være uenig om ulike sider ved mediebruken. Resultatene viser at barna oftest er uenig med foreldrene om tiden brukt på internett (53 prosent), mobil (45 prosent), film, serier eller tv (44 prosent).²² Videre er 36 prosent av og til eller ofte uenig med foreldrene om hvor mye tid de bruker på dataspill, og samme andel er uenig om tiden brukt på sosiale medier.

Andelen som ofte eller av og til er uenig i hva mediene brukes til, ligger mellom 15 og 22 prosent.

²² Andel som har svart ofte eller av og til.

Figur 74: Bruker du og dine foreldre å være uenige om...? Prosentandel som har svart ofte eller av og til. De som har svart «ser/bruker/spiller ikke» er tatt ut av prosenteringen.

Barn og foreldre er altså oftere uenig i *hvor mye tid* barna bruker på ulike medier sammenlignet med *hva* de bruker mediene til. Dette mønsteret samsvarer med resultatene fra 2016. Tabell 29 viser resultatene for barn i alderen 9 til 16 år for 2016 og 2018²³. Over tid har det vært en nedgang i andelen som ofte eller av og til er uenig med foreldrene om *hva* de bruker mediene til, mens forskjellene er mindre når det gjelder andelen som er uenig om tidsbruken. Den største differansen over tid gjelder andelen som er uenig med foreldrene om hvilke dataspill de spiller. I 2016 var 28 prosent ofte eller av og til uenige med foreldrene om dette mot 16 prosent i 2018.

²³ I 2016 var ikke 17 til 18 åringer inkludert i datamaterialer, og disse er derfor tatt ut i tabellen for å kunne sammenligne over tid.

Tabell 29: Bruker du og dine foreldre å være uenige om...? Prosentandel som har svart ofte eller av og til av de i alderen 9 til 16 år. De som har svart ser/bruker/spiller ikke er tatt ut av prosenteringen.

	2016	2018
Hvor mye tid på internett	50	55
Hvor mye tid med mobilen	46	46
Hvor mye tid på film, serier, tv	46	46
Hvor mye tid på dataspill	44	38
Hva du bruker mobilen til	30	24
Hva du ser på film/tv	30	23
Hvilke dataspill du spiller	28	16
Hva du gjør på internett	28	20

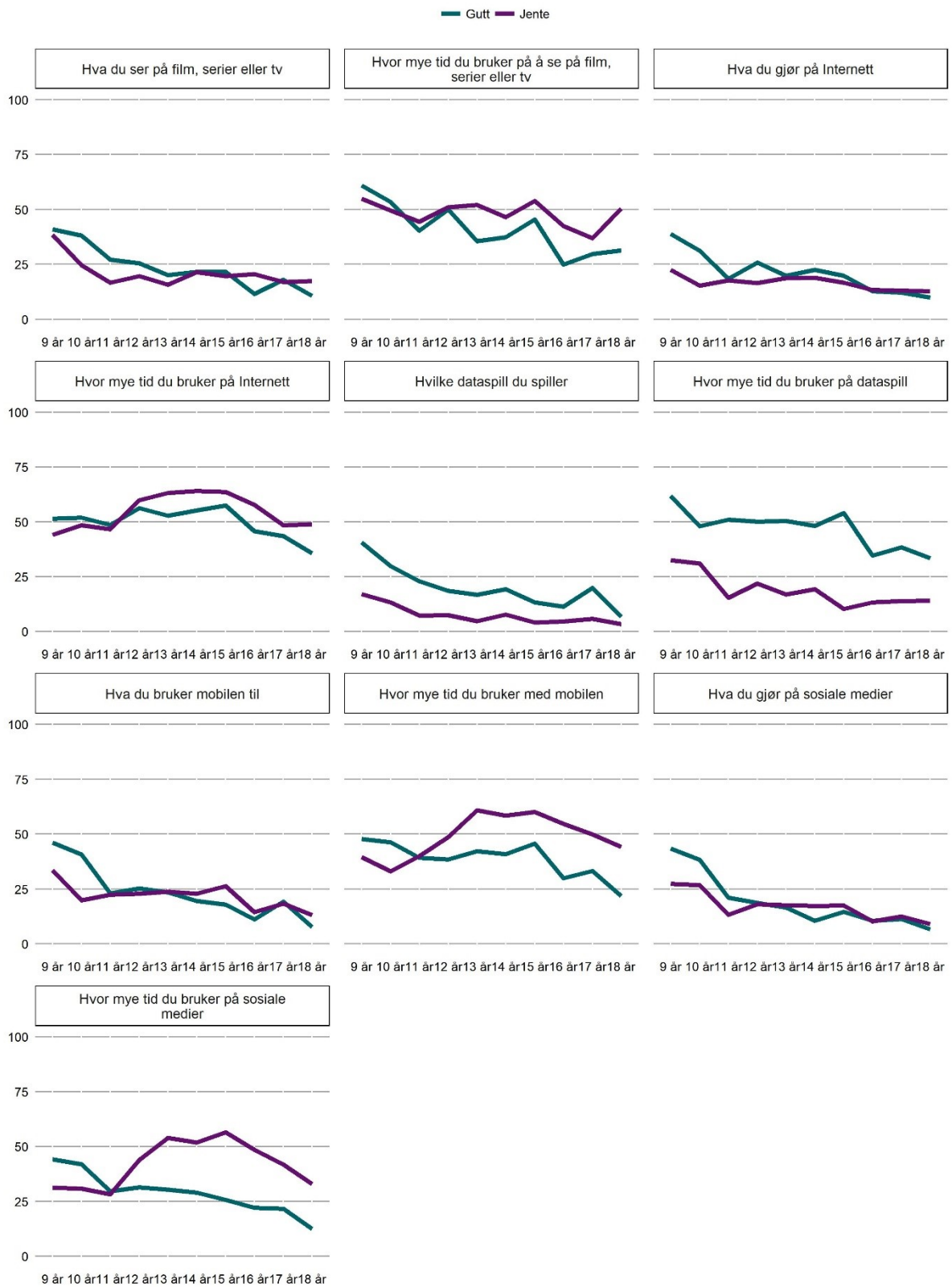
Resultatene viser at en betydelig høyere andel gutter enn jenter ofte eller av og til er uenig med foreldrene om tiden de bruker på dataspill (47 mot 29 prosent) og hvilke dataspill de spiller (19 mot sju prosent).

Når det gjelder tiden man bruker på mobilen, internett, sosiale medier og film, serier eller tv, er det jentene som i størst grad er uenig med foreldrene. 44 prosent av jentene er ofte eller av og til uenig med foreldrene om tiden de bruker på sosiale medier mot 27 prosent av guttene. Videre er 50 prosent av jentene og 39 prosent av guttene ofte eller av og til uenig med foreldrene om tiden de bruker på mobilen. Kjønnsforskjellen er noe mindre (5 til 8 prosentpoeng) når det gjelder andelen som er uenig med foreldre om tiden man bruker internett, film, serier eller tv.

Kjønnsforskjellene gjelder i størst grad tiden man bruker på de ulike mediene og i mindre grad hvordan man bruker dem. Unntaket er dataspill der altså guttene er mer uenig med foreldrene enn jentene om hvilke spill de spiller.

Generelt er det en tendens til at andelen som er uenig med foreldrene synker med økende alder. Dette gjelder stort sett for både gutter og jenter, men blant jentene er det imidlertid de i alderen 12 til 16 år som oftest er uenig med foreldrene om tiden brukt på sosiale medier, mobilen og internett.

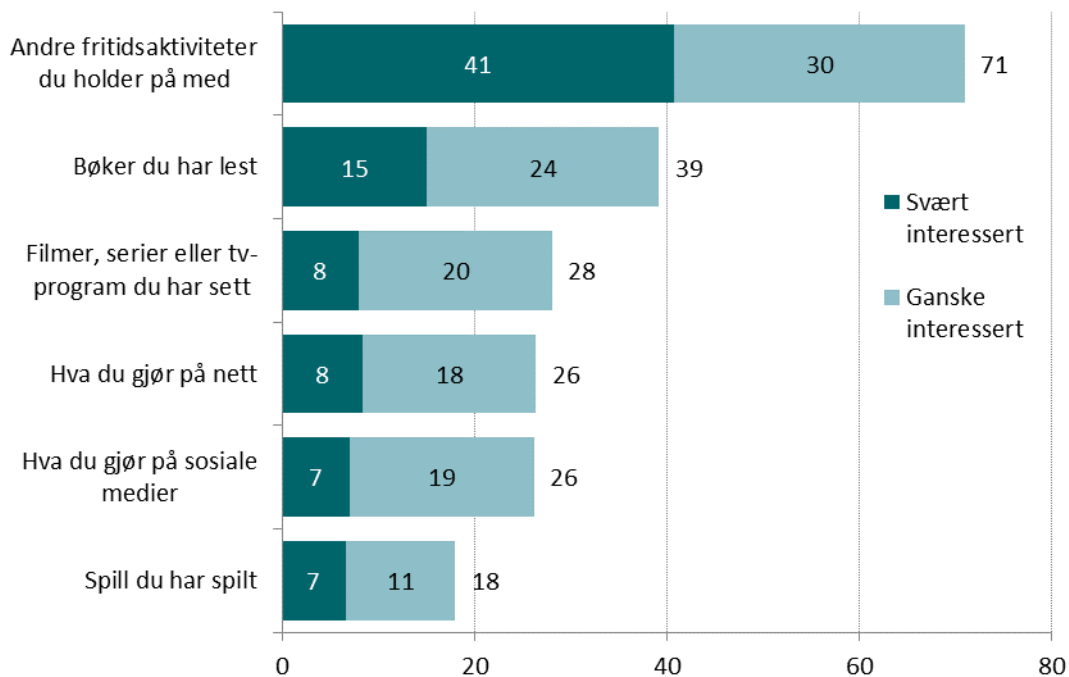
Figur 75: Bruker du og dine foreldre å være uenige om ...? Prosentandel av gutter og jenter som har svart «ofte» eller «av og til». De som har svart «ser/braker/spiller ikke» er tatt ut av prosenteringen.

Foreldres interesse for barnas mediebruk

Barna ble også spurt om hvor interessert de synes sine foreldre eller andre voksne de bor med, er i deres mediebruk. 39 prosent opplever at foreldrene eller andre voksne de bor sammen med, er svært eller ganske interessert i bøker de har lest. Andelene som svarer at foreldrene er interessert i film, serier eller tv-programmer de har sett, hva de gjør på sosiale medier og hva de gjør på nett, ligger rundt 26 til 28 prosent. Barna opplever at foreldrene er minst interessert i spill de har spilt. Kun 18 prosent svarer at foreldrene er svært eller ganske interessert i dette. Foreldrene er betydelig mer interessert i barnas øvrige fritidsaktiviteter. 71 prosent svarer at foreldrene er svært eller ganske interessert i andre fritidsaktiviteter de holder på med.

Figur 76 : Hvor interessert synes du at dine foreldre / andre voksne du bor med er i...? Prosent. De som har svart *jeg gjør aldri dette* er tatt ut av prosenteringen.

I tabellen nedenfor er resultatene for de i alderen 9 til 16 år sammenlignet med tilsvarende undersøkelse fra 2016. Det har kun være mindre endringer over tid.

Tabell 30: Hvor interessert synes du at dine foreldre/andre voksne du bor med, er i...? Prosentandel som har svart svært eller ganske interessert, av de i alderen 9 til 16 år. De som har svart «Jeg gjør aldri dette», er tatt ut av prosenteringen.

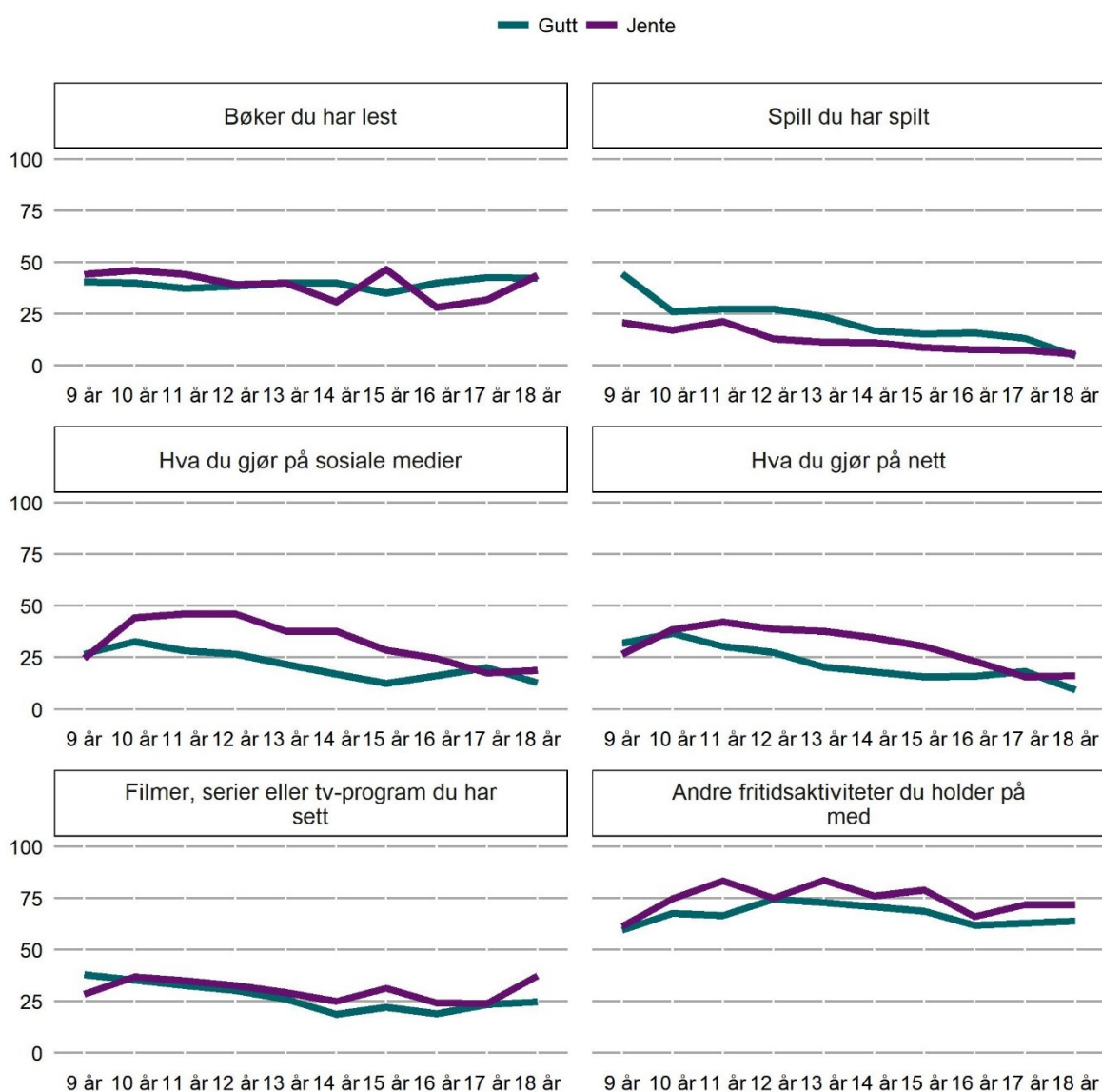
	2016	2018
Bøker du har lest	38	39
Spill du har spilt	23	20
Hva du gjør på sosiale medier*	35	29
Hva du gjør på nett	32	29
Filmer, serier eller tv-program du har sett	31	29
Andre fritidsaktiviteter du holder på med	73	72

*I 2016 var formuleringen saker du deler på sosiale medier.

En høyere andel av guttene enn jentene opplever at foreldrene er svært eller ganske interessert i spill de har spilt (22 mot 13 prosent). Foreldrene viser imidlertid større interesse for jenters enn gutters atferd på sosiale medier og internett og andre fritidsaktiviteter de holder på med. 32 prosent av jentene svarer at foreldrene er svært eller ganske interessert i hva de gjør på sosiale medier mot 20 prosent av guttene. Når det gjelder hva de gjør på nett og andre fritidsaktiviteter, svarer henholdsvis åtte og seks prosentpoeng flere jenter enn gutter, at foreldrene er svært eller ganske interessert.

Andelene som opplever at foreldrene er interessert i hvilke spill de spiller og hva de gjør på internett og sosiale medier, er klart synkende med alderen for begge kjønn.

Figur 77: Hvor interessert synes du at dine foreldre/andre voksne du bor med er i...? Prosentandel av gutter og jenter som har svart svært eller ganske interessert. De som har svart *jeg gjør aldri dette* er tatt ut av prosenteringen.

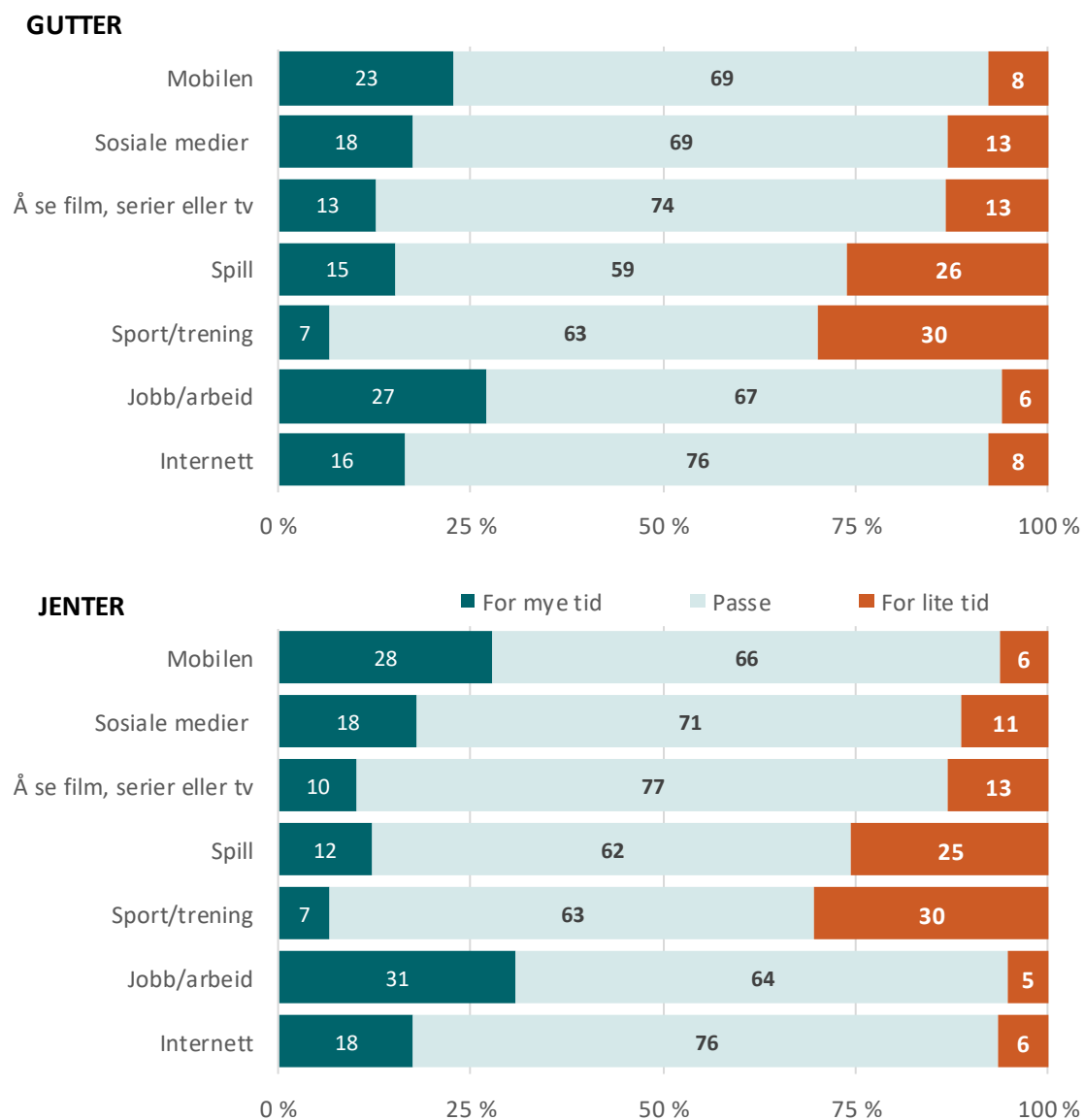

Vurdering av foreldres tidsbruk

Barna ble bedt om å vurdere hvor mye tid de synes at deres foreldre eller andre voksne de bor sammen med, bruker på ulike aktiviteter. De fleste barna mener foreldrene bruker passe med tid på ulike aktiviteter. Det er når det gjelder jobb/arbeid (29 prosent) og mobilbruk (25 prosent) vi finner de høyeste andelen som svarer at foreldrene bruker for *mye* tid. Videre mener 18 prosent at foreldrene bruker for mye tid på sosiale medier, og 17 prosent mener de bruker for mye tid på internett. Totalt 14 prosent mener foreldrene bruker for mye tid på spill, og tolv prosent mener de bruker for mye tid på å se film, serier eller tv.

Sport/trening skiller seg ut som den aktiviteten flest mener foreldrene bruker for *lite* tid på (30 prosent), etterfulgt av spill (26 prosent).

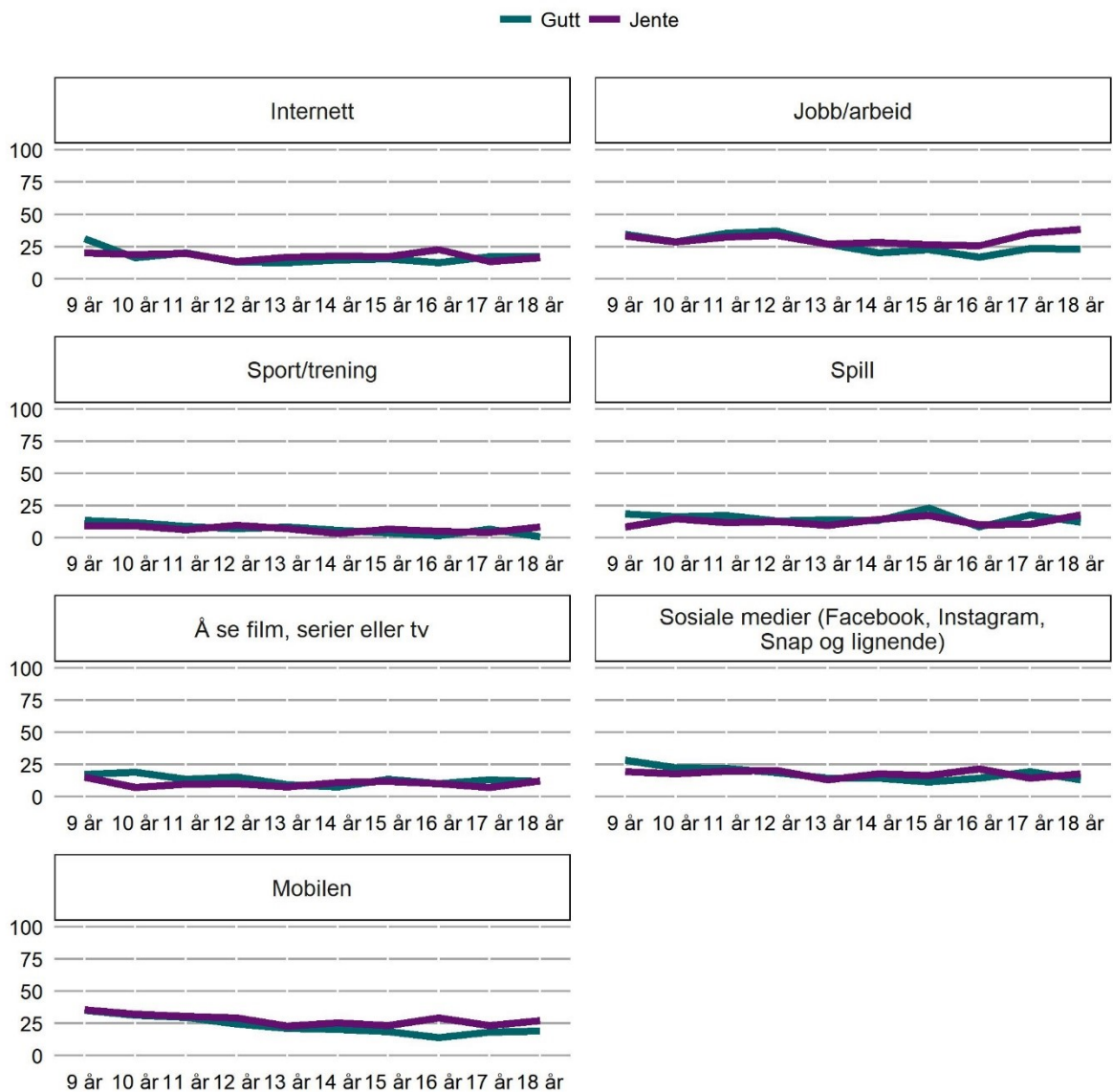
Figur 78: Hvor mye tid synes barna at deres foreldre eller andre voksne de bor sammen med bruker på ulike aktiviteter. Prosent av gutter og jenter. De som har svart *gjør aldri dette* er tatt ut av prosenteringen.

Det er tendens til at en litt høyere andel av jentene enn guttene mener foreldre bruker for mye tid på mobilen og jobb/arbeid. Det gjennomgående mønsteret er imidlertid at jentene og guttene er forholdsvis samstemte i sine vurderinger av foreldrenes tidsbruk.

Figur 79 viser hvordan vurderingene av foreldrenes tidsbruk varierer etter alder for begge kjønn. Helhetlig sett er det forholdsvis små variasjoner etter både alder og kjønn når det gjelder andelen som mener foreldrene bruker for mye tid på de ulike aktivitetene. Vi ser imidlertid at de yngste guttene i litt større grad enn øvrige barn mener foreldrene bruker for mye tid på internett, sosiale medier og mobilen. Også de yngste jentene synes i relativt stor grad at foreldrene bruker for mye tid på mobilen.

Figur 79: Hvor mye tid synes barna at deres foreldre eller andre voksne de bor sammen med bruker på ulike aktiviteter. Prosentandel av gutter og jenter som har svart *for mye tid*. De som har svart *gjør aldri dette* er tatt ut av prosenteringen.

Tabell 31 viser utvikling over tid for hvordan barn vurderer foreldrenes tidsbruk. Tidsserien gjelder barn i alderen 9 til 11 år, 12 til 14 år og 15 til 16 år. Sammenlignet med forrige undersøkelse har det gjennomgående vært små endringer i vurderingene av foreldres tidsbruk i alle aldersgrupper. Det er en tendens til nedgang blant de i alderen 12 til 16 år i andelen som mener foreldrene bruker for *mye* tid på internett og spill. Andelen som mener foreldrene bruker for *mye* tid på mobilen og sosiale medier har også gått litt ned blant 15–16-åringene. I denne aldersgruppen ser vi også at en litt høyere andel enn tidligere mener foreldrene bruker for *lite* tid på sport/trening, mens en lavere andel mener de bruker for *lite* tid på arbeid. Blant de yngste er det relativt stabile tall sammenlignet med 2016.

Tabell 31: Vurdering av foreldrenes tidsbruk på aktiviteter, sammenlignet med tidligere år. Prosent.

	ALDER									TOTALT 2018
	9-11 år			12-14 år			15-16 år		17-18 år	
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2016	2018	2018	
...internett?										
For mye tid	13	20	20	16	18	14	22	17	15	17
Passe	74	68	68	71	71	76	69	73	78	74
For lite tid	6	7	7	10	9	7	9	7	5	7
Gjør aldri dette	7	5	5	3	2	2	1	2	3	3
...Jobb/arbeid										
For mye tid	21	33	33	23	26	29	25	22	29	28
Passe	69	60	61	66	63	63	62	67	61	63
For lite tid	6	4	4	10	8	5	11	6	6	5
Gjør aldri dette	4	3	2	1	3	3	2	4	3	3
...Sport/trening										
For mye tid	10	9	9	7	7	7	5	4	5	6
Passe	65	62	64	52	58	58	53	49	53	57
For lite tid	18	18	18	35	26	26	31	36	31	27
Gjør aldri dette	7	11	9	6	9	10	10	11	11	10
...Spill										
For mye tid	10	9	8	8	10	6	10	5	6	6
Passe	49	37	33	37	29	28	27	22	27	28
For lite tid	12	13	16	15	13	14	10	9	6	12
Gjør aldri dette	30	41	43	40	48	52	54	64	62	54
...Å se film, serier eller tv										
For mye tid	10	12	13	10	9	10	15	11	10	11
Passe	75	71	70	74	73	71	71	72	76	72
For lite tid	12	13	13	13	14	14	11	12	10	12
Gjør aldri dette	3	4	4	3	4	5	3	6	4	5
...Sosiale medier										
For mye tid	10	17	19	13	16	16	19	15	15	16
Passe	43	54	60	52	58	63	63	64	69	63
For lite tid	9	7	9	14	12	14	7	12	8	11
Gjør aldri dette	38	22	12	21	15	7	11	9	9	9

...Mobilen										
For mye tid	10	31	32	12	22	24	27	21	21	25
Passe	70	56	59	68	67	67	64	69	70	66
For lite tid	11	9	7	14	8	7	6	6	6	7
Gjør aldri dette	10	4	2	6	3	2	2	3	4	2

Metode

Praktisk gjennomføring av undersøkelsen

Undersøkelsen ble gjennomført ved at Sentio rekrutterte et utvalg skoler til å delta. For å oppnå et mest mulig representativt utvalg, ble rekrutteringen basert på klyngeutvalg. Landet ble delt inn i ulike regioner, før det deretter ble tatt kontakt med skoler i de ulike regionene. Det ble lagt vekt på spredning mellom store og små skoler, samt skoler i urbane og rurale strøk. Underveis i perioden med datainnsamling ble utvalget sjekket med tanke på representativitet, og det ble satt inn ekstra rekrutteringstiltak mot regioner hvor det var vanskelig å få vervet skoler.

Skolene kunne selv velge når de ønsket å gjennomføre undersøkelsen, innenfor den oppsatte datainnsamlingsperioden.²⁴ Ved alle skolene ble det opprettet en kontaktperson som var ansvarlig for undersøkelsen, og som mottok instruks fra Sentio om praktisk gjennomføring. Hver skole fikk et informasjonsskriv fra Medietilsynet, med bakgrunnsinformasjon om undersøkelsens gjennomføring og formål. Skolene fikk også et skriv til foresatte til barna med informasjon om undersøkelsen. Rutiner for distribusjon av informasjon til foresatte varierer fra skole til skole. Spørreskjemaet ble besvart via elektronisk skjema i løpet av en skoletime.

Alle skolene som deltok, har vært med i trekningen av en pengepremie til klassekassen, og alle skolene får en egen rapport med skolens resultater.

Spørreskjemaet

Spørsmålsovrådene tar utgangspunkt i erfaringer fra tilsvarende undersøkelser gjennomført av Medietilsynet i 2003, 2006, 2008, 2010, 2012, 2014 og 2016. Imidlertid er barn og unges digitale mediebruk i så rask utvikling at det kreves vesentlige endringer for hver undersøkelse. Det er forsøkt å lage et skjema med så enkle og presise spørsmål som mulig, som er tilpasset barn ned i 9-årsalder. Videre er det også filter på enkelte spørsmål, som kun går til eldre barn. Programvaren SurveyXact er benyttet for å sette opp skjemaet i digitalt format. Webskjemaet er testet med tanke på innhold, filter og layout av Sentio, Medietilsynet og barn i aktuell alder.

²⁴ Datainnsamlingsperioden var i utgangspunktet uke 39-43, men ble forlenget for å oppnå et best mulig utvalg. Siste skole svarte i uke 46.

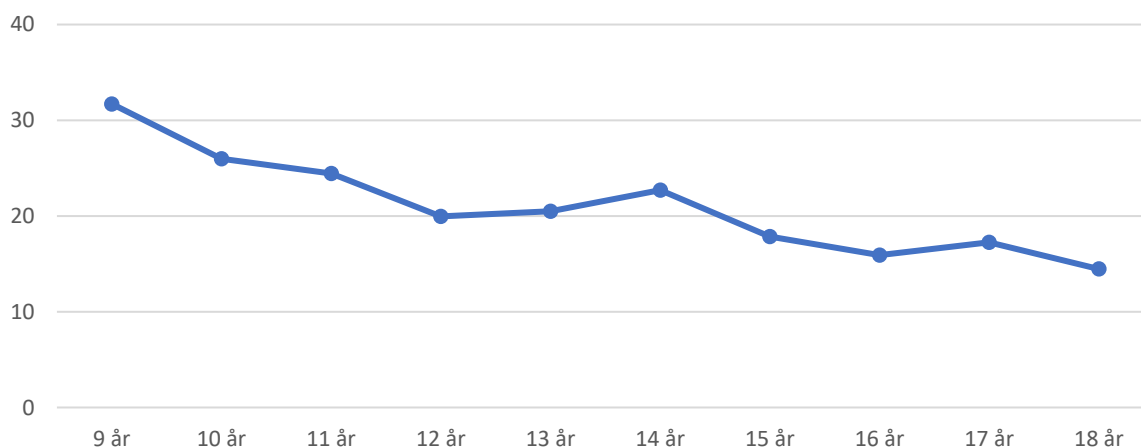
I spørreskjemaarbeidet har det vært en avveining med tanke på hva som er optimal lengde på skjemaet. Det er ønskelig med så mye informasjon det er mulig å innhente, uten at det går (for mye) ut over den faglige kvaliteten. Et for langt skjema kan føre til at for mange hopper av under utfyllingen, og/eller at det fylles ut tilfeldig når man går lei. I etterkant av undersøkelsen viste det seg at ni prosent av skjemaene (450 skjema) ikke ble fullført. Tabell 1 viser aldersfordelingen over barna som ikke fullførte skjemaene.

Tabell 32: Andel som ikke fullførte spørreskjemaet, etter alder.

Alder	Antall	Prosent
9 år	70	16
10 år	44	10
11 år	34	8
12 år	34	8
13 år	77	17
14 år	50	11
15 år	45	10
16 år	28	6
17 år	27	6
18 år	25	6
Ukjent	16	4
Totalt	450	100

Figur 1 viser gjennomsnittlig tid i minutter brukt på å besvare skjemaet. De yngste brukte i snitt hele skoletimen (tre kvarter), mens tiden synker med alder. Totalt brukte barna 21 minutter i gjennomsnitt på å besvare skjemaet.

Figur 80: Gjennomsnittlig tid (i minutter) brukt på å fullføre skjemaet, etter alder.

Frafall og vekting

For di deltagelsen i undersøkelsen har vært basert på frivillighet fra skolenes side, har det vært et frafall underveis i datainnsamlingsperioden. Vi kontaktet 493 skoler, 335 av dem ble kontaktet mer enn én gang. Totalt 56 skoler sa ja til å delta. Av disse deltok 41 skoler i undersøkelsen, mens 15 skoler ikke deltok. Tre av de 15 skolene tok kontakt med oss for å melde seg av undersøkelsen, mens resterende ikke besvarte våre henvendelser/påminnelser om gjennomføring av undersøkelsen, eller fortsatte å si at de skulle delta, uten å delta. Totalt 646425 elever ble rekruttert, og det kom inn svar fra 4805 elever. Dette utgjør totalt en svarprosent på 74. Det kan være ulike årsaker til frafallet. Både nasjonale prøver, høstferie og dårlig tid på grunn av andre aktiviteter, ble oppgitt som årsaker til at de ikke ønsket å delta. Det kan også ha vært praktiske utfordringer med tanke på booking av PC-laber til gjennomføring for ulike klasser på ønsket tidspunkt.

For å fange opp et representativt utvalg, må det i størst mulig grad gjenspeile populasjonen av barn mellom 9 og 18 år i Norge. Det er gjennom rekrutteringen søkt å minimere skjevheter i datamaterialet med tanke på alderssammensetning og geografisk spredning. I tillegg er det foretatt en vektig av data basert på alder og geografi for å justere de skjevhetene som finnes. Tabellen nedenfor viser utvalgets og populasjonens sammensetning basert på alder og geografi. Utvalget har en jevn kjønns-sammensetning.

Tabell 33: Sammenligning av utvalg og populasjon etter geografi og aldersgruppe før vekting.

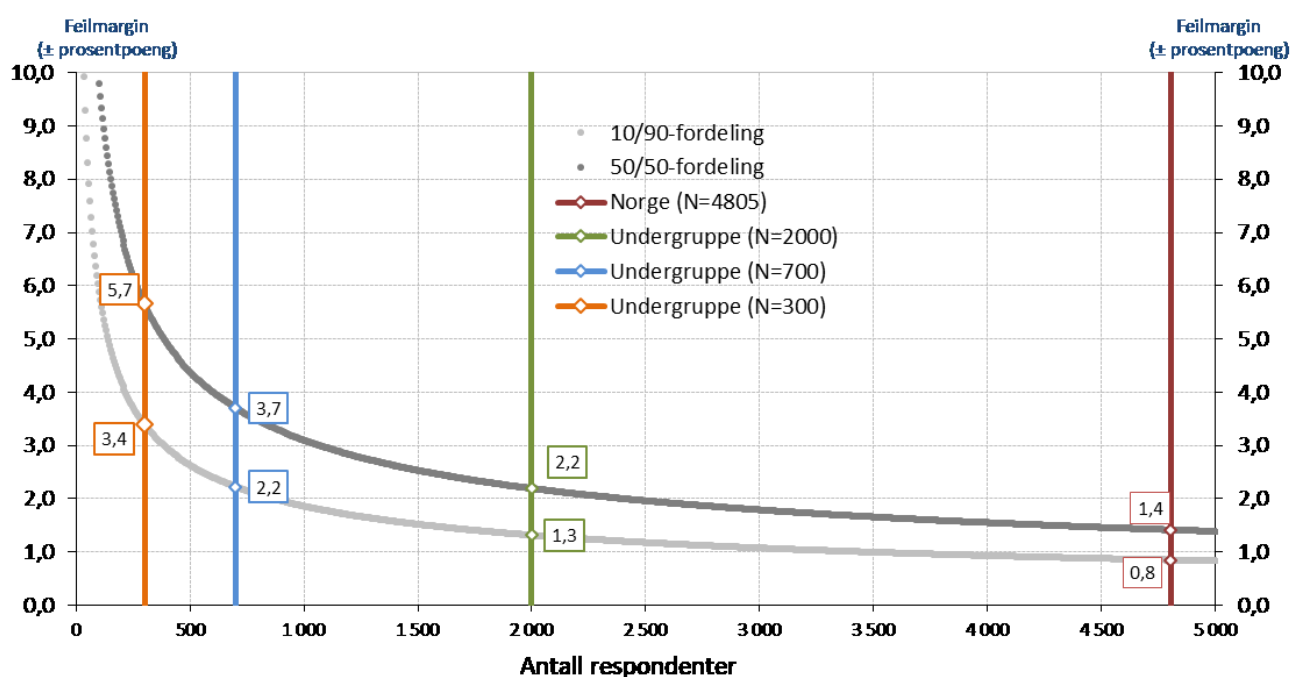
		UTVALG		POPULASJON		AVVIK
Region	Alder	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Differanse (prosent)
Nord-Norge	9-12 år	228	4,9	22242	3,5	1,4
Midt-Norge		262	5,6	34507	5,4	0,2
Vestlandet		292	6,3	55451	8,8	-2,5
Øst- og sørlandet		441	9,4	79937	12,6	-3,2
Oslo/Akershus		356	7,6	59641	9,4	-1,8
Nord-Norge	13-15 år	181	3,9	17011	2,7	1,2
Midt-Norge		130	2,8	25782	4,1	-1,3
Vestlandet		647	13,8	40705	6,4	7,4
Øst- og sørlandet		655	14,0	60219	9,5	4,5
Oslo/Akershus		484	10,4	41635	6,6	3,8
Nord-Norge	16-18 år	68	1,5	19106	3,0	-1,6
Midt-Norge		286	6,1	27660	4,4	1,8
Vestlandet		129	2,8	43164	6,8	-4,1
Øst- og sørlandet		164	3,5	64435	10,2	-6,7
Oslo/Akershus		349	7,5	41800	6,6	0,9
Totalt		4672	100	633295	100	

²⁵ Dette er et anslag meldt inn av kontaktpersonene ved skolene som sa seg villig til å delta, der skoler som har meldt seg av er tatt ut av totalen.

Feilmarginer

I enhver utvalgsundersøkelse må man ta høyde for feilmarginer for fordelinger (prosentuering). Størrelsen på feilmarginen avhenger av utvalgtes størrelse, og av resultatet i utvalget. Jo mer prosenten som har en bestemt egenskap, nærmer seg 50, dvs. jo mer heterogent utvalget er, desto større feilmargin må vi regne med. I denne undersøkelsen med et utvalg på 4805 personer, vil feilmarginene i en totalfordeling variere fra 0,8 prosentpoeng ved en 10/90-fordeling til 1,4 prosentpoeng ved en 50/50-fordeling. For fordelinger i undergrupper med 2000 respondenter, vil feilmarginene variere fra 1,3 prosentpoeng ved en 10/90-fordeling til 2,2 prosentpoeng ved en 50/50-fordeling. Figuren under viser hvordan feilmarginene utvikler seg ved ulike utvalgsstørrelser og fordelinger.

Figur 81: Feilmarginer for ulike utvalgsstørrelser

Ansvarlig utgiver: Medietilsynet

Foto og layout: Medietilsynet

ISBN: 978-82-91977-73-7

KONTAKT

www.medietilsynet.no

www.facebook.com/medietilsynet

www.twitter.com/medietilsynet

post@medietilsynet.no

